

Brian Alexander Norem

«Allsidighet eller tidlig spesialisering?»

En kvalitativ studie om hvordan allsidig idrettsaktivitet i barneidretten håndteres i to norske fleridrettslag

Masteroppgave i idrettsvitenskap
Seksjon for kultur og samfunn
Norges idrettshøgskole, 2021

Sammendrag

Denne oppgaven har studert spenningsforholdet mellom allsidighet og tidlig spesialisering i den norske barneidretten. Oppgaven har hatt til formål å forstå to hvordan norske fleridrettslag oppfatter og håndterer allsidighet, og hvilke utfordringer som knyttes til tilretteleggingen av allsidig idrettsaktivitet. Studien har tatt utgangspunkt i den overordnede problemstillingen:

«Hvordan håndteres allsidighet i barneidretten i norske fleridrettslag?»

Studiens empiri har blitt innhentet gjennom ti dybdeintervjuer og dokumentanalyse av idrettslagenes planverk. Datamaterialet har blitt analysert i et teoretisk rammeverk med utgangspunkt i ny-institusjonell teori. Sentralt i rammeverket er idrettens institusjonelle logikker utarbeidet av Gammelsæter (2016, s. 240). Logikkene har blitt anvendt med det formål å forstå oppfatninger og håndteringer av allsidighet i idrettslagene, og hvorvidt logikkene kan anvendes til å forstå spenningsforhold i breddeidretten.

Oppgavens resultater viser at idrettens institusjonelle logikker (Gammelsæter, 2016, s. 240) kan settes i sammenheng med informantenes oppfatninger og håndteringer for å forstå hvordan spenningsforholdet mellom allsidighet og tidlig spesialisering oppleves. I oppgaven funn vises det til utfordringer i håndtering av allsidighet i barneidretten, noe som gjør fleridrettslagenes rolle som tilretteleggere for allsidig idrettsaktivitet krevende. Idrettslagene innehar ulike tilnærminger til forankringen av allsidighet i sine aktivitetsprinsipper, som kan knyttes til forhold i idrettslagenes omgivelser, idrettslagenes identitet og tradisjoner, og det etterlyses en tydeligere definert målsetning for hva idretten ønsker med allsidighet hvis dette fortsatt skal være et ideal. For trenerne og lederne i idrettsgruppene, fremheves flere faktorer som legger forholdene til rette for tidlig spesialisering i barneidretten. Dette er spenninger knyttet til internt i gruppene, men også eksterne forhold skaper press og forventninger om bedre aktivitetstilbud. Informantene indikerer også sosioøkonomiske forskjeller som bakenforliggende årsak til at færre barn velger å drive med flere idretter i organiserte former.

Innhold

Sammendrag	3
Innhold	4
Forord.....	6
1. Introduksjon	7
1.1 Formål og problemstilling.....	8
1.2 Oppgavens oppbygning.....	9
2. Kontekstuell bakgrunn.....	10
2.1 Organiseringen av norsk idrett.....	10
2.1.1 Frivillighet i barneidretten	11
2.2 Den norske barneidrettens fremvekst og utvikling	11
2.2.1 Spenningene mellom allsidighet og tidlig spesialisering.....	13
2.2.2 Er tidlig spesialisering profesjonalisering?.....	15
2.3 Tidligere forskning.....	16
3. Teoretisk rammeverk	20
3.1 Ny-institusjonell teori.....	20
3.2 Institusjonelle logikker.....	23
3.2.1 Idrettens institusjonelle logikker	25
3.2.2 Logikkenes implikasjoner og spenninger	30
4. Metodisk tilnærming	31
4.1 Vitenskapsteoretiske forankring og metode	31
4.2 Forskningsdesign.....	32
4.2.1 Det semistrukturerte intervju og dokumentanalyse.....	33
4.3 Fremgangsmåte datainnsamling.....	34
4.3.1 Utvalg av idrettslag og informanter	34
4.3.2 Intervjuguide og forberedelser	36
4.3.3 Gjennomføring av intervju og refleksjoner	36
4.4 Databehandling og analyse	37
4.5 Vurdering av metodisk kvalitet	39
4.5.1 Reliabilitet	40
4.5.2 Validitet.....	41
4.6 Forskningsetiske refleksjoner	42

5.	Resultater og diskusjon	44
5.1	Fremstilling og begrunnelse av allsidighet i idrettslagenes planverk	44
5.1.1	Det overordnede bildet: aktivitetstilbud og underliggende spenninger	45
5.1.2	Idrettslagenes orienteringer	46
5.1.3	Likhetene og ulikhetene i idrettslagenes orienteringer	48
5.1.4	Fremstillingen av allsidighet i idrettslagene	50
5.1.5	Hvorfor er tilnærmingene så ulike?	55
	<i>Idrettslagenes omgivelser og interne tilpasninger som forklaringsfaktor</i>	<i>56</i>
	<i>De uklare målsetningene og tolkningene av allsidighet som forklaringsfaktor</i>	<i>58</i>
5.1.6	Deloppsummering av fremstilling og begrunnelser for allsidighet	60
5.2	Trenerne og ledernes oppfatninger og håndteringer av allsidighet	61
5.2.1	Trenerne og ledernes meninger om allsidighet og tidlig spesialisering	62
	<i>Allsidighet og tidlig spesialisering oppfattet av trenere og ledere i IL A</i>	<i>62</i>
	<i>Allsidighet og tidlig spesialisering oppfattet av trenere og ledere i IL B</i>	<i>65</i>
5.2.2	Idrettslagets fremstilling av allsidighet som opplevd i praksis	67
5.2.3	Utfordringer knyttet til håndteringen av allsidighet	70
	<i>Spenningsforhold mellom idrettsgruppene</i>	<i>70</i>
	<i>Fra «sesongbaserte» til «helårsidretter»</i>	<i>74</i>
	<i>De frivilliges motiver og ressurser</i>	<i>77</i>
	<i>Barneidrettsbestemmelsene og uklarhetene om allsidighet som ideal</i>	<i>79</i>
5.2.4	Deloppsummering av oppfatninger og håndteringer av allsidighet	83
6.	Oppsummering og konklusjon	86
6.1	Hvordan håndteres allsidighet i barneidretten i norske idrettslag?	88
6.2	Studiens implikasjoner, begrensninger og videre forskning	89
	Referanser	91
	Tabelloversikt	104
	Forkortelser	105
	Vedlegg	106

Forord

Med denne oppgaven, avslutter jeg min tid som masterstudent ved Norges Idrettshøgskole. Jeg ser tilbake på 2 flotte år, til tross for at det siste året ikke ble helt som jeg hadde forestilt meg. Jeg har blitt kjent med mange flotte og dyktige mennesker, og norsk idrett kommer til å få stor glede av dere i årene som kommer. Arbeidet med denne oppgaven har tvunget meg til å kjenne på hele mitt følelsesregister. Fra eufori den ene dagen, til sinne og frustrasjon den neste. Det har vært stor berg- og dalbane, med flere opp- og nedturer (som ofte veldig bratte), men jeg er stolt av meg selv for å ha fullført løpet. Et helt år med koronapandemi har brakt med seg utfordringer, noe også denne oppgaven kan bære litt preg av.

Jeg ønsker å rette en takk til min veileder Ørnulf Seippel, som har gitt meg gode råd og innspill i perioder hvor jeg har opplevd å sitte bom fast. Til tross for at veiledningen i all hovedsak har blitt gjennomført digitalt, har jeg allikevel opplevd samtalene som gode. En stor takk må også rettes til mine informanter som i en veldig unormal hverdag, ofret tid til å snakke med en sliten masterstudent. Uten dere hadde ikke denne oppgaven vært mulig å fullføre.

Min familie og nærmeste fortjener også en stor takk, for å ha støttet meg gjennom tiden som student ved Norges Idrettshøgskole. Selv om jeg kanskje ikke er helt den typen som viser det, skal dere vite at det betyr mye.

Brian Alexander Norem

01.06.2021, Drøbak

1. Introduksjon

«Nesten alle taper på en utvikling der vi ofrer lek og allsidighet i barneidretten. Likevel ser vi at utviklingen går i retning av økt spesialisering.» (Myrhol & Øiestad, 2019). Slik åpner kronikken skrevet av håndballspiller Bjarte Myrhol og «pappatrener» Eirik Øiestad, og setter kontekst for et mye diskutert tema i den norske barneidretten: allsidighet eller tidlig spesialisering.

Myrhol og Øiestad (2019) hevder at tidlig spesialisering har fått en naturlig plass i barneidretten, og ønsker at idretten skal løfte frem allsidighet som en målsetning i seg selv. I Norges Idrettsforbunds (NIF) nøkkeltallsrapport vises det til en reduksjon i antall fleridrettslag og økning i særvidrettslag (2019, s. 3), og idrettsledere indikerer at utviklingen fra sesongbaserte- til helårsidretter legger press på idrettslagenes evne til å tilrettelegge for allsidighet (Solstad & Bakken, 2020, s. 100). Idrettens barnerettigheter og bestemmelsene om barneidrett tydeliggjør idrettens anbefalinger om hvordan skape gode aktivitetstilbud på barns premisser (NIF, 2019). Hovedargumentene for innføringen av bestemmelsene handlet om å fremme den allsidige idrettsaktiviteten og å motvirke den tidlige spesialiseringen (Skirstad, 2011, s. 38). Dette for å sørge for at barn opplever trygghet og mestring i idretten, gjennom frihet til å velge hvilken idrett de vil delta i og at aktiviteten er tilpasset barnas utvikling og modningsnivå (Mehus, 2019, s. 129). Allikevel fremheves dette forholdet som en generell utfordring for aktører i idretten, både på det overordnede nivå men også lokalt i idrettslagene (Sæther, 2019, s. 144). Ingebrigtsen og Aspvik (2010, s. 21) beskriver at noe diskusjonene vedrørende bestemmelsene knyttes til om dette gir et godt grunnlag for toppidretten, og spørsmålet om allsidighet eller tidlig spesialisering er stadig et tema som blir debattert i den norske idretten.

Til tross for de rapporterte utfordringene og diskusjonene om spenningsforholdet mellom allsidighet og tidlig spesialisering, er det fortsatt lite kunnskap om hvordan dette oppleves for de norske idrettslagene og de som er tette på aktiviteten i barneidretten. Med en eksplorerende tilnærming har jeg med denne oppgaven som målsetning å kunne bidra med kunnskap rundt en tematikk hvor det er mangel på forskning.

1.1 Formål og problemstilling

I denne oppgaven har jeg til formål å forstå hvordan norske fleridrettslag opplever å håndtere allsidighet i barneidretten. Hensikten med dette er for å fremheve hvordan allsidighet oppfattes og håndteres i idrettslagene, og hvilke utfordringer som knyttes til tilretteleggingen av allsidig idrettsaktivitet. Denne studien tar dermed utgangspunkt i den overordnede problemstillingen:

«Hvordan håndteres allsidighet i barneidretten i norske fleridrettslag?»

For å besvare problemstillingen har jeg utarbeidet følgende underproblemstillinger:

1. Hvordan fremstilles og begrunnes allsidighet i idrettslagenes planverk, og hvorfor gjøres det på denne måten?

2. Hvordan oppfatter og håndterer trenere og ledere i idrettsgruppene allsidighet, og hvorfor mener og gjør de som de gjør?

Studiens empiri er innhentet gjennom ti dybdeintervjuer med representanter fra to fleridrettslag og dokumentanalyse av idrettslagenes planverk. Dette danner utgangspunktet for å besvare oppgavens underproblemstillinger, og vil ta for seg idrettslagets opplevelser på et overordnet- og individnivå. Sentralt i oppgaven er erfaringene fra åtte trenere og ledere fra to idrettsgrupper i idrettslagene, og som representerer aktørene som er tette på aktiviteten. Resultatene blir diskutert i et analytisk rammeverk med utgangspunkt i institusjonell teori (DiMaggio & Powell, 1983, s. 148; Meyer & Rowan, 1977, s. 340). Fremhevet i rammeverket er idrettens institusjonelle logikker utarbeidet av Gammelsæter (2016, s. 240). Logikkene anvendes for å forstå trenerne og ledernes oppfatninger og håndteringer av allsidighet, og hvorfor de mener og gjør som de gjør. I tillegg vil jeg ved bruk av logikkene gi oppgaven en ekstra dimensjon, ved å se hvorvidt logikkene kan anvendes til å forstå spenningsforhold i barneidretten. Tidligere studier har med et teoretisk formål vist at logikkene kan være gjeldene til å forstå fenomener i breddeidretten (Edwardsen, 2011, s. 30; Braathen, 2015, s. 70; Bonkerud, 2019, s. 69).

1.2 Oppgavens oppbygning

Oppgaven består av seks kapitler. I kapittel to presenteres oppgavens kontekstuelle bakgrunn, og danner grunnlaget for forståelse av oppgavens tematikk og tidligere relevant forskning. I kapittel tre presenterer jeg oppgavens teoretiske rammeverk. Kapittel fire er en beskrivelse og begrunnelse av oppgavens metodiske tilnærming. I kapittel fem vil jeg presentere oppgavens empiri og diskutere dette opp mot oppgavens analytiske rammeverk. Kapittel seks er det avsluttende kapitlet, hvor jeg vil oppsummere og konkludere studiens funn mot oppgavens problemstillinger.

2. Kontekstuell bakgrunn

I dette kapitlet vil jeg redegjøre for oppgavens bakgrunn, med den hensikt å gi leseren innsikt i spenningsforholdet mellom allsidighet og tidlig spesialisering. Innledningsvis vil jeg gi en kort introduksjon av organiseringen av den norske idretten og frivillighetens rolle. Videre vil jeg redegjøre om barneidrettens utvikling og spenningsforholdet mellom allsidighet og tidlig spesialisering. Avslutningsvis vil jeg presentere tidligere forskning.

2.1 Organiseringen av norsk idrett

Den norske idretten har et mangfold av idretter og kan vise til en fremvekst av ulike aktivitetstilbud i takt med den pågående samfunnsutviklingen (Thorsnæs & Sæther, 2020). Ved utgangen av 2019 var 55 ulike særforbund og 182 godkjente idretter tilordnet under NIF-paraplyen (NIF, 2020). Det er særforbundene sammen med idrettskretsene, som er ansvarlige for planlegging og organisering av idrettsgrenene, i tillegg til utviklingen av idrettene (NIF, u.å.). Det er de nærmere 8000 idrettslagene som utgjør grunnmuren i den norske idretten, og er de som er tette på idrettsaktiviteten. Etter dagens aldersinndeling av de yngste medlemmene i NIF, defineres barneidretten som idrettsaktivitet til og med fylte 12 år (Mehus, 2019, s. 128; NIF, 2019, s. 2).

I den norske idrettsmodellen beskriver Kulturdepartementet idretten som en viktig institusjon i livet til mange nordmenn og fremhever at deltagelse i idrettsaktivitet er en kilde til glede, overskudd, mestring, sosiale fellesskap og gode oppvekstvilkår (Meld. St. 26 (2011-2012), s. 7). Statens overordnede mål med idrettspolitikken sammenfattes i visjonen idrett og fysisk aktivitet for alle, noe som innebærer at staten skal bidra til å legge til rette for at alle skal ha mulighet til å delta i idrett (Meld. St. 26 (2011-2012), s. 13; Tangen, 2019, s. 19). Dette er sammenfallende med NIF sine målsetninger om å skape idrettsglede for alle, og at alle skal oppleve mestring og utvikling i idrettens fellesskap (NIF, 2019, s. 7). NIF fremheves som den mest sentrale samarbeidspartneren på aktivitetssiden, og gjennom statlige tilskudd ønsker myndighetene å opprettholde og utvikle den organiserte idretten (Regjeringen, 2020).

2.1.1 Frivillighet i barneidretten

Den frivillige innsatsen er sentralt for norske idretten og i Meld. St. 26 (2011-2012, s. 30) fremheves frivillighet som en viktig forutsetning. I en kartlegging av den norske frivillighetsinnsatsen i Norge i perioden 1997-2017, avdekker Fladmoe, Sivesind og Arnesen (2018:2, s. 13) at idrettsfeltet har den desidert største andelen av frivillig arbeidsinnsats. Wollebæk og Sivesind (2010, s. 26) viser at idretten holder stand som den største enkelkategorien med høyest andel av frivillige arbeidstimer, og Arnesen, Sivesind og Gulbrandsen (2016-5, s. 30-55) fremhever en kontinuerlig vekst av antall frivillige i idrettsfeltet de siste 30 årene.

NIF omtaler foresatte som den største frivillige ressursen i lokale idrettslag (u.å.). Breivik (2011, s. 17) peker på idrettens suksess i barneidretten som en følge av at det er en stor dugnadsbevegelse. I studie av norske idrettslag kartlegger Enjolras & Seippel (2001) blant annet det frivillige arbeidet i idrettslagene. Et funn som underbygger frivillighetens rolle i barneidretten er *«andel medlemmer under 13 år påvirker hvor mye frivillig arbeid som legges ned i klubben pr. medlem.»* (Enjolras & Seippel, 2001, s. 87). Seippel (2006:5, s. 22) viser til at de to arbeidsoppgavene det brukes mest tid på er knyttet til idrettsaktiviteten, og har blant annet trukket frem kategoriene trening og instruksjon som de mest vanlige. Blant de frivillige innenfor idrettsaktivitet er en stor del av dette foreldreinnsats. Barn begynner stadig tidligere med organiserte aktiviteter, og kravene til foreldreinnsats har økt (Strandbu et. al., 2017, s. 145).

Saglie & Seggaard (2013-3, s. 61) viser at en stor andel av personer med barn som er involvert i organisert idrettsaktivitet, tar på seg flere frivillige roller som trener og andre oppgaver. Chroni et. al., (2018) fremhever at en sentral motivasjonsfaktor for trenere i breddeidretten er egne barns deltagelse (2018, s. 15). Da denne oppgaven fokuserer på allsidig idrettsaktivitet i barneidretten, vil bakgrunnen informantene være i form av frivillig foreldreinnsats. Som Stefansen, Smette og Strandbu (2016, s. 168) poengterer har idretten blitt en viktig arena i foreldreskapet.

2.2 Den norske barneidrettens fremvekst og utvikling

I historisk kontekst kan barn beskrives å ha være fraværende som aktive medlemmer i organiserte former, og skoleverket var sentrale i organiseringen av barn og ungdoms idrettsaktivitet på 1920-tallet (Solenes, 2009, s. 159). Det var i lang tid de enkelte

særforbund som bestemte nedre aldersgrense for medlemmer og konkurranser, og hvor det i enkelte idretter var større oppslutning til å slippe til barn og ungdom, var det i idretten generelt store betenkeligheter til å la dette alderssegmentet slippe til (Goksøyr, 2008, s. 129). Utviklingen av den norske barneidretten bærer preg av en spenning mellom to institusjoner. Arbeidernes Idrettsforbund (AIF) innførte konkurranser for barn i 1930 årene, hvor den frivillige skoleidretten parallelt var organisert i Landsnemnda for skoleidrett som ble stiftet i 1922 (Skirstad, 2011, s. 35). I 1930 årene skjer det en endring, hvor de to forbundene AIF og Landsforbundet (LF) setter idrettsaktiviteten for barn på agendaen. I AIF var det en positivitet til å organisere barn i idretten, mens det i LF var en mindre vilje til å organisere barneidretten som noe særegent og etter et annet prinsipp enn voksenidretten (Solenes, 2009, s. 159). Etter at barneidretten ble innordnet under NIF og det ble etablert et barne- og ungdomsutvalg etter sammenslåingen av AIF og LF, ble den ideologiske kampen mellom skolen og den organiserte idretten enda tydeligere på 1950 og 60 tallet (Skirstad, 2011, s. 35).

Dette danner utgangspunktet for det som ble utformingen av retningslinjene for barneidrett i 1976 og senere barneidrettsbestemmelsene i 1987. Fra 1970 årene var den organiserte idretten som overtok skoleverkets konkurransefunksjon, og idrettsbevegelsens konkurranse- og treningstilbud ble utvidet nedover i aldersgruppene (Goksør, 2008, s. 129; Skirstad, 2011, s. 36). Dette medførte at barn ble sluset inn i organisert idrett på et langt tidligere tidspunkt (Tønnesson, 1987, s. 314). Diskusjonene om barneidrettens innhold medførte at dette ble satt på agendaen i idrettstinget, hvor retningslinjene for barneidrett vedtatt (Solenes, 2009, s. 181). Formålet med retningslinjene var å skjerme barn mot konkurranse, og at idrettsaktiviteten for barn skulle bli tillagt en egenverdi (Krange & Strandbu, 2004, s. 10). Den organiserte barneidretten hadde ble ansett å ha et fellesansvar, og gikk imot den ensidige spesialiseringen på et for tidlig tidspunkt (Goksør, 2008, s. 129). I 1987 ble det gjennom barneidrettsbestemmelsene vedtatt detaljerte regler for barneidretten og i 2007 ble idrettens barnerettigheter vedtatt på idrettstinget som et supplement til bestemmelsene om barneidrett (Skirstad, 2011, s. 41; Goksøyr, 2008, s. 129). Disse har senere blitt revidert en rekke ganger og har med hensikt å regulere barnas konkurransetilbud (NIF, 2019).

2.2.1 Spenningene mellom allsidighet og tidlig spesialisering

Fremveksten av barneidretten i Norge er preget av spenningene mellom allsidighet og tidlig spesialisering. Slik det fremkommer av barneidrettens historiske utvikling, var det en stor økning i antall barn som ble medlemmer av den organiserte idretten. Dette medførte at retningslinjene for barneidrett ble vedtatt på idrettstinget i 1976. Skirstad (2011, s. 37) fremhever at formålet med retningslinjene var å få barna til å drive mer med fri lek, stoppe rovdriften av talenter og å skjerme barna mot den tidlige spesialiseringen. Noen av de større innflytelsesrike særforbundene var dog bekymret for at som en følge av retningslinjene ville spesialiseringen begynne mye senere, og som en konsekvens skade utviklingen av fremtidige toppidrettsutøvere (Skirstad, Waddington & Säfvenbom, 2012, s. 317).

Hovedargumentene for innføringen barneidrettsbestemmelsene i 1987 dreide seg i hovedsak om at allsidighet er et viktig element i visjonen «idrett for alle», for utvikling av fremtidige eliteutøvere, at tidlig spesialisering fører til frafall i tidligere alder og at en ensidig spesialisering krever for mange ressurser (Skirstad, 2011, s. 39). Argumentene kan knyttes til det Solenes (2009, s. 108) fremhever var forestillingene om den harmoniske barnekroppen. Allsidigheten var forankret som et sentralt kjennetegn ved en sunn og sterk kropp. I tett tilknytning til forestillingene om allsidighet og den harmoniske barnekroppen, var også tanken om at lek er det egentlige utgangspunktet for idrett. Lek inngår som en del av barns vekst og utvikling, og derfor noe som tett knyttes til tankene om allsidig idrettsaktivitet (Solenes, 2009, s. 112). Den bevisste lekpregede idretten er noe som fremheves å ha en egenverdi, hvor det i større grad handler om utfoldelse og fleksibilitet kontra målrettet trening (Ommundsen, 2011, s. 55). Dette er også betegnelser Côté et. al. (2009, s. 8) i forskning på idrettsaktivitet anvender for å forstå innholdet i en allsidig bakgrunn. I beskrivelse av idrettsallsidighet anvendes begrepet «sampling sports», som innebærer blant annet utfoldelse i flere ulike idrettsaktiviteter som bærer preg av lek og fri for strenge restriksjoner (Côté et. al., 2008, s. 7). Dette er sammenfallende med Sæther (2019, s. 144) sin beskrivelse av tidlig spesialisering og allsidighet, hvor motstykke til tidlig spesialisering er deltagelse innenfor og mellom ulike idretter og aktiviteter. I takt med den store medlemsveksten blant barn i den organiserte idretten, medførte dette en innføring av idrettskonkurranser og prestasjonsorientering. Ommundsen (1987, s. 3) peker blant annet på at utover 1960-tallet ble det et økt fokus på strukturering av de unges fritid parallelt med

særidrettstenkingen, som skapte en økning av selvstendige spesialidrettslag og prestasjonsfiksering i de yngres idrettslige trening. Selv om retningslinjene som ble vedtatt under idrettstinget i 1976 ikke var tydelige nok til å forandre praksis, er det allikevel et viktig vedtak som har påvirket hva den norske barneidretten i moderne tid inneholder (Solenes, 2009, s. 186; Skirstad, 2011, s. 38).

Diskusjonene om allsidighet og tidlig spesialisering kan knyttes til drøftelser om hva som skal være barneidrettens egenverdi. I NIFs (2019, s. 7) visjon og virksomhetside fremheves det at alle skal oppleve idrett, mestring og utvikling i idrettens rammer. Dette er også noe som understrekes i den statlige idrettspolitikken, at idrettens egenverdi best lar seg beskrive med glede, mestring og sosiale fellesskap (Meld. St. 26 (2011-2012), s. 83). Allikevel drøfter Skirstad (2011, s. 46) om hvorvidt alle barn får drevet med idrett på barnas premisser og at aktiviteten ikke nødvendigvis må føre frem til idrettslige prestasjoner. I takt med utviklingen av samfunnet ser det ut til at konkurranseelementene og prestasjonsorienteringen gradvis har formet diskusjonene om hva som bør være innholdet i den norske barneidretten. Dette kan ses i kontekst av den moderne idrettens fremvekst.

Gjennom Webers teoretiske perspektiver om rasjonalisering og byråkratisering av det moderne livet, beskriver Guttman (1978, s. 14; 2000, s. 248) syv ulike trekk som definerer den moderne idretten. Kort oppsummert er disse begrepene sekularisering, likhet, spesialisering, rasjonalisering, byråkratisering, kvantifisering og rekorder (Giulianotti, 2016, s. 22). Guttman (1978, s. 54) argumenterer at disse karakteristikkene inn i hverandre. Perspektivet kan omtales som en logikk med sterk tilknytning til prestasjonen (Lesjø, 2008, s. 31). Ytelsen og prestasjon står meget sentralt i spesialiseringen, en kjerne i moderniseringen er å bruke de mest effektive midlene til å oppnå målsetningene, regler utformes og sanksjonerer, resultater måles og kvantifiseres, og konkurransene formes for å sammenligne prestasjoner (Lesjø, 2008, s. 30-31; Giulianotti, 2016, s. 28-29; Guttman, 1978, s. 15-55). Gjennom studier av fremveksten av den norske idretten utviklet Goksøyr (1988, s. 45) begrepet «sportifisering». Sportifiseringsprosessen viser til hvordan idretten ble mer prestasjonsorientert, konkurransepreget og rasjonalisert (Goksøyr, 1988, s. 61). Prestasjoner måles i konkurranser og konkurransene er rasjonelle da de er målrettede, og målsetningen er den beste prestasjonen. Goksøyr (1988, s. 61) skiller mellom

idrettens indre og ytre rasjonalitet. I den ytre rasjonaliteten beskrives formålet med idretten som noe større enn en selv og henter sin legitimitet i samfunnsmessige funksjoner (Hjelseth, 2016, s. 236). Den indre rasjonaliteten er dermed motsatt. Den kjennetegnes ved idrett for idrettens skyld, prestasjoner og konkurranse samt muligheten til spesialisering var måten idretten bli tilegnet mening (Goksøyr, 1988, s. 64; Hjelseth, 2016, s. 236).

Forholdet mellom idrettens indre og ytre rasjonalitet er komplekst. Det er ingen tvil om at idrettens indre rasjonalitet er drivende for det vi kjenner til som den moderne idretten, mestring og prestasjonsforbedring er viktig for å forstå hvorfor man driver med idrett. Samtidig er idretten en viktig arena for inkludering og for den norske folkehelsen, noe som legitimerer idretten som en sentral samfunnsaktør. Idrettens barnerettigheter og barneidrettsbestemmelsene fremmer både idrettens indre og ytre rasjonalitet med tanke på hvilke rammer den legger for barnas idrettslige utvikling samtidig som den vektlegger hvilken rolle idretten spiller i barnets sosiale utvikling (NIF, 2019). I etterkrigstiden argumenterer Solenes (2009, s. 15) for at den norske barneidretten ble sportifisert hvor idrettens indre rasjonalitet fikk en sterkere posisjon, men etter vedtaket om retningslinjene for barneidrett i 1976 ble det lagt et bånd på sportifiseringen. Siden den gang har barneidrettsbestemmelsene og idrettens barnerettigheter blitt innført og revidert ved flere anledninger, men spenningene mellom allsidighet og tidlig spesialisering er fortsatt fremtredende.

2.2.2 Er tidlig spesialisering profesjonalisering?

Hjelseth (2014) argumenterer for at utviklingen i idretten har medført til profesjonalisering og rasjonalisering. Profesjonalisering har i idrettsforskning tidligere blitt anvendt til å se på flere ulike trekk ved en endringsprosess. Nagel et. al. (2015, s. 408) omtaler profesjonalisering som en prosess hvor idrettsorganisasjonene gradvis endres til en mer rasjonalisert og effektivisert virksomhet. Dette kan forstås som en prosess hvor driften av idrettsorganisasjonen går fra en amatør/frivillighetslogikk til en mer profesjonell drift (Shillbury & Ferkins, 2011, s. 108). Seippel (2010, s. 199) påpeker at flere ser ut til å være av inntrykket av profesjonalisering i idretten innebærer at idrettsutøvere blir bedre betalt, men fra et sosiologisk perspektiv skiller han mellom henholdsvis profesjonalisering av kunnskap tilknyttet idrettsaktivitet og administrasjon og organisasjon.

Seippel (2019, s. 667) henviser til spesialisering av trening og ferdigheter som et steg i profesjonaliseringsprosessen. Spesialisering av trening og ferdigheter kan ses i sammenheng med at idretten i større grad blir mer alvorlig. Strandbu et. al. (2017, s. 144) setter profesjonaliseringen av i idretten i sammenheng med at alvorliggjøring av idretten og at fagkunnskap blir viktigere. Ressursene som brukes på å lykkes i idretten og optimalisere idrettsprestasjonene blir større, noe som igjen gjør at idretten blir dyrere. Det er i denne konteksten man kan forstå hvordan profesjonaliseringen av idretten kan ses i sammenheng med tidlig spesialisering, for å fremme prestasjonsutvikling og optimalisere effektene av prestasjonene til en fremtidig toppidrettskarriere (Ommundsen, 1989, s. 5; Granerud, 2020, s. 3).

Strandbu et. al. (2017, s. 144) påpeker at det ikke finnes mye forskning på hva en alvorliggjøring og profesjonaliseringen vil innebære. Allikevel kan det argumenteres for at profesjonaliseringen er tvetydig. Profesjonaliseringen av den norske idretten har bidratt med utvikling av ny og viktig fagkunnskap. Gjennom idretten tilbys det trenerutdanninger og kursing rettet mot trenervirket, men også mot andre funksjoner. Det kan også argumenteres for at utviklingen av den moderne idretten og profesjonaliseringen bidro til utformingen av barneidrettsbestemmelsene og idrettens barnerettigheter, da innholdet ble utarbeidet etter kunnskaper om hva som var det beste for barnas utvikling (Goksøyr, 2008, s. 129). Allikevel er det ting som tyder på at holdningene til tidlig spesialisering i barneidretten kan være en konsekvens av den økte profesjonaliseringen av idretten. Som Skirstad (2011, s. 46) reflekterer har barneidretten en egenverdi, og vil kunne få et annet innhold hvis den blir behandlet som et utstillingsverktøy for talenter.

2.3 Tidligere forskning

I dette delkapitlet har jeg til formål å redegjøre for forskning som omhandler allsidighet og tidlig spesialisering. Dette for å kunne posisjonere studien i forskningsfeltet, samtidig som den tidligere forskningen vil kunne bidra til å forstå oppgavens funn. Da det er lite litteratur som omhandler allsidighet og tidlig spesialisering i kontekst av norske idrettslag, vil jeg dra inn relevant litteratur fra ulike forskningsfelt. Dette er forskning knyttet til trening, idrettsorganisering og orienteringer, barneidrett og implementering av idrettsbestemmelser og foreldreinvolvering i idretten.

Allsidighet eller tidlig spesialisering er ofte grunntema i forskning på talentutvikling og frafall. Soberlak og Coté (2003, s. 42-48) indikerte i forskning på eliteutøvere at de brukte flere timer på lekpreget aktivitet og var involvert i flere idretter i barndommen, og Wall og Coté (2007, s. 86) fant at fellestrekk ved utøvere som falt fra idretten i ungdomsårene, begynte en tidligere spesialisering. Forskning på talentutvikling tar ofte utgangspunkt hypotesen til Ericsson, Krampe og Tesch-Romer (1993 i Ommundsen, 2011, s. 54) om at det er nødvendig med 10 000 systematisk trening for å bli toppidrettsutøver. Ford et. al. (2009, s. 73) argumenterer for både systematisk og lekpreget allsidig trening som sentralt for unge utøveres utvikling. Fra et fysiologisk og psykologisk perspektiv, peker Malina (2010, s. 369) på flere konsekvenser som en følge av tidlig spesialisering som stress og hyppigere sykdom, samt økt risiko for skader. I forsøk på å forstå hva som skal til for å bli toppidrettsutøver, så Breivik (1999, s. 157) at aktivitetshistorien til norske var preget av lek, allsidighet og senere spesialisering.

Tidligere forskning viser ulike funn i hva som vektlegges av konkurranse og deltagelse i den norske idretten. Seippel og Enjolras (2001, s. 22) har tidligere vist hvordan deltagelsesorienteringen står sterkere enn konkurranse i norske idrettslag. Dette er også sammenfallende med forskning av Seippel (2003:7, s. 11), som beskriver en overvekt av idrettslag som prioriterer de sosiale aspektene ved idrettsdeltakelse enn konkurranse og resultater. Samtidig reflekterer studien over mulig en underrapportering av konkurransefokuseringen, som en følge av at konkurranse kan stå sterkere blant enkelte grupper i idrettslagene. Disse funnene gjør Säfvenbom (2003) i gjennomgang av 140 årsrapporter, hvor det fremkommer at en stor andel av idrettslagene i større grad var konkurranse- og prestasjonsorienterte. Skille (2011, s. 250) finner i en kvalitativ studie av tre norske idrettslag konkurranse som den dominerende forankringen, og indikerer at målsetninger som «idrett for alle» er vanskelig å oppnå ettersom at disse oppfattes som mer retoriske og symbolske. Studien kan sies å være en forlengelse av Skille (2010, s. 74) sin studie av styremedlemmer i norske idrettslag som først og fremst ser ut til å være av oppfatningen at konkurranse er idrettslagets fremste oppgave, selv om de også fremhever idrettslagenes rolle for samfunnsnyttige formål. Samtidig viser forskning av Skille (2011, s. 335) til at konkurranse er en av flere konvensjoner i idretten, og aktører i idrettslagene vil forholde seg til den de oppfatter som legitim. De ulike ideologiene er det som Skirstad, Waddington og Säfvenbom (2012, s. 319) argumenterer skaper utfordringer i håndtering av barneidretten i NIF.

Støckel, Strandbu, Solenes, Jørgensen og Fransson (2010) viser i studie av den skandinaviske barne- og ungdomsidretten, at Norge fremheves å ta de strengeste restriksjonene og reguleringene gjennom barneidrettsbestemmelsene sammenlignet med Danmark og Sverige (2010, s. 639). Allikevel fremheves det at konkurranse fortsatt blir ansett som et viktig aspekt i barneidretten, noe som også skaper spenninger mellom ulike idealer hvor blant annet de eliteorienterte anklager bestemmelsene for å være hemmende for utviklingen av topputøvere (2010, s. 633). Det vises videre til at kunnskapen om barneidrettsbestemmelsene er mindre blant idrettsledere på lokalt nivå (2010, s. 633). Skille og Säfvenbom (2011, s. 289) knytter utfordringene med implementering av bestemmelser i idretten til idrettslagenes organisasjonsform og autonomi i forhold til hvilke målsetninger de setter seg, og argumenterer videre at bestemmelser må implementeres ut i fra individene og de spesifikke aktivitetens kontekst (2010, s. 298). Som Skirstad (2011, s. 49) reflekterer, så ligger utfordringen å få gjennomført barneidrett for alle i alle idrettslag.

Støckel et. al (2010, s. 627) beskriver hvordan den moderne idretten setter større krav til foreldreinvolvering, og mange foresatte bidrar også som trenere i egne barns aktivitet. Frivillig foreldreengasjement er fellestrekk ved denne studiens deltakere, og forskning av Strandbu, Bakken og Stefansen (2020, s. 939) viser at idrettskultur i familien er en sentral faktor til hvorfor barn og unge er aktive i idretten. Stefansen, Smette og Strandbu (2018) viser at foresatte ser på involvering i idrettsdeltakelsen som en normal del av foreldreskapet, uavhengig av hvilken klassebakgrunn de kommer fra (2018, s. 162). Studien beskriver også en form for «dyp involvering», hvor spesielt fedre fra øvre middelklassen engasjerer seg i egne barns sportslige utvikling. (2018, s. 169).

I nyere forskning gjennomfører Solstad og Bakken (2020) en evaluering av Oslo-idrettens satsning «Idrett for alle». Studien indikerer at det er flere klubber som føler et press på å heve kvaliteten på eget idrettstilbud som følge av de mer gjennomprofesjonaliserte klubbene med de mest ressurskrevende oppleggene i nærmiljøet (2020, s. 70). Studien beskriver at idrettsledere knytter den tidlige spesialiseringen og alvorliggjøringen av idretten til økt frafall, og utviklingen til «helårsidretter» legger forholdene til rette for tidlig spesialisering. Klubbene opplever at dette legger press på tilretteleggingen av allsidighet, og at utviklingen ikke skjer etter klubbens ønsker men gjennom forventninger fra foreldre, særkretser og særforbund

(2020, s. 100). Dette er funn som indikerer at til tross for at klubbene ønsker å tilrettelegge for allsidighet, oppleves dette som utfordrende som en følge av økt press og forventninger fra omgivelsene om et mer profesjoniserte tilbud.

3. Teoretisk rammeverk

I dette kapittelet vil jeg redegjøre for oppgavens teoretiske perspektiver som anvendes for å besvare underproblemstillingene:

1. Hvordan fremstilles og begrunnes allsidighet i idrettslagenes planverk, og hvorfor gjøres det på denne måten?

2. Hvordan oppfatter og håndterer trenere og ledere allsidighet i barneidretten, og hvorfor mener og gjør de som de gjør?

Everett og Furseth (2012, s. 96) understreker at den teoretiske forankringen er viktig rammeverk for tolkning av empiri. Rammeverket for oppgaven er idrettens institusjonelle logikker (Gammelsæter, 2016, s. 240) som er forankret i institusjonell teori (Meyer & Rowan 1977, s. 341; DiMaggio & Powell, 1983, s. 148). Innledningsvis introduseres den institusjonelle teorien og teori om institusjonelle logikker, før idrettens institusjonelle logikker utarbeidet av Gammelsæter (2016, s. 240) gjennomgås.

3.1 Ny-institusjonell teori

I beskrivelsen av institusjoner omtaler Selznick (1957, s. 5) dette som tilpasningsdyktige organismer som er et produkt av sosiale behov og påvirkes av eksterne og interne forhold. Hvor organisasjoner i større grad kan betraktes med en formell og mekanisk struktur, er verdiene utviklet over tid sentralt og styrende i handlinger og beslutninger i institusjoner (Selznick, 1957, s. 8; Eriksson-Zetterquist et al., 2014, s. 179). Greenwood et al. (2008, s. 21) beskriver at institusjonell teori er en av de mest anvendte metodene for å bedre kunne forstå organisasjoner. I forskning hvor bruk av institusjonell teori anvendes, skiller det ofte mellom den tradisjonelle institusjonelle teorien og ny-institusjonell teori (Selznick, 1996, s. 270). Hvor den eldre institusjonelle teorien i større grad så på organisasjonens interne forhold, ser den ny-institusjonelle tilnærmingen på samspill med omgivelsene og legitimitet som sentralt for overlevelse (Selznick, 1996, s. 271; Scott, 2014, s. 233; Greenwood, et al., 2008, s. 22).

Ny-institusjonell teori baserer seg på at organisasjoner er nødt til å tilpasse seg omgivelsene for å oppnå legitimitet i samfunnet og gjennom en

institusjonaliseringsprosess tilpasser organisasjonen omgivelsenes sosiale normer, verdier og regler (DiMaggio & Powell, 1983, s. 148; Meyer & Rowan, 1977, s. 340; Scott & Meyer, 1994, s. 56). Gammelsæter (2016, s. 189) fremhever at teorien bidrar til å forklare strukturer, endringer og organisasjoners beslutninger og handlinger ut i fra at organisasjonene er innhyllet i sosiale krav og forestillinger som de forsøker å møte. På denne måten forteller den ny-institusjonelle tilnærmingen hvordan organisasjoner blir presset og påvirket av eksterne forhold, og hvordan dette er styrende for beslutninger og handlinger (Jakobsen & Thorsvik, 2013, s. 203). Meyer & Rowan (1977, s. 341) beskriver institusjonaliseringsprosessen som «*social processes, obligations, or actualities come to take on a rule-like status in social thought and action*». Med dette menes at organisasjoner forstås institusjonalisert når de sosiale normene blir akseptert og derav blir sett på og behandlet som en organisasjons regler eller retningslinjer. Innenfor den ny-institusjonelle teorien beskriver DiMaggio & Powell (1983) hvordan de økte forventningene og normene i samfunnet og organisasjonsfeltet i større grad medfører at organisasjoner begynner å likne mer på hverandre uten at dette nødvendigvis gjør dem mer effektive (1983, s. 147). Organisasjonene blir stadig mer like hverandre fordi de tilpasser seg det offentlige og usikkerhet når det kommer til mål og midler. Denne homogeniseringen av organisasjonene omtales som institusjonell isomorfi, og DiMaggio & Powell (1983, s. 150) konkretiserer tre ulike former for isomorfi gjennom tvangsmessig, mimetisk og normativt press. Det tvangsmessige presset, kommer fra politisk innflytelse og tvang fra organisasjoner med legitimitet (DiMaggio & Powell, 1983, s. 150). For idrettslagene vil dette eksempelvis være lover og regler fra NIF som de er nødt til å følge og implementere i sitt egen organisasjon. Det mimetiske presset knyttes til hvordan organisasjoner responderer på usikkerhet, og etterligner andre organisasjoner som de anser som suksessfulle (Boxenbaum & Jonsson, 2008, s. 98). Det normative presset er knyttet til profesjonalisering av normer gjennom utdanning, sosialisering og utveksling av personell som skaper normer og praksis som ansees som det riktige å gjøre (DiMaggio & Powell, 1983, s. 152; Boxenbaum & Jonsson, 2008, s. 99). Eksempelvis kan profesjonaliseringen i idretten og flere betalte ansatte i idrettslagene settes i sammenheng med den normative isomorfismen.

Scott (2014, s. 232) påpeker at selv om den ny-institusjonelle teorien viser til at organisasjonene i samme organisasjonsfelt blir mer homogeniserte som en følge av eksterne forhold, vil det allikevel kunne være ulikheter i hvordan organisasjonene

responderer. Som Scott (2014) beskriver er organisasjonene aktive spillere og ikke passive bønder, og de kollektive handlingene «does not preclude individual attempts to reinterpret, manipulate, challenge, or defy the authoritative claims made on them.» (Scott 2014, s. 232). Dette kommer som en følge av at organisasjonene ikke bare må tilpasse seg omgivelsenes krav, men også interne krav og interne hensyn (Gammelsæter, 2016, s. 201). Idretten fremheves som et godt eksempel hvor det er nødvendig med indre tilpasninger da den består av grupper med ulike orienteringer og fokus, og må dermed balansere spenningsforhold mellom ulike interesser. Som Gammelsæter (2016, s. 201) påpeker skal ikke idretten kun søke legitimitet fra omgivelsene, men må også gjøre det internt. De interne forholdene og lokale omgivelsene vil kunne ha en innvirkning på idrettslag, noe kan medføre at idrettslagene tilpasser seg til lokale forhold på ulike vis (Eriksson-Zetterquist et. al., 2014, s. 262).

Selv om organisasjoner tilpasser seg etter de institusjonelle prosessene, er det ikke nødvendigvis slik at den faktiske praksisen endres etter adopsjonen av de formelle strukturene, normene og reglene. Meyer og Rowan (1977, s. 355) omtaler dette som dekobling eller løse koblinger, og beskriver dette som at handlingene blant organisasjonsmedlemmene ikke sammenfaller med organisasjonens retningslinjer. Boxenbaum og Jonsson (2008, s. 98) utdyper at dekobling av de formelle retningslinjene og struktur kan oppstå når de mytene om hva organisasjoner bør og skal gjøre ikke effektiviserer organisasjonen, og det eksisterer interne rasjonelle myter om hva som er det riktige å gjøre. Bromley og Powell (2012, s. 5) eksemplifiserer at ettersom at organisasjoner ønsker legitimitet, presses de til å implementere de sosiale normene som er eksternt sett på som de legitime uavhengig hvor effektive de er. I tillegg presses de til å anvende formelle retningslinjer for å unngå juridiske sanksjoner. I idretten vil eksempelvis bestemmelsene om barneidrett være retningslinjer idrettslag må ta høyde for i gjennomføring av aktivitet (NIF, u.å.). Som en følge av dårlig kommunikasjon til sine undergrupper, kan det tenkes at en dekobling oppstår ubevisst hvor det kan oppstå liten grad av korrelasjon på hva idrettslaget legger vekt på i sine retningslinjer og hva som gjøres i den faktiske aktiviteten. Bromley & Powell (2012, s. 17) poengterer at organisasjoner er komplekse og organisasjonens kompleksitet kan bidra til å skape spenninger internt i samhandling mellom medlemmer hvis det eksisterer ulike oppfatninger om hva som er riktig praksis. I kontekst av denne oppgaven vil et idrettslagene bestå av flere idrettsgrupper og individer, som alle kan ha

sine egne oppfatninger og tradisjoner om hva som er riktige handlinger. Det idrettslaget kommuniserer og presenterer eksternt, kan dermed ikke nødvendigvis være gjeldene for hvordan allsidighet praktiseres internt.

Den institusjonelle teorien vil kunne bidra til å gi innsikt i hvordan idrettslagene påvirkes av eksterne omgivelser (DiMaggio & Powell, 1983, s. 148; Meyer & Rowan, 1977, s. 340). Dette er derfor med på å danne et grunnlag for å forstå hvordan idrettslagene opplever å bli påvirket av sine omgivelser og hvilken betydning dette har for tilrettelegging av allsidighet. For å kunne få innsikt i hvilke tanker, holdninger og handlinger som eksisterer internt når det kommer til tilrettelegging av allsidig idrettsaktivitet, anvendes institusjonelle logikker.

3.2 Institusjonelle logikker

Gammelsæter (2011, s. 278) henviser til logikk som et tankesett hvor midler er knyttet til et mål, hvor det finnes mer eller mindre sikre målemetoder og målekriterier.

Friedland og Alford (1991, s. 243) introduserte begrepet institusjonelle logikker i sin beskrivelse av de motstridende handlingene og tenkemåtene i institusjoner i de vestlige samfunnene. Innenfor sosiologiske teorier, anses samfunnet som en samling av ulike institusjonelle logikker som er knyttet til aktivitetene grupper av mennesker er opptatt av og hvilke tankesett som skapes rundt disse aktivitetene (Gammelsæter, 2011, s. 279).

I videreutvikling av arbeidet til Friedland og Alford (1991), omtaler Thornton og Ocasio, 2008, s. 101) institusjonelle logikker som alle de forventningene, verdiene, normene, reglene og tankesettet som organisasjoner og individer identifiserer seg selv med og handler etter. I kontekst av denne oppgaven, vil individene være trenere og ledere i idrettslagene. For å kunne forstå handlinger av individer og organisasjoner, er det nødvendig å se disse i sosial og institusjonell kontekst da de oppstår innenfor naturgitte og kulturelle omgivelser som mennesker må beherske. Som Gammelsæter (2016, s. 36) fremhever, har de institusjonelle logikkene en sammenheng mellom hvordan en gruppe mennesker handler, tenker, organiserer og opplever verden. Et idrettslag består av mange mennesker, som også identifiserer seg med bestemte grupper. Trenerne og lederne i studien vil også kunne påvirkes av andre institusjonelle logikker enn de som eksisterer i fleridrettslaget, eksemplifisert gjennom blant annet samfunnet, vitenskap, religionssyn og familie (Scott, 2014, s. 106; Gammelsæter, 2016, s. 35).

Logikkene kan ha påvirkning på hvordan trenerne og lederne oppfatter og håndterer allsidighet og tidlig spesialisering i idrettslaget.

I utvidelse av Thornton og Ocasio (2008, s. 101) sin beskrivelse av institusjonelle logikker og hvordan dette knytter sammen det kognitive og handlinger hos individer og organisasjoner, beskriver Kraatz og Block (2008) hvordan individer og organisasjoner opererer i flere ulike logikker og omtaler dette som institusjonell pluralisme.

Institusjonell pluralisme defineres som «*the situation faced by an organization that operates within multiple institutional spheres.*» (Kraatz & Block, 2008, s. 262). Dette eksemplifiserer de gjennom å henviser til institusjoner som «the rules of the game» som styrer organisasjoners handlinger, vil man gjennom institusjonell pluralisme spille to eller flere spill på samme tid (Kraatz & Block, 2008, s. 262). Dette medfører som Gammelsæter (2010) argumenterer, at organisasjonene er involvert i flere ulike diskurser, forholder seg til flere ulike aktører med ulike målsetninger og verdier (2010, s. 572).

I idrettsforskning har anvendelse av institusjonelle logikker og pluralisme vist seg å være et godt egnet verktøy for å studere spenninger i idrettsorganisasjoner. O'Brien og Slack (2003) så da internasjonal rugby ble profesjonalisert, at nye aktører brakte inn profesjonaliserte og kommersialiserte logikker inn i klubbene som var preget av amatør- og frivillighetslogikker (2003, s. 442). Stenling og Fahlén (2009) observerte at den svenske idretten besto av tre ulike institusjonelle logikker som idrettslagene var preget av, «idrett for alle», den resultatorienterte og den kommersialiserte/profesjonaliserte (2009, s. 131). Fahlén (2006) har i en eldre studie av svenske ishockeyklubber hvordan disse påvirkes av eksterne og sosiale forhold, og hvordan ulike normer og idealer har endret seg i takt med nye aktørers inntreden som resultat av påvirket styring og praksis i svensk ishockey (2006, s. 39). Skirstad og Chelladurai (2011) har også vist hvordan norske fleridrettslag kan være påvirket av ulike motstridende institusjonelle logikker som amatør/frivillighet og kommersialisering/profesjonalisering, og må anvende strategier for å balansere de motstridende logikkene (2011, s. 351). I forskning på kommersialiserte fotballklubber i toppfotballen, studerte Gammelsæter (2010) hvordan klubbene opererer i flere ulike miljøer hvor ulike institusjonelle logikker er dominerende og på den måten er nødt til å håndtere flere forskjellige logikker. I forskningen presenteres syv ulike institusjonelle logikker som forekommer i de

kommersialiserte toppklubbene (Gammelsæter, 2010, s. 575). Logikkene utarbeidet av Gammelsæter har også blitt anvendt i tidligere masteroppgaver med utgangspunkt i norske breddeklubber for å studere spenninger mellom ansatte og frivillige, og hvilke aktører med ulike logikker daglige ledere i breddeklubber opplever å måtte forholde seg til (Edvardsen, 2011, s. 30; Braathen, 2015, s. 70; Bonkerud, 2019, s. 69)

Studier viser at de institusjonelle logikkene i idretten kan være et godt verktøy for å forstå oppfatninger og handlinger i et idrettslag. Gammelsæter (2020, s. 2) argumenterer for at en institusjonell tilnærming til idrettsforskning vil kunne gi dette egenverdi, hvor man tidligere har neglisjert idrettens egen karakter og hvordan styring i idrettsorganisasjoner påvirker idretten og idrettsutøvelsen. Med denne tilnærmingen argumenteres det for at dette vil trekke idretten tilbake inn i forskningsfeltet og utvide vår forståelse for hvordan forskjellige og motsettende logikker påvirker mening og handlinger i idrettsutøvelsen (Gammelsæter, 2020, s. 14). For å kunne forstå hva og hvordan ulike forhold påvirker oppfatninger og handlinger i idrettslagene, tas det utgangspunkt i Gammelsæters (2010, s. 575; 2011, s. 280; 2016, s. 240) institusjonelle logikker

3.2.1 Idrettens institusjonelle logikker

Gammelsæter (2016, s. 239) påpeker at de institusjonelle logikkene ikke er et resultat av empirisk forskning, men danner et utgangspunkt for empiriske studier. I denne oppgaven vil noen av logikkene derfor være mindre fremtredende. Det gjøres derfor noen omformuleringer i rammeverket med hensyn til oppgavens kontekst. På denne måten vil også oppgaven kunne besvare i hvilken grad logikkene kan brukes til å forstå holdninger og handlinger vedrørende konkrete fenomener i idrettslag. Som Gammelsæter (2016, s. 34) argumenterer vil de institusjonelle logikken kunne fremstå pragmatiske og dynamiske, og med dette kunne overlappes hverandre i praksis. Gammelsæter (2016, s. 247) har utarbeidet totalt åtte institusjonelle logikker, hvor den siste omtales som pengespilletts logikk. Denne logikken anses som lite relevant for oppgaven, og jeg har derfor valgt å utelatte denne i oppgavens analytiske rammeverk.

Idealismens logikk

I historisk kontekst vil man kunne karakterisere idrettsbevegelsen i Norge som sterkt drevet av frivilligheten (Gammelsæter, 2011, s. 279). Som tidligere nevnt har idretten i

Norge utviklet seg i takt med samfunnsutviklingen, og gjennom sportifiseringen blitt mer prestasjonsorientert, konkurransepreget og rasjonalisert hvor den tidligere hadde et større samfunnsmessig verdiformål (Goksøyr, 1988, s. 61, Gammelsæter, 2010, s. 575). Til tross for endringene i grunnlaget for aktivitet, argumenteres det for at de fleste frivillige medlemmene i idretten ser på idrettsaktivitet som et godt middel til å utvikle fysiske, mentale og sosiale verdier (Gammelsæter, 2016, s. 240). Det idealistiske tankesettet kan på mange måter ses i sammenheng med idrettens ytre rasjonalitet, som ser på idrettens funksjon som kilde til glede, fysisk og psykisk mestring og med dette henter sin legitimitet i samfunnsmessige funksjoner (Hjelseth, 2016, s. 236). Den idealistiske logikken anvender idrettsutøvelsen og tilretteleggingen av aktivitet som virkemiddel til å nå de idealistiske målene (Gammelsæter, 2016, s. 240). I et idealistisk perspektiv kan tilretteleggingen av allsidig idrettsaktivitet i barneidretten være et viktig virkemiddel for å fremme barneidrettens egenverdi, gjennom lek og aktivitet i ulike idretter i motsetning til prestasjoner og jakten på talenter (Skirstad, 2011, s. 47). Dette er også idealer som er sterkt forankret i bestemmelsene om barneidrett, som vektlegger barnas ønsker og behov (NIF, 2019). Med dette er også et sentralt element i idealismens logikk en bred mobilisering av medlemmer, og sørge for mest mulig aktivitet for flest mulig utøvere (Gammelsæter, 2016, s. 240).

Indrestyringens logikk

Gammelsæter (2016, s. 242) beskriver indrestyringens logikk gjennom toppidrettsutøvere som indrestyrte eller autoteliske. Med dette henviser logikken til individer som har den største indre drivkraften, idrettsgleden og talentet som har forutsetningene til å ta steget inn i toppidretten (Gammelsæter, 2011, s. 281). Begrepet indrestyring er i seg selv kanskje ikke et passende ordvalg i kontekst av denne oppgavens formål, men logikkens målsetninger, virkemidler og målekriterier kan settes inn i spenningsforholdet mellom allsidighet og tidlig spesialisering. Gammelsæter (2016, s. 242) trekker frem konkurranseidretten som sentral i den indrestyrte logikken, hvor målsetningen er stadig perfektjonering og prestasjonsorientering. Trening og konkurranser gjør dermed denne logikken i større grad resultatorientert og kan forstås som en alvorliggjøring av barneidretten (Strandbu et. al., 2017, s. 144). Indrestyringens logikk kan dermed i denne konteksten også forstås som prestasjons- eller resultatlogikken.

Indrestyringens logikk kan ses i sammenheng med idrettens indre rasjonalitet, som tidligere beskrevet som kjennetegnes ved idrett for idrettens skyld, hvor prestasjoner og konkurranse samt muligheten til spesialisering er måten idretten blir tilegnet mening (Goksøyr, 1988, s. 64; Hjelseth, 2016, s. 236). Utgangspunktet for den tidlige spesialiseringen bygger på logikken at det er nødvendig å identifisere og spesialisere de største talentene i ung alder for å utvikle fremtidige toppidrettsutøvere (Sæther, 2019, s. 143). Som Sæther (2019, s. 143) fremhever er motsetningen til tidlig spesialisering den allsidige idrettsaktiviteten. Samtidig fremheves det i forskning at klubber i større grad opplever press gjennom drivere for prestasjonsretting som medfører at forholdene legges til rette for tidlig spesialisering (Solstad & Bakken, 2020, s. 70). Indrestyringens logikk i oppgavens kontekst kan dermed forstås som et tankesett hvor perfektjonering av prestasjoner er fremtredende i meninger og handlinger (Gammelsæter, 2016, s. 242).

Identitetens logikk

I forskning på fotballsupportere viser Gammelsæter (2016, s. 243) til at de mest trofaste identifiserer seg selv med laget de holder med. Gjennom å støtte klubben opplever de tilhørighet og felleskap gjennom dyrking av klubbhistorien, symboler, klubbhelter og ritualer som utvikles i den sosiale settingen (Gammelsæter, 2011, s. 282). Gjennom etablering av et «vi»-forhold til idrettslaget utvikles en identifikasjon med idrettslagets historie og praksis (Gammelsæter, 2016, s. 243). Den institusjonelle tilnærmingen legger vekt på individenes identifisering med tankesettet som institusjonen fremmer i holdninger og handlinger (Scott, 2014, s. 72). I et institusjonelt perspektiv blir ofte organisasjonsidentitet fremhevet i studier av organisasjonskultur for å få innsikt i hvordan organisasjoner identifiserer «hvem vi er?» og «hva vi gjør?» (Gioia, Patvardhan, Hamilton & Corley, 2013, s. 125). Bang (2011, s. 327) definerer organisasjonskultur som normene, verdiene og virkelighetsoppfatningene som utvikles når medlemmer samhandler med hverandre og omgivelsene, og som uttrykkes gjennom det medlemmene gjør og holdningene de har. Lesjø (2008, s. 58) argumenterer at det i idrettslagene kan utvikles egne kulturer knyttet til de forskjellige idrettstypene. Identitetens logikk kan dermed forstås som hvordan individer identifiserer seg selv med idrettslaget og hvordan tradisjoner og historie former praksis.

Profesjonaliseringens logikk

Gammelsæter (2016, s. 243) beskriver kommersialiseringen som markedets logikk, som

kjennetegnes ved at kommersielle aktører gjennom idrettens organisasjoner arbeider for økonomisk avkastning på sine investeringer. Gammelsæter henviser til Gerrard (2004, s. 247) i beskrivelsene av forskjellene mellom profesjonalisering og kommersialisering, hvor kommersialiseringen blant annet kjennetegnes ved investorer i idrettslagene som ønsker økonomisk utbytte av deres investeringer. Det fremkommer av NIFs lovnorm (2021, s. 20) at den norske idretten og idrettslagene skal være selveiende og frittstående med utelukkende personlige medlemmer. NIF anerkjenner også at barn og unges oppvekst er preget av økende kommersialisering, og har utarbeidet retningslinjer for å dempe kommersialisering- og kjøpepresset mot mindreårige i idretten (NIF, u.å.). Med dette vil ikke kommersialisering være et passende begrepsbruk i denne studiens kontekst, men i tett tilknytning til kommersialisering vil profesjonalisering være et mer fruktbart begrep.

Profesjonaliseringens logikk kan knyttes til profesjonalisering av kunnskap tilknyttet idrettsaktivitet og profesjonalisering av administrasjon og organisasjon (Seippel, 2010, s. 199). Sett i sammenheng med idrettsaktiviteten, fremhever Seippel (2019, s. 667) spesialisering av trening og ferdigheter som et steg i profesjonaliseringsprosessen. Med dette fører det med seg høyere forventninger og krav til idrettstilbudet gjennom eksempelvis et økt aktivitetsomfang, høyere treningsvolum og bedre kvalitet på tilbudene som leveres. Forskning viser også til profesjonalisering av sportslig tilbud for barn og unge gjennom opprettelse av akademier i regi av idrettslag, men også av private aktører (Solstad & Bakken, 2020, s. 68). De økte forventningene til en profesjonalisert aktivitet, kan med dette medføre forventninger og holdninger til at økt kompetanse i idrettslaget gjennom trenere og ledere, samt faste ansatte vil legge til rette for større idrettsaktivitet (Seippel, 2019, s. 667). Profesjonaliseringens logikk kan dermed også ses som et spenningsmoment i debatten om allsidig idrettsaktivitet og tidlig spesialisering. Gjennom en profesjonalisert idrettsorganisasjon, vil man gjennom økt kompetanse og faste ansatte i idrettslagene bedre kunne legge til rette for allsidig idrettsaktivitet. Samtidig kan det som en konsekvens av profesjonaliseringen skape forventninger til bedre sportslige tilbud i barneidretten, noe som underbygges i debatten om behovet for tidlig spesialisering med hensikt for å utvikle fremtidige toppidrettsutøvere (Gammelsæter, 2011, s. 277).

Entreprenørskapets logikk

Gammelsæter (2011, s. 282) beskriver at et trekk ved den moderne toppidretten er klubbeierne og privatinvestorene som er involvert i klubbene, og entreprenørskapets logikk skal dermed være med på å forstå hva som er motivene for investorenes eierskap. I kontekst av denne oppgaven vil logikken være lite relevant, men som Gammelsæter (2016, s. 244) påpeker kan entreprenørskapets logikk knyttes til individenes målsetning om å gjøre en forskjell for idrettslaget og å styrke egen posisjon. Målsetningene nås gjennom beslutninger og handlinger hvor det er nødvendig med makt for å få gjennomslag. Med dette kan entreprenørskapets logikk være anvendbart i forståelse av individenes opplevelse av makt i beslutninger og handlinger (Gammelsæter, 2016, s. 244). Eksempelvis kan et individ med en sterk forankring av entreprenørskapets logikk være en faktor for at noen institusjonelle logikker er mer fremtredende enn andre i idrettslaget, gjennom entreprenørens handlingskraft. Med dette kan det være personlige motiver som er styrende for holdningene og handlingene.

Politikkens logikk

Det politiske tankesettet handler om å fremme velferd for befolkningen gjennom å kjempe for legitime samfunnsinteresser (Gammelsæter, 2016, s. 284). Disse interessene kan knyttes til idrettens samfunnsnytte, som blant annet kan knyttes til integrasjon og nasjonsbygging, helseeffekter og økonomiske effekter (2016, s. 65). For lokalsamfunn kan idrettslagene ha en viktig posisjon for å fremme disse samfunnsnyttene, og kan bli sett på som et viktig trivselskaper og samlingspunkt (Gammelsæter, 2011, s. 285). I Meld. St. 26 (2011-2012, s. 7) fremheves idrettens verdi i samfunnet som en kilde til glede overskudd og mestring, samtidig som idretten skaper sosiale fellesskap, oppvekstvilkår og god helse. I den politiske logikken står de politiske målene og velferd sentralt, og måles etter hvorvidt stor oppslutningen er i lokalsamfunnet og suksesshistorier (Gammelsæter, 2016, s. 240). Logikken kan være med på å forme hvilke meninger individer mener innholdet i idretsaktiviteten skal bestå av og hvordan de fronter dette for å nå de politiske målsetningene.

Byråkrati- og reguleringens logikk

Et hovedtrekk ved den moderne idretten er den økende byråkratiseringen (Guttmann, 1978, s. 14). Byråkrati som et begrep kan anvendes på ulike måter, men Gammelsæter (2016, s. 245) knytter byråkratiseringen i idretten som et hierarkisk organisatorisk

apparat med arbeidsdeling og spesialisering mellom individene. Den moderne idretten har blitt sterkere regulert og byråkratisert ved at den i større grad styres av regler, kontrollsystemer og sanksjoner (Gammelsæter, 2011 s. 284). Dette kommer som en følge av behovet for å sikre rettferdige idrettskonkurranser og likhet i idrettsdeltagelsen (Guttmann, 1978, s. 54; Gammelsæter, 2016, s. 246). Reglene i idretten har blitt etablert gjennom demokratiske prosesser hvor medlemmer i forbund har vedtatt spilleregler som det er enighet om skal håndheves på kollektivt nivå, som for eksempel retningslinjene for barneidrett og barneidrettsbestemmelsene (Gammelsæter, 2016, s. 246). I utøvelse av barneidrett er det klare retningslinjer og regler for hvordan aktiviteten skal organiseres og gjennomføres på barnas premisser. Reguleringslogikken kan med dette fremstå som en motsetning til den indrestyrte eller prestasjonslogikken hvor målsetningene og virkemiddelene som anvendes for å nå målene skaper spenninger (Gammelsæter, 2016, s. 240).

3.2.2 Logikkens implikasjoner og spenninger

Den institusjonelle tilnærmingen tar for gitt at aktører i sin tenkning og sine handlinger blir preget av den konteksten de daglig befinner seg i (Gammelsæter, 2011, s. 288). Allikevel kan ikke mennesker beskrives som endimensjonale og ute av stand til å ta innover seg og bli påvirket av andre perspektiver eller logikker. Som Gammelsæter (2016, s. 248) fremhever er ikke individer oppslukt i bare en logikk, men kombinerer flere både bevisst og ubevisst. Disse logikkene kan dermed være side om side, samtidig som de står som motsetninger. Logikkene i et idrettslag vil ikke alene være de ulike tankesettene som et individ kan være påvirket av. Scott (2014, s. 106) poengterer at mennesker vil kunne være påvirket av logikker knyttet til samfunnet, religion og familie for å nevne noen. Samtidig er det ikke nødvendigvis slik at omgivelsene et individ befinner seg i til daglig vil være sterkt pregende for holdninger og handlinger i idrettslaget (Gammelsæter, 2016, s. 252). De institusjonelle logikkens implikasjoner for debatten om allsidighet og tidlig spesialisering i barneidretten, kan dermed bidra til å forstå hva som påvirker dette spenningsforholdet, hvordan dette håndteres blant idrettslagenes trenere og ledere, og hvorfor de gjør som de gjør. Gammelsæter (2016, s. 256) fremhever at i breddeidretten oppstår det ofte konflikter omkring den sportslige aktiviteten. Dette knyttes ofte til individers ulike tankesett, da de kan se ulikt på situasjoner eller ha egne oppfatninger.

4. Metodisk tilnærming

Metodebegrepet kommer fra det greske begrepet «methodos», oversatt til å følge veien mot et bestemt mål (Johannessen, Tufte & Christoffersen, 2016, s. 25).

Forskningsmetode anvendes til å tilegne seg ny kunnskap og besvare spørsmål gjennom innsamling, analysering og tolkning av data. I kapittelet vil jeg redegjøre for hvordan jeg har innhentet informasjon til å kunne besvare underproblemstillingene.

1. Hvordan fremstilles og begrunnes allsidighet i idrettslagenes planverk, og hvorfor gjøres det på denne måten?

2. Hvordan oppfatter og håndterer trenere og ledere i idrettsgruppene allsidighet, og hvorfor mener og gjør de som de gjør?

Innledningsvis vil jeg begrunne min vitenskapsteoretiske forankring og valg av metode. Deretter vil jeg redegjøre for studiens utvalg og datainnsamling, før jeg videre vil beskrive fremgangsmåten jeg har anvendt for å analysere studiens empiri. Til slutt vil jeg vurdere studiens metodiske kvalitet og etiske refleksjoner.

4.1 Vitenskapsteoretiske forankring og metode

I oppstarten av forskningsprosjekt er det nødvendig å reflektere over hvilken vitenskapsteoretisk forankring som sammenfaller med det som studeres (Thagaard, 2018, s. 33). Forankringen styrer forståelsen gjennom prosjektet, og det kan tas utgangspunkt i ulike paradigmer. Et paradigme innebærer de antagelsene samt regler og teknikker som anvendes innenfor et felles vitenskapelig samfunn (Chalmers, 1995, s. 140). Gilje og Grimmen (1993, s. 87) beskriver at paradigmet bidrar til å styre forskningen gjennom normene og reglene som er fastsatt i vitenskapsdisiplinen.

Denne oppgaven har til hensikt å studere hvordan allsidighet håndteres i norske idrettslag. Jeg har innhentet informasjon fra trenere og ledere for å forstå deres erfaringer, og har derfor et fortolkende vitenskapssyn. Fortolkende teoretiske retninger innebærer paradigmer som vektlegger mening og betydning (Thagaard, 2018, 33). Hermeneutikken fremhever betydningen av å fortolke menneskers handlinger gjennom å fokusere på et bredere meningsinnhold enn det som umiddelbart er innlysende

(Johannessen, Tufte & Christoffersen, 2016, s. 31; Thagaard, 2018, s. 37; Føllesdal & Walløe (2017, s. 89). Det hermeneutiske perspektivet danner med dette utgangspunktet for videre arbeid og analyse tolkning av tekst. Askheim & Grennes (2014, s. 70) hevder at forskerens forforståelse, holdninger, kunnskap og erfaringer kan farge datainnsamlingsfasen. Det har derfor vært viktig å ha et bevisst forhold til dette, og redegjøre for min rolle som forsker for å sikre studiens kvalitet (Tjora, 2017, s. 251). Datainnsamlingen har blitt utformet innenfor den kvalitative forskningen. Den kvalitative metodens kjennetegn er at den anvendes for å søke forståelse av sosiale fenomener og fremheve meninger som ikke kan måles i frekvens eller kvantitet (Denzin & Lincoln 2018:1-2, i Thagaard, 2018, s. 15). Kvalitativ metode har en induktiv fremgangsmåte og er empiridrevet og eksplorerende (Tjora, 2017, s. 24). I tillegg kan den kvalitative forskningen beskrives å ha et holistisk perspektiv hvor individene og gruppene ses som en helhet (Askheim & Grenness, 2014, s. 13). Dette er som Loland og McNamee (2016, s. 26) argumenterer idealet innenfor det fortolkende paradigme, som også vektlegger den holistiske tilnærmingen og arbeid med empiriske funn, metode, teoretiske premisser og teoriutvikling.

4.2 Forskningsdesign

Jeg har utformet denne studien som et casestudie, som kjennetegnes ved å studere mye informasjon om en eller få enheter (Thagaard, 2018, s. 51). Tjora (2017, s. 41) beskriver at casestudier er en svært utbredt form for avgrensning i kvalitative studier, og Andersen (2013, s. 23) utyper at et case kan være alt fra organisasjoner, prosesser, fenomener og hendelser. Thagaard (2018, s. 51) hevder at fremgangsmåten i casestudier er å rette analysen mot en eller flere enheter som representerer studiens case. Yin (2014 i Johannessen et. al., 2016, s. 205) beskriver to dimensjoner av casestudier, enkelt- og flercase med tilhørende én eller flere analyseenheter. Jeg har med denne oppgaven til formål å forstå hvordan allsidighet håndteres i to norske fleridrettslag, og studien kan med dette forstås som et flercasestudie (Johannessen et. al., 2016, s. 206). I oppgaven har jeg samlet inn informasjon om flere enheter innenfor ulike kontekster. Dette minner om det Thagaard (2018, s. 51) beskriver som «collective case studies», som innebærer å studere et fenomen ved å utforske flere enheter og formålet er å få en større forståelse av fenomenet. Johannessen et. al. (2016, s. 207) beskriver at flercasedesign åpner for sammenlikning av et bestemt fenomen i ulike kontekster. Fenomenet i denne studien er allsidighet i barneidretten, og den avgrensede konteksten er fleridrettslagene.

Analyseenhetene blir med dette ledere for idrettslagene, og trenere og ledere ulike idrettsgrupper. Siden studien inkluderer et beskjedent antall enheter, vil analysen og diskusjonen forsøke å finne fellestrekk og ulikheter mellom de to idrettslagene. Temaene vil med dette være sentrale i videre analyse og diskusjon (Johannessen et. al., 2016, s. 208).

Tjora (2016, s. 41) beskriver hvordan kvalitative casestudier åpner for muligheter til å anvende flere former for datainnsamling og aller helst kombinasjoner av ulike innsamlingsstrategier. I denne studien danner intervjuer og dokumentanalyse datagrunnlaget.

4.2.1 Det semistrukturerte intervju og dokumentanalyse

For å samle inn data har jeg tatt i bruk kvalitative intervjuer og dokumentanalyse av idrettslagenes planverk. Hensikten med intervjuformen er for å kunne studere trenerne og ledernes meninger og holdninger i tillegg til at de skal kunne dele sine erfaringer om allsidighet (Tjora, 2017, s. 114; Kvale & Brinkmann, 2009, s. 1). For å kunne få frem informantenes egne erfaringer og opplevelser, var det hensiktsmessig å legge opp datainnsamlingen som semistrukturerte intervjuer. Denne metoden blir oftest benyttet i kvalitative studier (Thagaard, 2018, s. 91). Intervjuformen er delvis strukturert etter åpningsspørsmål og refleksjonsspørsmål som inviterer informanten til å gå i dybden og reflektere over egne erfaringer (Tjora, 2017, s. 146). Flexibiliteten til semistrukturerte intervjuer gjorde det mulig for meg å tilpasse spørsmål etter intervjuets utvikling (Thagaard, 2018, s. 90). Dette bidrar til som Johannessen et. al. (2016, s. 148) beskriver, at forskeren har mindre innvirkning på hvordan informanten svarer og svarene viser hvordan informanten har forstått spørsmålene. Dette med for å få intervjuet til å oppleves som en samtale mellom meg og informantene (Thagaard, 2018, s. 91).

Dokumentanalyse beskrives som en kvalitativ innholdsanalyse hvor det samles inn data som analyseres for å få frem viktige sammenhenger og relevant informasjon det man ønsker å studere (Johannessen et. al., 2016, s. 99). Tjora (2016, s. 24) beskriver dette som den tredje formen for kvalitativ datagenerering, hvor det i hovedsak anvendes dokumenter som er produsert for andre formål enn forskning. For å forstå fremstillingen av allsidighet i idrettslagene, ble det gjort analyse av idrettslagenes planverk som vil kunne ha påvirkning på hvordan aktiviteten gjennomføres. Dette var eksempelvis

sportsplaner, handlingsplaner og retningslinjer. Dokumentene ble innhentet fra idrettslagenes nettsider og er offentlige publikasjoner. Dokumentanalysen ble anvendt som tilleggsdata i forståelse av hvordan idrettslagene fremstiller allsidighet i sitt planverk.

4.3 Fremgangsmåte datainnsamling

I dette delkapittelet vil jeg presentere fremgangsmåten for datainnsamling, herunder forberedelsene i forkant og gjennomføring av innsamlingen.

4.3.1 Utvalg av idrettslag og informanter

Innenfor de kvalitative studiene er utvalget begrenset til et antall personer eller enheter, og som Thagaard (2018, s. 54) påpeker er det viktig å velge et utvalg som er relevant for prosjektets forskningsdesign. Tjora (2017, s. 130) understreker at informantene bør kunne uttale seg på en reflektert måte om temaet. Johannessen et. al. (2016, s. 117) beskriver strategisk utvelgelse hvor forskeren bestemmer seg for hvilken målgruppe som er nødvendig for å samle inn data, før det i neste steg velges personer innenfor denne målgruppen som skal delta. Basert på prosjektets formål ble det ansett som nødvendig å velge to norske fleridrettslag for å kunne få en forståelse av håndteringen av allsidighet i idrettslagene, men også kunne avdekke ulikheter og hvorfor det er ulikt. For å defineres som et fleridrettslag er det nødvendig at organisasjonene må organisere to eller flere idretter. For å velge idrettslagene som skulle representeres i studien anvendte jeg kriteriebasert utvelgelse, som innebærer at informanter velges etter spesifikke kriterier (Johannessen et. al. 2016, s. 120).

Kriteriene for utvelgelse av idrettslag baserte seg i hovedsak på tre faktorer. For det første var det ønskelig at ett av idrettslagene (IL A) kom fra en mindre kommune, og den andre fra en større (IL B). Dette for å potensielt kunne avdekke ulikheter knyttet til idrettslagenes omgivelser. For det andre måtte det være viss likhet i idrettslagenes medlemsmasse og at de måtte defineres som en breddeidrettsklubb. For det tredje var det nødvendig at idrettslagene organiserte både vinter- og sommeridretter, da forskning har indikert utfordringer med tilrettelegging av allsidighet som en følge av utviklingen til «helårsidretter» (Solstad & Bakken, 2020, s. 100). Etter samtale med veileder og idrettskretsene Oslo og Viken, ble idrettslagene kontaktet i desember 2019. Med hensyn

til informantenes anonymitet, vil idrettslagene omtales som «**Idrettslag A (IL A)**» og «**Idrettslag B (IL B)**».

I utvelgelse av informantene var fokuset på at disse var relevante for problemstillingene, og at de kunne uttale seg om en reflektert måte (Tjora, 2017. s. 130). I underproblemstillingene tas det utgangspunkt i idrettslagene på et overordnet organisasjonsnivå og i idrettsgruppene. Utformingen av underproblemstillingene gjorde det også enkelt å identifisere hvilket erfaringsgrunnlag som var ønsket av informantene. Etter å ha oppnådd kontakt med de utvalgte idrettslagene, fikk jeg raskt tilgang til idrettslagenes kontaktlister. Johannessen et. al. (2016, s. 123) påpeker at det er viktig å stille kritiske spørsmål om kvaliteten på informasjonen man får utdelt med tanke på medlemsregistre, blant annet hvor oppdatert disse er. I idrettslagene blir kontaktlister ofte oppdatert da disse ofte anvendes i utsendelse av informasjon til medlemmene. Etter å ha avtalt intervju tidspunkt med idrettslagenes ledere, tok jeg videre kontakt med ledere og trenere fra de ulike idrettsgruppene. Trenerne som ble utvalgt var aktive i trenerrollen for utøvere under 12 år. Første intervju ble gjennomført 5. januar 2021, og siste ble gjennomført 22. april 2021. I tabell 4.1 har jeg systematisert studiens informanter etter idrettslag og rolle.

Tabell 1: Studiens informanter

Idrettslag A (mindre kommune)	Idrettslag B (større kommune)
Leder IL A	Leder IL B
Leder Fotball IL A	Leder Fotball IL B
Leder Langrenn IL A	Leder Langrenn IL B
Trener Fotball IL A	Trener Fotball IL B
Trener Langrenn IL A	Trener Langrenn IL B

4.3.2 Intervjuguide og forberedelser

Ved gjennomføring av semistrukturerte intervjuer, er det hensiktsmessig å anvende en intervjuguide for å sikre at vi har med alle emnene og detaljene som det er ønskelig å diskutere med informanten (Askheim & Grennes, 2014, s. 123). Johannessen et. al. (2016, s. 149) utdyper at en intervjuguide ikke er et spørreskjema, men en liste over temaer og spørsmål som skal gjennomgås. Ved utformingen av intervjuguiden var det derfor viktig å identifisere noen sentrale temaer som kunne knyttes til oppgavens problemstillinger og teoretiske forankring. Som Thagaard (2018, s. 95) argumenterer må intervjuguiden planlegges godt slik at man stiller spørsmål om temaene i prosjektet, samtidig som man er fleksible etter hva intervjupersonene forteller. På bakgrunn av underproblemstillingene og studiens informanter, utformet jeg to intervjuguides (Vedlegg 2 og 3) for styrelederene i idrettslaget og idrettsgruppens trenere og ledere. Intervjuene var satt opp i tre faser, med en introduksjon av meg selv og informantene, hoveddelen med spørsmål knyttet til problemstillingene og teori, og avsluttende del for å fange opp temaer som ikke ble diskutert eller diskutert for lite. Dette skapte en god balanse mellom standardisering og fleksibilitet (Johannessen et. al., 2016, s. 149).

Kvale og Brinkman (2009, s. 17) hevder at intervjuferdigheter utvikles gjennom å gjennomføre intervjuer i praksis. Etter utformingen av intervjuguidene, anså jeg det som hensiktsmessig å finne ut hvor effektive de var og hvorvidt spørsmålsformuleringen var gode nok. Tjora (2017, s. 158) beskriver at dybdeintervjuet har den frie og uformelle samtalen som ideal, men kan lett forstyrres av en intervjuguide. Jeg anså det derfor som nødvendig å gjennomføre testintervjuer, for å forsikre meg at intervjuguiden fungerte som påtenkt, men også for å trene intervjuferdighetene for å få intervjuguiden under huden (Tjora, 2017, s. 158). Det ble gjennomført 3 testintervjuer hvor begge intervjuguidene ble anvendt. Resultatene fra testintervjuene ble ikke inkludert i studien.

4.3.3 Gjennomføring av intervju og refleksjoner

Informantene hadde i forkant av intervjuet blitt tilsendt prosjektets informasjonsskriv og blitt bedt om å bekrefte informert samtykke (Vedlegg 1). Her ble det også informert om at intervjuet ville bli tatt opp på lydopptaker for å sikre troverdig informasjon. Som en følge av koronapandemien og de tidvis strenge restriksjonene i perioden intervjuene ble

gjennomført, var det svært begrenset fysiske intervjusituasjoner da de fleste ble gjennomført digitalt eller over telefon. Thagaard (2018, s. 99) påpeker at et overordnet målsetning for intervjusituasjonen er å skape en tillitsfull atmosfære gjennom å etablere god kontakt med informanten. Det ble gjennomført tre fysiske intervjuer og jeg inviterte informanten til å velge møtested for at de skulle føle seg komfortabel og fortrolig (Tjora, 2017, s. 121). Da de fysiske intervjuene ble avholdt på informantenes arbeidsplasser og idrettslagenes klubbhus, anbefalte jeg at disse ble gjennomført på et egnet sted med lite forstyrrelser. Dette ga intervjusituasjonen en god flyt og balanse (Thagaard, 2018, s. 100). Intervjusted var ikke en problemstilling jeg møtte i de digitale intervjuene. Jeg var i forkant bekymret om hvorvidt gjennomføring av intervju digital kunne svekke kvaliteten på intervjuene. I en studie om Zoom som intervjumetode finner Archibald et. al., (2019, s. 7) at deltakerne hadde gode opplevelser med bruk av verktøyet til tross for enkelte tekniske utfordringer. Dette er sammenfallende med egne opplevelser, og jeg opplevde intervjuets dramaturgi til å gjenspeile de fysiske. Gray et. al. (2020, s. 1292) viser også til fordelene ved bruk av Zoom som intervjumetode, og peker blant annet på tilgjengeligheten, tidsbesparelsen og bekvemmeligheten ved bruk av verktøyet. Det var gjennom digitale verktøy mulig å opprettholde den samme ansikt-til-ansikt kontakten som ved fysiske intervjuer, noe som gjorde samtalen god.

Ett av intervjuene ble gjennomført over telefon, og kan trekkes frem som en svakhet ved studiens intervjugjennomføring. Informanten hadde ikke mulighet til å gjennomføre intervjuet digitalt, og av praktiske grunner ble det satt opp som telefonintervju. Det var utfordrende å oppnå den samme kontakten som ved de fysiske og digitale intervjuene, blant annet gjennom mangel på kroppsspråk. Tjora (2017, s. 171) argumenterer for at telefonintervju helt sett bør unngås, men siden informanten var å ansees som viktig på et strategisk grunnlag ble det gjennomført. Selv om intervjuet ga ønskede resultater, kan det argumenteres for å være det kvalitetsmessig svakeste. Det var for øvrig også studiens korteste intervju på 26:04 minutter (Vedlegg 4). Dette er også noe Tjora (2017, s. 170) beskriver er et fellestrekk ved telefonintervjuer, da det for informanten vil føles mer formelt enn et ansikt-til-ansikt intervju.

4.4 Databehandling og analyse

Johannessen, Rafoss og Rasmussen (2018, s. 43) omtaler analyse som en spørsmålsdrevet prosess hvor man leter i data etter svar på spørsmål. Etter gjennomførte

intervju var det nødvendig å transkribere lydopptakene for å kunne behandle intervjuene i tekstform. Dette ble gjort fortløpende i innsamlingsprosessen, noe som medførte at jeg kunne ta med meg erfaringer og kunnskaper fra tidligere intervju inn i det påfølgende. Etter at samtlige ti intervjuer var gjennomført og transkribert, satt jeg igjen med underkant av 200 sider tekstdokumenter. Det var derfor en nødvendighet å redusere datamengden for at det skulle bli håndterlig å arbeide med, og for å utforme et rammeverk for å kunne formidle innholdet på en forståelig måte (Johannessen et. al., 2016, s. 161).

Thagaard (2018, s. 151) beskriver ulike former for analytiske tilnærminger i kvalitativ forskning, men felles for alle målsetningen om å fremheve meningsinnholdet i teksten. Jeg anvendte en fremgangsmåte som minner om det Johannessen et. al., (2016, s. 164) beskriver som tversnittbasert eller kategorisk inndeling, gjennom å konstruere et system som gjør det mulig å identifisere spesielle temaer i datamaterialet. Dette for å kunne sammenligne data fra alle informanter og utvikle en dypere forståelse av hvert tema (Thagaard, 2018, s. 171). Hensikten med en kategorisering er å anvende et sett med kategorier konsekvent over datamaterialet, og kategoriene blir på mange måter som overskrifter i en bok (Johannessen, et. al., 2016, s. 165). Analysen av datamaterialet begynte med en grundig gjennomgang av intervjuene, for å kunne få et større helhetsinntrykk av datagrunnlaget. Underveis i innsamlingsprosessen påbegynte jeg en fortløpende kategorisk inndeling med utgangspunkt i hovedtemaene i intervjuguiden. Dette bidro til å få større oversikt over den store mengden med informasjon. Fokuset i denne delen av analyseprosessen var empirien, og alle mulige kategoriseringer var åpne.

Som Johannessen et. al., (2016, s. 165) påpeker, er en svakhet ved en slik kategorisering at man risikerer altfor brede kategorier og det kan være vanskelig å fange opp informasjon som ikke er samlet inn uten fast struktur noe som gjorde det nødvendig å opprette underkategorier. Datamaterialet var fortsatt omfattende, og det var nødvendig med en ytterligere reduksjon. Neste steg ble dermed å være mer analytisk og systematisk, gjennom å utforme nye kategorier fra mønstrene som oppsto etter den innledende kategoriseringen (Thagaard, 2018, s. 172). Oppgavens formål og underproblemstilling ble et viktig utgangspunkt for kategoriseringen, da informasjonen som ble utvinnet måtte være relevante for å besvare disse.

Etter den andre runden med kategorisering kunne jeg knytte de teoretiske perspektiveie til analysen for å utdype meningsinnholdet. Thagaard (2016, s. 172) beskriver hvordan dette bidrar til å utvikle forståelsen av dataene, og det bidrar til gjenkjennelse av mønstre i dataene og knytte perspektivene til teori (Tjora, 2017, s. 224). Det var i denne fasen jeg fikk svar på om hvorvidt Gammelsæter (2016, s. 240) institusjonelle logikker ville være anvendbare i forståelse av datamateriale og handlingsmønstre blant informantene. Tabell 2 viser til et eksempel for hvordan de institusjonelle logikkene ble knyttet til datamaterialet.

Tabell 2: Teoretisk kategorisering av «indrestyring» trenere og ledere IL A

	Leder Fotball IL A	Leder Langrenn IL A	Trener Langrenn IL A	Trener Fotball IL A
Indrestyring	«Det vi har utfordringer med nå er foreldre som er veldig dedikert på at barna skal bli veldig gode.»	«Det er veldig ofte vært langrenn som har blitt ofret grunnet sterke fotballgrupper /foreldre.»	«Allsidighet tror jeg ikke foreldre jobber så mye med, men jobber mot. Fordi de ønsker at barna skal bli best.»	Plussene er at de som er ivrigst og trenger mer utfordring har mulighet til å finne det. Jeg vet ikke om det er så mye minuser.»

4.5 Vurdering av metodisk kvalitet

For å forsikre seg om at en studie er godt gjennomført, er det nødvendig å vurdere forskningens kvalitet og fremstilling (Tjora, 2017, s. 231). Forskere innenfor den kvalitative forskningen anvender ulike begreper i vurderingen av metodisk kvalitet, og begrunner dette med at kvalitativ forskning bør ha en annen tilnærming enn den kvantitative (Johannessen et. al., 2016, s. 231; Tjora, 2017, s. 231). Det finnes ingen

fasit på hvilken begrepsbruk som er korrekt, og jeg velger derfor å ta utgangspunkt i begrepene reliabilitet og validitet.

4.5.1 Reliabilitet

Spørsmålet om reliabilitet knyttes til hvorvidt studien har blitt gjennomført på en pålitelig og tillitsvekkende måte (Thagaard, 2018, s. 187). Fra et posivistisk perspektiv er nøytralitet og objektivitet idealet, men innenfor den fortolkende tradisjonen er man innforstått med at fullstendig nøytralitet ikke er oppnåelig (Tjora, 2017, s. 235).

Reliabiliteten innebærer dermed å reflektere over konteksten for utvikling av data, og hvordan relasjonen til informantene har betydning for data (Thagaard, 2018, s. 188). Jeg har i de tidligere kapitlene redegjort for oppgavens teoretiske og metodiske fremgangsmåte. Hensikten med dette har vært for å gi en åpen og detaljert fremstilling av hvilke valg som har blitt gjort under hele forskningsprosessen, med formål å styrke studiens pålitelighet (Johannessen, et. al., 2016, s. 231). Tjora (2017, s. 237) argumenterer for å tydeliggjøre hvilke deler av studien som er informantenes uttalelser og fri fra forskerens fortolkning, vil kunne styrke studiens reliabilitet. Jeg har ved gjennomføring av intervju anvendt lydopptaker, noe som har gjort det mulig å legge ved direkte sitater fra informantene. I tillegg åpnet dette for muligheten å fremvise transkripsjonen for informantene, slik at de kunne gå god for egne uttalelser. Det har vært viktig å redegjøre for min posisjon som forsker, gjennom å forklare hvordan min personlige interesse for tematikken har kunnet påvirke forskningsprosessen. Jeg har tidligere vært i ulike roller i idretten, og har møtt på allsidighet som fenomen i mitt personlige liv. Tjora (2017, s. 236) beskriver hvordan personlige interesser for forskningstema kan oppfattes som støy, men samtidig vil kunnskap om det aktuelle temaet være en fordel for å stille relevante og presise spørsmål. Ved å ha et bevisst forhold til egen interesse for tematikken, opplever jeg å ha lykket med å holde forutinntattheter fri fra forskningen.

En mulig svakhet i studiens reliabilitet vil være min egen erfaring som forsker. Jeg har ikke høy grad av kompetanse når det kommer til intervju som metodisk tilnærming. Forberedelsene til intervjugjennomføringene har derfor vært sentralt, gjennom testintervjuer og å støtte seg på lærebøker. I tillegg har veileder bistått arbeidet i forberedelsene og avgjørende beslutninger. Ved å være nøye i forberedelsene for å kompensere for manglene erfaring med metoden og å inkludere andre forskere i

arbeidet, argumenterer Thagaard (2018, s. 188) at dette bidrar å styrke studiens reliabilitet. Allikevel kan det argumenteres for at de siste gjennomførte intervjuene var av høyere kvalitet enn de første, som en følge av mer erfaring i intervjusituasjonen og kunnskaper om mulige oppfølgingsspørsmål.

4.5.2 Validitet

Thagaard (2018, s. 189) knytter validitet til resultatene av forskningen og hvordan data blir tolket. Dette kan forstås til hvorvidt de svarene som oppstår i forskningen, faktisk er svar på spørsmålene vi forsøker å stille (Tjora, 2016, s. 232; Askheim & Grennes, 2014, s. 22). Spørsmålet om validitet kan skilles i intern og ekstern validitet (Johannessen et. al., 2016, s. 2032).

Intern validitet

Den interne validiteten tar utgangspunkt i hvilken grad fremgangsmåter og funn reflekterer formålet med studien og representerer virkeligheten (Johannessen, 2016, s. 2032). Hensikten med de kvalitative intervjuene er som tidligere nevnt å få informantene til å dele sine egne meninger og erfaringer (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 1). Det var derfor viktig å sørge for at informantene opplevde at de kunne svare ærlig på spørsmålene, og at svarene ikke ble påvirket av hva de trodde jeg ønsket. Etter tolkningen av informantenes erfaringer, tilbakeførte jeg resultatene til informantene for å kunne styrke validiteten (Johannessen et. al, 2016, s. 232). Hensikten med dette var for å se hvorvidt informantene kunne kjenne igjen opplevelsene i oppgavens fremstilling, noe som indikerte at min tolkning av informantenes erfaringer var sammenfallende.

Forskerens tilknytning til miljøet som studeres kan påvirke den interne validiteten (Thagaard, 2018, s. 190). Utvalget av idrettslag og informanter baserte seg i stor grad på at jeg ikke hadde kjennskaper til disse fra tidligere, på denne måten kan jeg ikke sies å ha en direkte tilknytning til miljøet. Allikevel har jeg vært aktiv i idrettslag i mange av de samme rollene som informantene, som på sett og vis tilsier et utgangspunkt for å utvikle forståelse innenfra miljøet. Thagaard (2018, s. 190) argumenterer at dette har positive og negative sider. På den ene siden har det vært mulig å forstå informantenes situasjon, men samtidig innebærer det en risiko for å overse nyanser som ikke sammenfaller med egne opplevelser. Det har derfor vært sentralt å være tydelig på de

mulige påvirkningsforholdene i arbeid med tolkning. Metodekapitlet har derfor redegjort for valg i datagenereringsmetoder, samtidig som tidligere forskning og teoretiske perspektiver har bidratt i tolkningsarbeidet (Tjora, 2017, s. 243). I kombinasjon med samtaler med veileder, kan det argumenteres for en styrket gyldighet i studien (Thagaard, 2018, s. 189).

Ekstern validitet

Johannessen et. al. (2016, s. 233) anvender begrepet overførbarhet i stedet for generalisering i kvalitativ forskning, og begrunner dette med at det gir assosiasjoner til statistisk generalisering i kvantitative studier. Tjora (2017, s. 238) hevder derimot at begrepet overførbarhet begrenser formen for generalisering i kvalitative studier, og mener generalisering er en godt etablert kvalitetsindikator for forskning. Den eksterne validiteten kan allikevel forstås som at det er tolkningen av resultatene som gir grunnlag for overførbarheten, og med dette blir spørsmålet om hvorvidt tolkningen som utvikles i et prosjekt kan være relevant i andre sammenhenger (Thagaard, 2018, s. 194). Kvale (1997 i Tjora, 2017, s. 245) anvender begrepet analytisk generalisering for å vurdere om funn fra én studie kan anvendes som indikator på hva som vil skje i en annen situasjon. Funnene fra denne studien kan være anvendelige å forstå spenningsforhold som oppstår i barneidretten. Sentralt i denne studien har vært norske idrettslags opplevelser med håndtering av allsidighet, og kan med dette også være anvendbart for idrettslag som står i samme situasjoner. Selv om spenningsforholdet i denne oppgaven tar for seg allsidighet og tidlig spesialisering, kan tolkningene av dette settes i sammenheng med andre spenningsforhold.

4.6 Forskningsetiske refleksjoner

Ved gjennomføring av alle former for forskningsprosjekter, har man som forsker både et etisk og juridisk ansvar. I forskningsprosjektet som innebærer nær kontakt med deltakere, som eksempelvis dybdeintervjuer, stiller krav til forskerens etiske ansvar (Thagaard, 2018, s. 22). De nasjonale forskningsetiske komiteene (NESH) definerer normene for vitenskapelig redelighet og beskriver med hensyn til personvernet at *«forskeren skal respektere forskningsdeltakeres autonomi, integritet, frihet og medbestemmelse»* (NESH, 2016, s. 12). Med hensyn til forskningsdeltakernes personvern, ble det sendt søknad til Norsk senter for forskningsdata (NSD) for godkjenning til å gjennomføre prosjektet (Vedlegg 5). Forskningsdeltakerne i studien

ble i god tid i forkant av intervjuene tilsendt utdypende informasjon om prosjektet, hvilke rettigheter de har som deltakere og det ble innhentet informert samtykke (Vedlegg 4). Informasjonen ble gjentatt rett før intervjuet startet, i tillegg til tillatelse til å bruke lydopptaker. Informantene ble også opplyst muligheten til å trekke seg fra prosjektet, uten at dette ville gi konsekvenser for dem.

Thagaard (2018, s. 26) fremhever forskerens etiske ansvar gjennom å beskytte deltakernes integriteten ved å sørge for at deltakelse i forskningen ikke medfører negative konsekvenser. Johannessen et. al. (2016, s. 91) poengterer at det ikke skal formidles informasjon som kan tilbakeføres til enkeltpersoner, og deltakere skal kunne delta med samvittighet om at det ikke kommer ut informasjon som kan spores til dem. Da informantene ble rekruttert etter deres rolle i idrettslagene, anså jeg det som en risiko at de kunne bli identifisert hvis idrettslagenes navn ble omtalt. Jeg valgte derfor kun å beskrive idrettslagene som IL A og IL B, i tillegg til en kjønnsnøytral beskrivelse av informantene. Informasjonen som ble samlet inn ble kun anvendt til oppgavens formål (Johannessen et al, 2016, s. 91)

Askheim og Grennes (2014, s. 162) beskriver de grunnleggende normalnormene for vitenskapelig praksis, og fremhever egen atferd som et viktig etisk prinsipp. En viktig faktor i utarbeidelse av denne oppgaven, har vært korrekt oppføring av referanser og kildehenvisning i teksten. Thagaard (2016, s. 21) underbygger at plagiat er uakseptabelt og kan ses som et alvorlig brudd på etisk praksis. Det har derfor vært et viktig prinsipp i utarbeidelse av denne oppgaven å støtte seg på et godt teoretisk rammeverk og tidligere forskning. Jeg har med dette også vært nødt til å ha et kildekritisk blikk på de teoretiske perspektivene, litteratur og tidligere forskning.

5. Resultater og diskusjon

I dette kapitlet vil jeg presentere og diskutere studiens empiriske resultater med utgangspunkt i oppgavens analytiske rammeverk. Dette danner grunnlaget for å besvare oppgavens problemstilling, som tar for seg hvordan allsidighet håndteres i norske idrettslag. For å besvare problemstillingen tar jeg utgangspunkt i oppgavens underproblemstillinger:

1. Hvordan fremstilles og begrunnes allsidighet i idrettslagenes planverk, og hvorfor gjøres det på denne måten?

2. Hvordan oppfatter og håndterer trenere og ledere fra idrettsgruppene allsidighet, og hvorfor mener og gjør de som de gjør?

I første delkapittel tar jeg utgangspunkt i hvordan idrettslagene i studien forankrer og begrunner allsidighet i sitt planverk, for å forstå hvilke prinsipper idrettslagene ønsker skal prege idrettsaktiviteten. I andre del diskuterer jeg oppgavens andre underproblemstilling, som har til formål å beskrive hvordan trenerne og lederne i idrettsgruppene oppfatter og håndterer allsidighet i barneidretten. Sentralt i kapitlet vil være anvendelse av de institusjonelle logikkene i idretten for å forstå hvorfor idrettslagene og trenerne og lederne gjør som de gjør (Gammelsæter, 2016, s. 240).

5.1 Fremstilling og begrunnelse av allsidighet i idrettslagenes planverk

I dette delkapitlet har jeg til hensikt å besvare oppgavens første underproblemstilling. Jeg tar utgangspunkt i idrettslagenes planverk og to dybdeintervjuer med styreledere for IL A og IL B for å forklare hvordan idrettslagene forankrer og begrunner allsidighet. Med planverket menes det handlingsplaner, sportsplaner og andre dokumenter som beskriver hvordan idrettsaktiviteten skal gjennomføres. Planverket er innhentet fra idrettslagenes nettsider, og beskrives generelt av hensyn til idrettslagenes og informantenes anonymitet

5.1.1 Det overordnede bildet: aktivitetstilbud og underliggende spenninger

I beskrivelse av idrettsaktivitetene fremhever leder av IL A det store mangfoldet i idrettstilbudene. Informanten opplyser at medlemsantallet ligger på omtrentlig 2500 medlemmer og fremhever de varierte aktivitetene: «*Det er 12 ulike idrettsgrener, og så har vi i tillegg egne prosjekter som administrasjonen holder i.*» (Leder IL A). På spørsmål om hvilken idrettsgruppe som er den største svarer informanten at dette er fotballgruppen, som også gjenspeiler det NIF (2019, s. 18) omtaler som den største idrettsgruppen i aktivitetstallene. Videre forteller informanten:

«Skigruppa er en stor gruppe, de mister jo selvfølgelig på rekruttering på barnesiden fordi det har vært lite snø. Men du verden de har en frivillighet med snøproduksjonsanlegg og det hele, så det er kanskje de som gir mest til samfunnet.» (Leder IL A)

På spørsmål om hvorvidt det er store ulikheter på ressursene i gruppene svarer informanten bekreftende på dette. Informanten fremhever at en årsak til dette er en endring i gruppens sportslige fokuseringer, og sier «*De jobber mer med bredden enn toppen, hvert fall sånn som det er nå da.*» (Leder IL A). Informanten forteller at fotballgruppen tidligere har brukt større ressurser på aktiviteter som kan knyttes til toppsatsing. Denne ressursbruken knytter informanten til tidligere spenninger og konflikter «*Nå er det jo egentlig bare fotballgruppen som har fått ettergitt gjeld av hovedstyret. Og det har vært en sur greie.*» (Leder IL A).

Selv om denne oppgaven ikke tar utgangspunkt i idrettslagenes ressurser, observeres det allikevel at dette har vært en kilde til spenninger. Om hvorvidt dette kan ha påvirket holdningene idrettsgruppene har til hverandre, opplever informanten at dette har vært tilfelle. «*Det har nok gjort ting litt vanskeligere når det kommer til samarbeid, men dette har blitt bedre.*» (Leder IL A). Leder av IL B beskriver at for fleridrettslagets omtrentlige 2500 medlemmer, som for øvrig er omtrent samme antall som IL A, organiseres det et aktivitetstilbud gjennom syv ulike idrettsgrupper.

«Fotball, bandy og langrenn er de desidert største og egentlig de vi snakker om når vi jobber for idrettsaktivitet for barn og unge og allsidighet og alt det der. Og

så er det en allidrettsgruppe som organiserer all aktivitet fra barna er på barnegymnivå og allidretten for førsteklasse.» (Leder IL B).

Informanten fremhever at et stort aktivitetstilbud ikke lar seg gjøre uten mange sterke ressurspersoner. «Så er det omtrentlig 350 frivillige i ulike roller som tillitsvalgte, trenere og tilretteleggere.» (Leder IL B). På spørsmål om hvorvidt det er ulikheter i gruppenes ressurser, er også dette noe informanten svarer bekreftende på. I motsetning til IL A, fremstår det ikke i IL B at det har vært spenninger knyttet til ressursene.

Informanten viser til da det ble vedtatt å gjennomføre administrative ansettelse, skulle hovedstyret gjøre dette på vegne av de tre største aktivitetsgruppene «De tre gruppene betaler en prosentandel av deres lønn, og dette skal gjenspeile hvor mye tid de bruker på de ulike gruppene» (Leder IL B). Leder av IL B understreker verdien av samarbeid og kommunikasjon mellom de ulike idrettsgruppene og med hovedstyret «Det genererer midler og struktur og det gjør det enklere for frivilligheten. Det gir oss forutsetninger på å skape mer aktivitet» (Leder IL B). Med en god administrasjon forteller informanten at fleridrettslagets hovedstyre opplever å i større grad kunne bedre følge opp det som skjer i aktiviteten, noe Seippel (2003:7, s. 58) i forskning på norske fleridrettslag fremhever er en av oppgavene styrene svarer de ønsker å bruke mest tid på.

5.1.2 Idrettslagenes orienteringer

NIFs formålsparagraf §1-2 beskriver at all idrettsaktivitet skal bygge på idrettens grunnverdier, som består av idrettsglede, fellesskap, helse og ærlighet (NIF, 2021, s. 3). Dette innebærer at aktiviteten som planlegges og organiseres i idrettslagene er nødt til å samsvare med det NIF fremhever i sine retningslinjer. I barneidretten fremheves idrettslagenes oppgave i å gi barna et koordinert og allsidig idrettstilbud (NIF, 2019).

I IL A sitt planverk, er det flere elementer som er trukket direkte fra det NIF fremmer som idrettens verdier. IL A anvender «Idrettsglede for alle» som sin overordnede visjon, som også er visjonen NIF bruker i beskrivelse av deres arbeid for å gi mennesker lik mulighet til å utøve idrett fra sine ønsker og behov (NIF, u.å.). Forskning på idrett i Norge og de andre skandinaviske landene, henviser også til «Idrettsglede for alle» eller «Sport for all» som et ideal og som på mange måter kan omtales som logikken som

fremmes av idrettsbevegelsen (Skille, 2011, s. 328; Fahlén & Stenling, 2016, s. 519).

Leder av IL A fremhever arbeidet med visjonene:

«Det er jo det klubben jobber for og hva vi ønsker skal prege den aktiviteten vi tilrettelegger. Selve grunnvisjonen vår er det jo en del år siden ble utformet, og vi bruker jo det som Idrettsforbundet sier fordi det er enkelt å implementere.» (Leder IL A).

I planverket beskriver IL A seg selv som en breddeidrettsklubb, som skal å fokus på et stort mangfold, samle flere sær idretter og å kunne nå ut med et bredt idrettstilbud. I forskning på norske idrettslag fant Enjolras og Seippel (2001, s. 21) at deltagelsesaspektet sto sterkest blant idrettslagene i studien, enn den rendyrkede konkurransesatsingen. IL A vektlegger deltagelse og mobilisering av flest mulige til mest mulig aktivitet, som også er et sterkt prinsipp innenfor det idealistiske ideologien som fremhever tilrettelegging og idrettsutøvelsen (Gammelsæter, 2016, s. 239).

Selv om verdiene til IL A er utarbeidet med den hensikt å tydeliggjøre deres identitet (Gioia et. al., 2013, s. 125; Gammelsæter, 2016, s. 243), er det allikevel en påfallende liket med idrettens grunnverdier (NIF, u.å.). På spørsmål om hvorfor det er slik svarer leder av IL A *«Det hjelper oss med å vise hvor viktig idretten er og gir oss en tydelig posisjon i kommunen vår.» (Leder IL A).* I beskrivelse av idrettens organisering mellom nøkkelinstitusjoner, fremhever Gammelsæter (2016, s. 37) myndighetene som en institusjon som påvirker organiseringen av idrett. Idrett kan i seg selv defineres som en viktig samfunnsoppgave gjennom effektene den har for befolkningen og med dette henter legitimitet i samfunnsmessige funksjoner (Hjelseth, 2016, s. 236). Leder av IL A viser til idrettslagets arbeid mot kommunen og poengterer at *«Vi skulle gjerne jobbet mer med det sportslige, men vi sitter ofte med tunge saker med kommunen.» (Leder IL A).* Informanten indikerer at IL A i større grad skulle ønske kunne å jobbe med sportslige formål, men blir nødt å jobbe med lokalpolitiske saker. Samtidig fremhever leder av IL A viktigheten med å implementere idrettens grunnverdier inn i egen organisasjon og tilpasse for klubbens identitet:

«Klubben har jo rukket å bli 100 år gammel, så det er klart at det er en del historie og tradisjoner som er viktig å forankre. Gruppene har jo også sin historie og det er

klart at det er viktig å fremheve det. Da blir jo disse verdiordene og virksomhetsideen vår veldig viktig, folk må jo kjenne seg igjen i det.» (Leder IL A).

IL B fremhever, på lik linje med IL A, at idrettsaktivitet i idrettslaget skal bygges på idrettens grunnverdier (NIF, 2021, s. 3). Som IL B beskriver i sitt verdigrunnlag skal disse være tydelig for å fremheve idrettslagets identitet. Sentralt er den allsidige idrettsaktivitet. På spørsmål om hvordan de har forankret idrettsaktiviteten i planer, beskriver leder av IL B:

Vi har brukt mye tid de siste årene på å lage gode dokumenter. Vi har et veldig tydelig verdigrunnlag som vi bruker aktivt både i hvordan vi presenterer aktivitet og hvordan vi presenterer idrettslaget. Så dette skal bidra til å lage rammer for frivilligheten og for foreldrene som skal gjøre det litt enklere da. Dette for å fremme den allsidige idrettsaktiviteten.» (Leder IL B).

Som det fremkommer av IL B sitt planverk og opplysningene fra leder av IL B er dette sterkt sammenfallende med verdigrunnlaget i idretten og idrettens idealisme (Gammelsæter, 2016, s. 241, NIF, u.å.). Deltagelse og de sosiale aspektene ved idrettsutøvelsen vektlegges i stor grad kontra det konkurransepregede og resultatorienterte, noe også Seippel (2003:7, s. 11) har fremhevet som noe av det som norske idrettslag vektlegger tyngst. På spørsmål om hvorfor det er slik, fremhever leder av IL B at dette i stor grad er knyttet til idrettslagets historie «*I klubben har det alltid vært en stor tradisjon om å drive med flere ting, det er en del av kulturen.*» (Leder IL B). Informanten beskriver med dette hvordan normene, verdiene og meningene gjennom samhandling med andre og omgivelsene over tid, har påvirket hvilken orientering og hvordan idrettslaget skal tilrettelegge for aktivitet (Bang, 2011, s. 327). Dette har gjort allsidigheten sterkt forankret i planverket.

5.1.3 Likhetene og ulikhetene i idrettslagenes orienteringer

Idrettslagene viser i planverket å ha en sterk forankring av den idealistiske ideologien, som vektlegger tilrettelegging og mobilisering av medlemmer (Gammelsæter, 2016, s. 240). Dette er sammenfallende med målsetningene til NIF om hva idrettsaktiviteten i Norge skal bære preg av (NIF, 2021, s. 3). Likhetene mellom IL A og IL B kan ses i sammenheng med at de befinner seg innenfor samme organisasjonsfelt (DiMaggio & Powell, 1983, s. 147). Den ny-institusjonelle teorien beskriver hvordan organisasjoner

er avhengige av legitimitet for å overleve, gjennom å bli akseptert og godtatt i sine omgivelser (Meyer & Rowan, 1977, s. 340). Analysen av idrettslagets orienteringer viser hvordan både IL A og IL B er bevisste på og tar utgangspunkt i NIFs retningslinjer om hvilke prinsipper idrettsaktiviteten skal bygges på. Føringer og krav kommer også gjennom barneidrettsbestemmelsene og idrettens barnerettigheter (NIF, 2019). På denne måten oppstår det en form for tvangsmessig isoformisme, hvor idrettslagene er pålagt å følge føringene fra NIF og med dette implementerer dette inn i sin egen aktivitet (DiMaggio & Powell, 1983, s. 150; Gammelsæter, 2016, s. 200). Isomorfisme oppstår, ifølge DiMaggio og Powell, 1983, s. 147), når organisasjoner utsettes og må svare på legitimitetspress og medfører at organisasjoner innenfor samme institusjonaliserte felt blir like hverandre. Som leder av IL A påpeker «*Vi bruker mye av det NIF sier når vi kommuniserer fordi dette er det idretten står for. (Leder IL A)*. Informanten gir med dette uttrykk for at i kraft av NIFs posisjon i samfunnet, oppnår de gjennom føringene fra NIF, legitimitet i sitt eget lokalmiljø gjennom å tydeliggjøre dette i sitt eget planverk. Jakobsen og Thorsvik (2013, s. 203) poengterer hvordan alle organisasjoner vil være under press for å møte forventninger til normer og verdier i omgivelsene som har relevans til egen virksomhet, og at organisasjoner derfor vil forsøke å ta hensyn til de eksterne normene og verdiene i målformuleringer. Dette kan dermed bidra til å gi IL A og IL B legitimitet.

Allikevel viser ikke funnene en homogenitet mellom IL A og IL B, noe som den ny-institusjonelle teorien hevder er resultatet av institusjonalisering av et organisasjonsfelt (Eriksson-Zetterquist et. al., 2014, s. 262). Dette kan forklares gjennom hvordan idrettslagene responderer på presset med hensyn til deres interne krav og organisasjonens identitet (Scott, 2014, s. 232). Idrettslagene blir med dette aktive spillere og ikke passive bønder, og medfører som Scott (2014, s. 232) påpeker at de står fritt til å tolke føringene som legges på dem. Dette fremheves spesielt i IL B sin tydeliggjøring av allsidighet i sin organisasjonsidentitet, som medfører at krav og forventninger i omgivelsene blir tolket ut i fra hvordan IL B ønsker å fremstå for andre (Gammelsæter, 2016, s. 201; Gioia et. al., 2013, s. 125). Som leder av IL B fremhever «*Vår identitet er, og har vært et viktig prinsipp måten vi gjør ting på.*» (Leder IL B).

Funnene viser også hvordan IL A i større grad opplever å måtte forholde seg til de lokalpolitiske forventningene, og på denne måten i større grad vektlegger idrettens ytre

rasjonalitet i sitt verdigrunnlag (Goksøyr, 1988, s. 64; Hjelseth, 2016, s. 236), samtidig som forankringen av aktivitet skjer som en følge av indre tilpasninger til de ulike idrettsgruppene. Dette gir inntrykket av at idrettslagenes omgivelser spiller en rolle i hvordan de forankrer sine aktivitetsprinsipper og hvilke orienteringer de har, som også viser kompleksiteten og det pluralistiske ved idrettsorganiseringen (Scott, 2014, s. 203; Kraatz & Block, 2008, s. 268). Gammelsæter (2016, s. 202) beskriver hvordan organisasjoner tilpasser seg de samme ideene eller modellene i det institusjonelle feltet, men gjør det på sine egne vis og skaper egne løsninger. Denne tolkningsprosessen kan forklare på hvilke måter IL A og IL B forankrer allsidighet i barneidretten.

5.1.4 Fremstillingen av allsidighet i idrettslagene

I gjennomgang av IL A sitt planverk, fremkommer det ingen tydelige føringer hvilke målsetninger de har med allsidighet, ei heller hvordan det skal tilrettelegges for allsidig idrettsaktivitet. IL A beskriver kort i handlingsplanen for 2020-2024 at å utøve flere idretter er noe som oppfordres til, og at idrettsgruppene skal samarbeide for å legge til rette for barn og unge som ønsker å drive med flere idretter. Denne tilnærmingen ligner det som Gammelsæter (2010, s. 281; 2016, s. 240) beskriver som idealismens logikk, hvor idrettsutøvelsen og tilretteleggingen av aktivitet er sentrale virkemidler. Allikevel er ikke den allsidige idrettsaktiviteten noe som kommuniseres utad i stor grad. På spørsmål om hvilken holdning idrettslaget har tatt til allsidighet tidligere og om hvorvidt dette er et prinsipp som fremheves internt svarer leder av IL A:

*«Dette med allsidighet har jo vært oppe mange ganger i mange år, hvordan vi skal få til mer aktivitet på tvers i grupper. Men så er det jo en utvikling på idrettene. Det har jo blitt til helårsidretter. Så vi har ikke fått dette til ordentlig ennå da.»
(Leder IL A).*

Forskning på tilrettelegging av idrettstilbud, har tidligere vist hvordan utviklingen av idretten har medført at idrettene i større grad blir helårsidretter noe som legger forholdene til rette for tidlig spesialisering og økte kostnader (Solstad & Bakken, 2020, s. 100). Leder av IL A antyder på spørsmålet om allsidighet i idrettslaget, at utviklingen til helårsidretter har medført at den allsidige idrettsaktiviteten og samspillet mellom idrettene har skapt utfordringer. På spørsmål om hvorvidt barneidrettsbestemmelsene eller andre føringer av NIF har påvirket idrettslaget ser på verdien av allsidighet svarer

informanten «*Ja de er jo der, og vi er jo opptatt av det men det er klart at man skulle vært flinkere til å jobbe med dette.*» (Leder IL A). Leder av IL A trekket frem et eksempel på hva som har blitt gjort tidligere i kontekst av allsidighet:

«Men det er som jeg sa at for kanskje 3-4 år siden så var jo dette oppe. Og det er jo fordi man ønsker å få det til, men da ble det opprettet en gruppe som skulle jobbe med akkurat det da. Og det ble startet, men det ble ikke gjort noe mer med.»
(Informant Leder IL A).

Informanten beskriver hvordan allsidighet tidligere har blitt satt på agendaen, men at arbeidet ikke materialiserte seg videre. På spørsmål om hvordan tilretteleggingen av allsidighet ser ut på nåværende tidspunkt, svarer informanten «*Detaljene kan nok gruppelederne svare bedre på, hvordan de håndterer det*» (Leder IL A). Funnene viser at det ikke finnes konkrete føringer som er styrende for hvordan idrettsaktivitet skal planlegges og gjennomføres. Dette medfører at idrettsgruppene utarbeider egne sportsplaner som implementeres i en overordnet handlingsplan. På sett og vis kan man forstå dette som at idrettsgruppene i større grad står fritt til å tolke og håndtere den allsidige idrettsaktiviteten på deres forutsetninger.

Allikevel fremhever lederen av idrettslaget «*Vi opplever grenene til å være positive til å være en del av et fleridrettslag. Men når det kommer til aktiviteten og allsidighet, så er nok ikke vi tette nok på dette.*» (Leder IL A). Uttalelsen gir indikasjoner på at hovedstyret opplever en stor avstand fra det som skjer i praksis, som på så måte kan være en faktor som kan forårsake spenninger mellom idrettsgruppene og hovedstyret. På spørsmål om hva idrettslaget tenker om å utarbeide førende prinsipper for allsidighet i fremtiden, svarer idrettslagets leder:

«Litt av det som vi har diskutert da, er hvordan andre løser dette. For å drive med flere idretter er jo noe som idretten ser på som positivt. Men som jeg sa så har vi begynt å se litt på andre for å få inspirasjon, fordi dette er noe som vi ikke har fått til.» (Leder IL A)

Informanten antyder her at de har noe å lære av andre idrettslag og deres arbeid med tilrettelegging av allsidighet. Dette minner om det DiMaggio og Powell (1983, s. 150) beskriver som mimetisk isoformisme, som knyttes til at som en

respons på usikkerhet velger organisasjoner å kopiere andre de anser som suksessfulle. Informanten begrunner den mimetiske strategien at ettersom allsidighet løftes frem som noe positivt i idretten og siden de selv ikke har lyktes med å skape rammeverk som tilrettelegger for dette, kan det være hensiktsmessig å se mot andre idrettslag som de opplever har lyktes. Allsidighet ser tilsynelatende ut til å være et konsept som er lite implementert i IL A sitt planverk. Dette står som en motsetning til fremstillingen hos IL B.

Som tidligere funn viser er allsidighet sterkt forankret i IL B sin identitet, og leder av IL B har fremhevet identiteten som sentral i begrunnelse av deres handlinger (Gioia et. al., 2013, s. 125; Gammelsæter, 2016, s. 243). I gjennomgang av idrettslagets dokumenter er det tydelige føringer på hvordan allsidighet skal gjennomføres. Føringene beskrives som retningsgivende, men skal være en form for veiledning som uttrykker tillit til at utøvere, foreldre og trenere skal komme frem til løsninger i fellesskap. En interessant observasjon ved begrunnelsen av disse føringene, er at idrettslaget ikke ser det som en nødvendighet om å bli best så fort som mulig. Dette er beskrivelser som står i motsetning til det som tidligere har blitt omtalt som den indrestyrte logikken, hvor perfektjonering og prestasjonen er veien mot målet, noe som Gammelsæter (2016, s. 243; 2010, s. 280) ofte har knyttet til prestasjonsgruppen. Leder av IL B utdyper fremhevingen av allsidighet:

«Vi har jo gjort vedtak på at vi ønsker at barn og unge skal kunne drive med flere idretter. Dette er jo lett å si, men da må vi også vise at vi mener det da. Det viktigste for oss er at barna finner en aktivitet som de liker å drive med. Det å drive med sesongbaserte idretter, det er noe vi ønsker at de skal fortsette med. Så dette er ting vi forsøker å bevisstgjøre hos foresatte og trenere. Det å drive med flere ting vil øke sjansen på at du finner noe du mester, og kanskje øke sjansen på at du driver med noe lengre.» (Leder IL B).

For idrettslaget er det først og fremst viktig å skape mestringsarenaer for alle. Å tilrettelegge for mestring er et sentralt prinsipp i den norske idrettsbevegelsen og er uthevet i NIFs virksomhetside (NIF, 2019, s. 7). Leder av IL B bruker i begrunnelsen av idrettslagets fremstillingen av allsidighet «Og dette kan vi gå rett inn å bevise i forskningen, mange som driver med flere idretter hevder seg ofte i senere alder» (Leder IL B). Breivik (1999, s. 157) viser blant annet i studie på norske toppidrettsutøvere, at

en fellesnevner var en allsidig idrettsbakgrunn. Dette er også funn som er sammenfallende med forskning av Soberlak og Cotê (2003, s. 48) som knytter toppidrettsutøveres suksess med en allsidig idrettsaktivitet i oppveksten. Som det fremkommer av IL B sitt planverk og av idrettslagets leder er allsidighet i større grad satt i et system sammenlignet med IL A. På spørsmål på hvordan dette fungerer beskriver idrettslagets leder:

«Dette er jo noe vi i hovedstyret og sportslige utvalg på tvers av grenene har laget sammen. Det har jo som sagt vært en del av tradisjonene og historien vår å drive med flere ting, men så kom det situasjoner hvor man så at utøvere ble dratt i flere retninger av trenere og foresatte. Og da så man spesielt nå som fotballen har blitt helårsidrett, at de typiske vinteridrettene ble en utfordring hos oss og det ble startet opp konkurrerende tilbud.» (Leder IL B)

Som en respons på oppstarten av konkurrerende tilbud internt ble det nødvendig å tydeliggjøre fremstillingen av allsidighet for å bevare identiteten og den idealistiske holdningen til allsidig idrettsaktivitet (Gammelsæter, 2016, s. 240). Dette kan forstås som et tiltak for å forhindre presset mot tilretteleggingen av allsidighet, noe som Solstad og Bakken (2020, s. 100) trekker frem som en konsekvens av utviklingen av helårsidretter.

Den norske idrettsbevegelsen er sterkt forankret i det frivillige, og selve drivkraften bak bredde- og barneidretten er det frivillige engasjementet (Breivik, 2011, s. 17; Goksøyr, 2008, s. 15). Forskning på frivillige i idrettslag viser også at foresatte er de som i stor grad står for den frivillige innsatsen i barneidretten (Saglie & Segard, 2013-3, s. 61; Seippel, 2006:5, s. 22; Strandbu et. al., 2017, s. 145). Som informanten fremhever fordrer prinsippene om allsidighet i idrettslaget på kommunikasjon til foreldrene da det er disse som er tette på planlegging og gjennomføring av aktiviteten. Sentralt for prinsippene for allsidighet i IL B er at hvis utøveren er god nok, så spiller det ingen rolle hvilken idrett de har drevet med den siste perioden da det er nivået på utøveren som er avgjørende. Forskning på foreldreinvolvering i barneidretten viser at det er ulike oppfatninger av hva som er barneidrettens egenverdi, hvor enkelte foresatte blant annet i større grad føler at barneidretten skal bidra til å barna får det meste ut av idrettsutøvelsen (Stefansen, Smette & Strandbu, 2018, s. 171). Dette viser til hvordan enkelte kan være sterkere preget av den indrestyrte logikken enn andre (Gammelsæter,

2016, s. 242). Leder av IL B fremhever hvordan det i tilfeller har oppstått spenninger mellom foreldre, trenere og klubb som kan ses i sammenheng med spenningene som innebærer resultater og prestasjon kontra inkludering og tilrettelegging:

«Det er jo alltid sånn det å være trener «ja dette er klubbens retningslinjer men dette er foreldrenes ønsker». Kanskje du har noen ønsker som trener og forelder som går på resultater og prestasjon mens klubbens ønsker er så mange som mulig. Så dette er dilemmaer man står i hele tiden.» (Leder IL B)

Sitatet viser til spenningene som kan oppstå mellom idrettens idealistiske logikker og de indrestyrte logikkene i idrettslaget (Gammelsæter, 2016, s. 240). Som Stenling og Fahlen (2009, s. 12) argumenterer skaper ofte den resultatorienterte logikken konflikt med den idealistiske, og knytter dette blant annet til hvordan resultater og prestasjon er enklere å måle enn tilrettelegging for alle. Utsagnet til leder av IL B viser hvordan dette har påvirket diskusjonene om allsidighet i idrettslaget, men at gjennom å sette utøveren i sentrum og arbeidet med å forankre allsidighet i idrettslaget opplever de *«Flere begynner å se verdien av allsidighet, og at det har ført til at flere henger med i idretten i senere alder. (Leder IL B).»*

Leder av IL B fremhever en annen faktor som har påvirket fremstillingen av allsidighet. Allsidighetsspørsmålet knyttes ofte til de som driver med flere idretter, men som leder av IL B påpeker må man ikke glemme barna som kun driver med en idrett. Dette er et dilemma som også kan knyttes til Skirstads (2016, s. 46) refleksjoner om hvorvidt barneidrettsbestemmelsene sikrer idrettsdeltagelse etter barnas behov og ønsker. Som leder av IL B påpeker:

«Utfordringen har jo vært de som bare driver med en idrett, og som oftest er jo det fotballspillere som ikke driver med vinteridrett for eksempel. De opplever jo at når sesongen av slutt og de begynner opp igjen i begynnelsen av desember, så er det jo mange som driver med vinteridrett. Da vil jo de oppleve at tilbudet er dårligere, og da skapes det jo en skjevhet i tilbudet for barna.» (Leder IL B).

Informanten eksemplifiserer løsninger hvor det har blitt lagt opp treninger på tvers av alderstrinn, og i noen tilfeller også samarbeid med naboklubber. Gammelsæter (2016, s. 37) beskriver idrettslag som pluralistiske, og som Kraatz og Block (2008, s. 262)

påpeker vil pluralistiske organisasjoner møte flere ulike logikker og med dette være nødt til å spille to eller flere spill på samme tid. Problemstillingen som leder av IL B beskriver, viser hvordan idrettslaget både følger sitt allsidighetsideal, samtidig som de må legge til rette for utøvere som ikke driver med flere idretter og som tidlig ønsker å fokusere på en idrett. For å løse dette anvender de seg av interne løsninger, samtidig som de henvender seg til aktører i sine omgivelser. Leder av IL B beskriver hvordan idrettslaget nå opplever at tilbudet om å tilrettelegge for allsidighet stadig blir bedre, samtidig som idrettslaget opplever «*Det er flere ting ved dette med allsidighet som, hvor hverken vi eller idretten generelt er i mål.*» (Leder IL B).

5.1.5 Hvorfor er tilnærmingene så ulike?

I tilnærmingene til allsidighet og tilrettelegging av allsidig idrettsaktivitet, kommer det frem i resultatene at det er store forskjeller mellom IL A og IL B. Selv om idrettslagenes orienteringer tilsynelatende viser en homogenitet i hva de vektlegger er idrettslagenes viktigste oppgave (DiMaggio & Powell, 1983, s. 150), er det tydelige forskjeller i hvordan idrettslagene kommuniserer allsidighet og hvordan dette settes i system. Dette kan som nevnt tidligere knyttes til hvordan idrettslagene forholder seg til sine omgivelser og hvordan interne krav og identitet påvirker hvordan idrettslagene tolker allsidighet (Scott 2014, s. 232; Eriksson-Zetterquist, 2014, s. 262). En likhet ved idrettslagene er den opplevde konvensjonen av konkurranse i den norske idretten. Skille (2011, s. 334) fremhever i forskning hvordan konkurranse er en del av kjerneaktiviteten i idretten, selv om forskjellige nyanser av konkurranse vil forekomme satt i kontekst av eliteorienteringer og deltagerorienteringer. Konkurranse er på mange måter det som gir mening med idrettsutøvelse, og blir med dette tatt for gitt som en nødvendighet (Gammelsæter, 2016, s. 193; Meyer og Rowan, 1977, s. 341).

Lederne av IL A og IL B trekker begge frem hvordan spenninger har oppstått i idrettsorganiseringen som en følge av aktører som i større grad er knyttet til den indrestyrte logikken utfordrer det idealistiske tankesettet om tilrettelegging og likhet i deltagelse (Gammelsæter, 2016, s. 242). De opplevde motstridene logikkene i idrettslagene er sammenfallende med det forskning viser av konflikter og spenninger som kan knyttes til ulike aktører i idretten, både nasjonalt og internasjonalt (Skille, 2011, s. 334; Stenling & Fahlen, 2009, s.131; Skirstad & Chelladurai, 2011, s. 351). Skille (2010, s. 78) argumenterer også hvordan konkurranselogikken er mer dominerende

blant representanter fra idrettslag og helseaspektet ved idrettsutøvelsen i større grad blir nedprioritert. I idrettslagenes planverk og i intervjuene med lederne av idrettslagene, fremheves idrettslagets rolle som en viktig aktør i lokalsamfunnet for å skape idrettsaktivitet og å være en inkluderende organisasjon. Allikevel er tilretteleggingen av allsidig idrettsaktivitet påfallende ulik, både når det kommer til fremstillingen og begrunnelsen av hvorfor idrettslaget gjør det på denne måten. Dette til tross for at allsidighet løftes frem i barneidretten, blant annet gjennom barneidrettsbestemmelsene (NIF, 2019). Disse ulikhetene kan være som en følge av den organisatoriske dynamikken, og idrettslagenes tolkningsprosess av allsidighet som målsetning (Eriksson-Zetterquist, 2014, s. 262).

Idrettslagenes omgivelser og interne tilpasninger som forklaringsfaktor

En mulig forklaring på idrettslagenes ulike tilnærming til allsidighet kan ses i sammenheng med idrettslagenes omgivelser og hvordan dette påvirker den interne aktiviteten, samt idrettslagenes interne krav og forventninger. Som tidligere nevnt er IL A eneste idrettslag i en mindre kommune, mens IL B befinner seg i en større kommune som både har flere fleridrettslag og særvidrettslag i nærmeste krets. Leder av IL A har tidligere uttalt «*Vi er jo eneste klubb i kommunen vår, så det blir jo naturlig at barn og unge melder seg inn hos oss.*» (Leder IL A). I kraft av deres posisjon i lokalsamfunnet oppnår idrettslaget legitimitet som eneste idrettslag i kommunen (Selznick, 1996, s. 271). Dette medfører at rekrutteringen til idrettslaget blir naturlig for barn og unge som ønsker å være aktive i idretten. De opplever derfor ingen konkurranse med andre idrettslag, men kan dermed oppleve konkurranse på rekruttering mellom idrettene.

For IL B som befinner seg i en større kommuner med flere idrettslag, vil idrettslagets identitet kunne være medvirkende for å sette et særpreg på deres aktiviteter og for tydelig vise deres prinsipper når det kommer til allsidighet (Gioia et. al., 2013, s. 125; Gammelsæter, 2016, s. 243). Som leder av IL B fremhever, har idrettslaget hatt en lang tradisjon og historie ved å drive med allsidig idrettsaktivitet. Allsidigheten som sterkt forankret i deres verdier og aktivitetsprinsipper, kan dermed også forstås som en metode for å appellere til flest mulig idrettsaktive og for å kunne sikre en god rekruttering av barn og unge som ønsker å drive med flere ulike idretter i nærmiljøet. Dette underbygges av leder av IL B sin uttalelse om «*Identitetsbyggingen vår er jo viktig for å vise hva vi står for i lokalmiljøet og hvordan vi mener idrettsaktiviteten bør*

gjennomføres.» (Leder IL B). Dette kan minne om en form for omdømmebygging i den hensikt at IL B planmessig ønsker å vise hvem de er og hva de står for, slik at omgivelsenes oppfatning av og tillit til organisasjonen styrkes (Jakobsen & Thorsvik, 2013, s. 223). I tillegg fremhever IL B idrettslagets historie og viser til hvordan lokalmiljøet har vært preget av individer som driver og har drevet med flere idretter. Dermed kan også forankringen av allsidighet i idrettslagets planverk være en effekt av lokalmiljøet de tilhører, og dermed være en faktor som gir idrettslaget legitimitet i lokalsamfunnet (DiMaggio & Powell, 1983, s. 148; Meyer & Rowan, 1977, s. 340). Ved at IL B har sterkt forankret allsidighet i sine aktivitetsverdier og identitet, oppleves en konsekvens at barn og unge blir rekruttert til andre klubber i nærområdet. Som leder i IL B påpeker:

«Vi ser jo at vi mister mange de som naturlig hører til vårt idrettslag til naboklubbene fordi de er tidligere ute med for eksempel fotballtilbud. Så der må jo vi justere oss og da, for det er jo, tross alt om ikke en konkurranse så er vi jo avhengige av en viss medlemsmasse.» (Leder IL B).

På sett og vis viser dette hvordan IL B, til tross for klare og tydelige prinsipper når det kommer til allsidighet, opplever å måtte ta hensyn til interne krav og hensyn som en følge av blant annet konkurranse i rekruttering i nærmiljøet (Eriksson-Zetterquist et. al., 2014, s. 262; Scott 2014, s. 232). I det underliggende av IL B sin allsidighetsstrategi, er det allikevel et fokus på rekruttering og med dette må tilpasse prinsippene sine for å imøtekomme krav og forventninger i omgivelsene (Meyer & Rowan, 1977, s. 340; Scott & Meyer, 1994, s. 56).

I gjennomgang av idrettslagenes underliggende spenninger, fremkommer det at IL A tidligere har opplevd spenninger knyttet til fotball- og langrennsgruppen når det kommer til ressurser og den opplevde resultat- og prestasjonsorienteringen (Gammelsæter, 2016, s. 242). Som leder av IL A fremhever, har en konsekvens av dette vært samarbeid- og samhandlingsutfordringer. Tilrettelegging av allsidig idrettsaktivitet fordrer samarbeid mellom idrettene (Sæther, 2019, s. 143). De underliggende spenningene i IL A kan være forklaring på hvorfor allsidighet i liten grad er forankret i idrettslagets planverk, og noe som har medført at arbeidet med å tilrettelegge for allsidighet i idrettslaget har dabbet av. Blant trenere og ledere i idrettslaget kan dermed

forankringen av allsidighet oppleves å være kun for legitimitetshensyn, men er lite førende for den faktiske aktiviteten (DiMaggio & Powell, 1983, s. 148; Meyer & Rowan, 1977, s. 340; Scott & Meyer, 1994, s. 56). IL A fremlegger heller ikke en historisk tilknytning til allsidighetsbegrepet på samme måte som IL B. Dette trenger nødvendigvis ikke å bety at allsidig idrettsaktivitet ikke har vært praktisert eller praktiseres på nåværende tidspunkt, men det viser allikevel at dette ikke er et ideal som idrettslaget på et overordnet nivå identifiserer seg med. IL B viser ikke tegn til de samme underliggende spenningene, og kan være en medvirkende faktor til at idrettslaget har hatt tid til å utarbeide tydeligere dokumenter og planverk på hvordan de skal tilrettelegge for allsidig idrettsaktivitet. Spørsmålet blir allikevel hvorvidt trenerne og lederne i IL B opplever at dette blir etterlevd i praksis. Denne tråden plukkes opp i neste kapittel.

De uklare målsetningene og tolkningene av allsidighet som forklaringsfaktor

En annen mulig forklaring på ulikhetene mellom IL A og IL B sin fremstilling og begrunnelse av allsidighet i overordnet planverk, kan være knyttet til idrettens generelle oppfatning og fremheving av allsidighet, og uklarhetene om hva som er målsetningen med den allsidige idrettsaktiviteten. Uklarhetene vedrørende allsidighet som et ideal og målsetningen med dette, er en faktor som går igjen hos idrettslagenes opplevelser på et overordnet nivå. For idrettslagene er barneidrettsbestemmelsene og idrettens barnerettigheter førende for hvordan barneidretten planlegges og gjennomføres, og på denne måten kan knyttes til hvordan den politiske og reguleringslogikken påvirker organisasjonenes handlinger (Gammelsæter 2010, s. 280; 2016, s. 245). Allikevel viser forskning hvordan implementering av reguleringer for barneidrett og idretten generelt er en utfordrende oppgave, som blant annet knytter dette til hvordan idrettslagene tolker reguleringene i en lokal kontekst og at ettersom breddeidretten i stor grad driftes på frivillighet innehar de en form for autonomi i hvordan de tolker og implementerer føringene (Skille & Säfvenbom, 2011, s. 295). Dette er også argumentasjonen for at det er nødvendig kunnskap for å forstå hvordan idrettsbestemmelser implementeres i grasroten (Skille, 2008, s. 194).

Både IL A og IL B fremhever at de opplever allsidighet som et konsept som løftes frem i idretten. Som leder av IL B argumenterer «*Dette med allsidighet er jo på papiret det*

som politisk heies på i hele idretten.» (Leder IL B). Samtidig viser tilnærmingene til IL A og IL B når det kommer til spørsmålet om tilrettelegging av allsidighet, at det ikke finnes tydelige retningslinjer eller målsetninger fra idretten om hvordan dette best kan fungere i idrettslagene. Dette viser på sett og vis at allsidighet ikke er institusjonalisert i idretten. Meyer og Rowan (1977, s. 341) beskriver institusjonaliseringen som hvor de sosiale normene og forventningene blir oppfattet som regler og retningslinjer, og dermed blir tatt for gitt. Samtidig kan det argumenteres for at allsidighet ikke kan la seg institusjonalisere i idretten, da det finnes flere eksempler på barn og unge som opplever å ha lykket med tidlig spesialisering. På sett og vis vil en kunne si at institusjonalisering av allsidighet vil være en motsigelse av barneidrettsbestemmelsenes ambisjoner om å la barn og unge drive idrett etter sine egne ønsker og behov, sett hvis allsidigheten går på bekostning av individer som ønsker å spesialisere seg fra tidlig alder (Skirstad, 2011, s. 46). Samtidig blir idrettslagene satt i en utfordrende posisjon som tilretteleggere av aktivitet, hvor forskjellige individer preget av ulike institusjonelle logikker setter krav og forventninger om hva som skal være idrettslagets praksis. Som leder av IL A uttaler *«Det er fortsatt viktig å la de som ønsker å drive mye med en idrett få lov til det. Men det er kanskje den balansegangen som er vanskelig hos oss da.» (Leder IL A).* Som Skirstad (2011, s. 47) poengterer er idrettslagene selvstendige enheter, og derfor tilpasses tiltak og føringer etter aktørenes interesser og behov.

Uklarheten vedrørende målsetningen med allsidighet i idretten skaper også det IL A og IL B opplever som forventninger til å legge til rette for tilbud hele året, og som kan knyttes til de ulike særforbundenes holdninger til allsidighet. Leder av IL B poengterer *«Men så opplever vi jo samtidig at hvert enkelt særforbund ønsker at det skal trenes så mye som mulig i sin idrett.» (Leder IL B).* I Solstad & Bakken (2020, s. 100) sin studie av Oslo-idretten vises det en trend hvor utviklingen til helårsidretter legger press på klubbene tilrettelegging for allsidighet, og at dette er en utvikling som går imot flere av klubbene ønsker. De uklare målsetningene vedrørende allsidig idrettsaktivitet kan dermed åpne opp for ulike tolkninger og forståelser av begrepet blant sær-idrettsforbundene og særkretsene, noe som også eksempelvis fremkommer i NFFs skoleringsplan i barnefotballen som beskriver *«... vår idrett er allsidig i seg selv, og vi vet at mange vil spille fotball hele året. Derfor er det viktig at vi legger til rette for det hele året ...» (NFF, u.å.).* Som leder av IL B argumenterer *«Så lenge det ikke er forankret og heiet på fra toppen av, så blir det vanskelig for oss for da lager jo de*

forskjellige idrettene tilbud over hele året. (Leder IL B). Dette kan være en faktor for, som tidligere forskning indikerer, at idretten i større grad blir prestasjonsfokusert og resultatorientert noe som kan gjøre at tidlig spesialisering blir mer utbredt i barneidretten (Solstad & Bakken, 2020, s. 71; Säfvenbom 2003; Strandbu et. al., 2017, s. 144).

Skirstad (2011, s. 47) argumenterer at kommunikasjonslinjene i idretten er komplisert og det kan være utfordrende å nå ut med sentralstyrte bestemmelser. Uklare målsetninger og føringer vil også kunne oppleves vanskelig å implementere. På sett og vis kan disse funnene indikere at de utvalgte idrettslagene opplever allsidighetsbegrepet i idretten med uten tydelige føringer og målsetninger på hva som er hensikten med dette, noe som også påvirker hvordan idrettslagene velger å implementere og tolke dette inn i sitt eget planverk og aktiviteter. På sett og vis kan dette dermed bidra til å skape spenninger mellom idrettene, og gjør at idrettslagene i studien opplever det som utfordrende å tilrettelegge for allsidighet.

5.1.6 Deloppsummering av fremstilling og begrunnelser for allsidighet

Den første underproblemstilling hadde til formål å forstå hvordan idrettslagene fremstiller og begrunner allsidighet i sitt overordnede planverk. Funnene viser at idrettslagene innehar en likhet i vektlegging av deltagelse kontra resultatorientering, og viser at disse er sammenfallende med det NIF fremhever for hva idrettsaktiviteten i Norge skal bære preg av. Allikevel fremstår idrettslagene ulike i hvordan de forankrer og kommuniserer sine verdier og aktivitetsprinsipper, noe som kan knyttes til idrettslagenes omgivelser og organisasjonsinterne hensyn. En sentral ulikhet er hvordan IL B knytter allsidighet til sin identitet og hvordan dette er forankret i idrettslagets verdigrunnlag og retningslinjer. I tillegg viser IL A til underliggende spenninger i idrettslaget.

Ulikheten mellom IL A og IL B er spesielt fremtredende i idrettslagenes fremstilling av allsidighet. Hvor IL A i mindre grad fremhever allsidighet i sitt planverk, er IL B tydeligere i sine begrunnelser og målsetninger ved den allsidige idrettsaktiviteten. Allsidigheten, er som tidligere nevnt, sterkt forankret i IL B sin identitet som en følge av sterke tradisjoner og historie til utøvelse og tilrettelegging av allsidig idrettsaktivitet. Drøftelser vedrørende hvorfor tilnærmingene er ulike, kan knyttes til idrettslagets

omgivelser og idrettens uklare føringer og målsetninger når det kommer til allsidighetsbegrepet. Funnene viser hvordan IL A som eneste aktør i sin kommune med idrettstilbud, i mindre grad opplever konkurranse om rekruttering og gir kontrollen til sine idrettsgrupper i planlegging og gjennomføring av aktivitet. For IL B, som befinner seg i en større kommune med flere idrettslag, blir det konkurranse mellom idrettslagene når det kommer til rekruttering. Gjennom å inneha sterke tradisjoner til allsidighet, anvendes dette i idrettslagets identitet og på mange måter gir dem et særpreget i landskapet av idrettslag. På denne måten kommuniserer de at idrettslaget fremhever allsidige utøvere og er inkluderende. En annen mulig forklaring er idrettslagenes opplevde uklarheter vedrørende målsetningene med allsidighet i idretten. Uten manglende føringer eller målsetninger, oppleves det at allsidighetsbegrepet kan inneha forskjellige tolkninger og praksis. Dette skaper utfordringer i hvordan allsidighet skal praktiseres, spesielt når idrettslagene opplever forventninger fra de ulike særforbundene om at det skal trenes mest mulig i deres idretter. Idrettslagene trekker spesielt frem utviklingen fra sesongbasert til helårsidrett, noe som medfører at idrettstilbudene blir konkurrerende. Funnene viser hvordan usikkerhetene vedrørende hensikten og målsetningen ved allsidighet, kan være en mulig forklaringsfaktor for hvorfor IL A og IL B har ulike tilnærminger i fremstilling og begrunnelse av allsidig idrettsaktivitet i planverket.

5.2 Trenerne og ledernes oppfatninger og håndteringer av allsidighet

I dette delkapittelet tar jeg utgangspunkt i oppgavens andre underproblemstilling, som har til formål å forstå hvordan trenere og ledere fra idrettsgrupper i IL A og IL B oppfatter og håndterer allsidighet i barneidretten. Jeg vil med dette forsøke å forstå hvordan trenerne og lederne opplever å håndtere allsidighet i praksis. Sentralt vil derfor være å forstå hvorfor trenerne og lederne mener og gjør som de gjør. Dette vil kunne gi innsikt i fremtredende spenninger. Utgangspunktet for det analytiske rammeverket som anvendes for å besvare underproblemstillingen er de institusjonelle logikkene tolket etter Gammelsæter (2016, s. 240).

5.2.1 Trenerne og ledernes meninger om allsidighet og tidlig spesialisering

For å fange opp oppfatningene til allsidighet og tidlig spesialisering blant idrettslagenes ledere og trenere, har jeg valgt å gjennomgå disse i kontekst av idrettslaget de tilhører. Dette for å opprettholde en ryddig presentasjon, da resultatene anvendes til videre drøfting og for å forstå spenningene som oppleves i idrettslagene.

Allsidighet og tidlig spesialisering oppfattet av trenere og ledere i IL A

Leder av fotballgruppen i IL A trekker frem sin egen allsidige idrettsbakgrunn på spørsmål om hvilken oppfatning hen har til allsidighet. Til tross for å ha vært en del av fotballgruppen i flere år, har informantene vært aktiv i flere idretter. Informantene fremhever i sin forståelse av allsidighetsbegrepet:

«Jeg vil jo påstå at det er viktig i barneidretten at vi legger til rette for at de kan prøve mye forskjellig. Skal jeg ta på meg fotballhatten min mener jeg at det er feil at vi skal legge opp til at de kun skal drive med fotball. Vi må legge til rette for at de for lov til å drive med idretter de selv ønsker.» (Leder Fotball IL A)

Informantens uttrykker en misnøye mot det tidligere funn og forskning viser til hvordan idretter legger forhold til rette for tidlig spesialisering i barneidretten (Solstad & Bakken, 2020, s. 100). Informantene begrunner sine synspunkter ved å vise til at utøvere som senere har blitt gode i fotball kommer fra en fleridrettsbakgrunn og «*Skal vi beholde mange i idretten, må vi legge til rette for at de kan drive med det de ønsker.*» (Leder Fotball IL A). I idrettens miks av aktører og logikker bygger den idealistiske logikken på idrettsutøvelsen og tilrettelegging for aktivitet (Gammelsæter, 2016, s. 240) Informantens synspunkter på barneidrett og allsidighet, viser til et preg av den idealistiske logikken og fremfor den utpregede prestasjons- og resultatorienteringen. Oppfatningen deles med leder av langrennsgruppen i IL A som uttaler

«For meg betyr barneidretten trivsel og glede, og jeg tror at den friheten man gir til barn når man sørger for at de kan drive med flere ting og oppmuntret til dette, det gir så mye mer tilbake enn den hardbanka talentsatsinga fra tidlig alder.» (Leder Langrenn IL A).

Informanten kan på lik linje med leder av fotballgruppen, vise til en historikk med allsidig idrettsbakgrunn i ung alder. Informanten skisserer det Skirstad (2011, s. 46) reflekterer over i idrettens egenverdi for barn og unge, hvor trivsel og glede er sentrale elementer. For informanten oppleves voksenrollen viktig for å ta vare på barna og å sørge for «*Ser de på deg i en trygg voksenrolle, så fortsetter de aller fleste til de blir langt oppi årgangene*» (Leder Langrenn IL A). Å vise til en bred mobilisering av idrettsaktivitet medlemmer anvendes som et suksesskriterium innenfor den idealistiske tankegangen, og informanten viser til hvilken betydning dette har i barneidretten (Gammelsæter, 2016, s. 240). Både leder av fotballgruppen og langrennsgruppen fremhever viktigheten av idrettsgruppene samarbeid for å lykkes med allsidighet. Som en av informantene forklarer «*Samarbeidet er viktig for å forhindre at vi opplever frafall blant de som er god eller har det gøy i flere idretter*» (Leder Fotball IL A). På sett og vis uttrykker lederne fra de ulike idrettsgruppene sammenfallende idealistiske målsetninger med idrettsutøvelsen av idretten og viktigheten av allsidighet (Gammelsæter, 2016, s. 239). Allikevel viser analysen til forskjeller mellom idrettsgruppene trenere.

På spørsmålet om allsidighet viser treneren i langrennsgruppen, på lik linje med lederne av idrettsgruppene, til en allsidig idrettsbakgrunn som ung. Informanten viser ikke til en like lang fartstid i idrettslaget som de andre informantene, men innehar allikevel de samme oppfatningene. Som informanten uttaler:

«Jeg forstår allsidighet som at du kan bruke kroppen din på forskjellige måter, være med i forskjellige idretter og det bidrar til å holde mange flere aktive i idretten. Så å kunne legge opp til et opplegg som tilhører all idrett og ikke være så innstilt på å spise fra tidlig alder for å kanskje være bedre enn andre når de har blitt 14-15 år. (Trener Langrenn IL A).

Informanten begrunner synspunktene sine med hvilken effekt allsidigheten har for skadeforebygging, hvor også forskningen peker på de positive effektene ved en allsidig idrettsbakgrunn (Malina, 2010, s. 364). Informanten fremhever hvordan aktiviteten i barneidretten viktigste oppgave først og fremst er å holde på bredden. Skirstad (2011, s. 39) argumenterer for at hovedargumentene for innføringen av barneidrettsbestemmelsene var for å unngå tidlig frafall, og idrettshistorien viser at

allsidighet kan knyttes til tankene om lek som en viktig del av barns vekst og utvikling (Solenes, 2009, s. 112). Analysen viser hvordan informanten baserer seg på de samme oppfatningene om barneidrett og allsidighet som lederne for fotball- og langrennsgruppen, og på sett og vis lener seg bort fra det Gammelsæter (2016, s. 242) omtaler som den indrestyrte logikken. Det er dermed interessant å observere hvordan oppfatningene til treneren i fotballgruppen kan ses som en motsetning til de andre informantene.

Til forskjell fra de andre informantene har ikke treneren i fotballgruppen en allsidig idrettsbakgrunn å vise til. I beskrivelse av allsidighet i barneidretten, viser hen til hvordan dette innebærer muligheten til å drive med flere idretter. Allikevel skiller beskrivelsene seg vesentlig ut, i vektleggingen av hvordan idrettene blir helårsidretter og dermed gjør allsidighet vanskelig.

«Sånn som det er nå når nesten alle idretter er helårsidretter så er allsidigheten den at barna har mulighet til å velge ulike aktiviteter, jeg tror for noen år siden at man så på at man skulle ha pause i enkelte idretter slik at man kunne bruke tid på andre idretter. Men i 2021 er vi ikke der lengre for nå er det helårsidretter og det tar mye tid» (Trener Fotball IL A).

Informanten peker med dette til funnene av Solstad og Bakken (2020, s. 100) hvor det nå i større grad handler om å drive med en idrett. Hvor de andre informantene i IL A har et helhetlig perspektiv på idrettsutøvelsen, har fotballtreneren et mer spisset syn.

Informanten fremhever det positive ved den tidlige spesialiseringen og profesjonaliseringen av aktivitet i barneidretten, og uttaler *«Jeg synes det er veldig positivt jeg, noen brenner jo veldig for den idretten de holder på med og da har de mulighet til å bli bedre» (Trener Fotball IL A)*. Informanten velger å vektlegge utvikling i ferdigheter og prestasjon i større grad enn den brede mobiliseringen av aktive, noe som er et trekk ved den indrestyrte logikken (Gammelsæter, 2016, s. 242). På spørsmål om hvordan informantene stiller seg til profesjonalisering i barneidretten, fremhever informantene at dette kan bidra til mestring og at det negative kan være at alle ikke har like forutsetninger men sier *«Men slik er det rett og slett.» (Trener Fotball IL A)*. Selv om profesjonalisering ikke er et begrep Gammelsæter (2016, s. 240) anvender i beskrivelse av idrettens ulike logikker, brukes begrepet i denne studien i kontekst med

den tidlige spesialiseringen. Seippel (2019, s. 667) anvender profesjonaliseringsbegrepet i sammenheng med spesialisering av trening og ferdigheter. I analyse av fotballtrenerens oppfatninger om allsidighet, indikeres det at informanten i større grad identifiseres med indrestyrte og profesjonaliserte logikken (Gammelsæter, 2016, s. 240). Dette skiller seg ut som en motsetning til de andre informantene i IL A, og gir med dette et inntrykk av at ulike oppfatninger om allsidighet og tidlig spesialisering eksisterer i idrettslaget.

Allsidighet og tidlig spesialisering oppfattet av trenere og ledere i IL B

Leder av fotballgruppen i IL B fremhever sin allsidige idrettsbakgrunn i beskrivelse av oppfatningen av allsidighet. Informanten uttaler at hen har vært i idrettslaget i flere år, men har ikke vært i rollen som leder av fotballgruppen lenge. På spørsmål om oppfattelsen av allsidighet beskriver informanten:

«Det er klart at det er det å kunne utøve sport på mer enn 1 måte. Og forstå at allsidighet er bra. Men jeg tror det er flere veier til mål her. Og ser jo at klubbene blir veldig spesialiserte etter hvert og at flere driver med en idrett. Og det er jo fordi at det tar mye tid og det glemmer man jo litt av og til, det skal jo tilrettelegges og det jobber vi mye for å få til.» (Leder Fotball IL B).

Informanten fremhever hvordan hen tror på allsidighet i barneidretten, og at målsetningen bør være det sosiale aspektet ved idrettsutøvelsen. Informantens holdninger til allsidighet i barneidretten viser en påvirkning fra den idealistiske logikken, men uttaler samtidig at det er mange veier til mål (Gammelsæter, 2016, s. 240). Informanten beskriver samtidig at på et tidspunkt blir det vanskelig å kombinere flere idretter, og uttaler *«Det jeg tipper er at 80% av dem som blir toppspillere har drevet kun med 1 ting. Og det er fotball hver dag.» (Leder Fotball IL A)*. Utsagnet kan vitne om den indrestyrte logikken som et underliggende tankesett (Gammelsæter, 2016, s. 242), og viser samtidig til at som leder av en idrettsgruppe kan man dras i ulike retninger om hva som skal være målsetningen med idrettsutøvelsen (Kraatz & Block, 2008, s. 262).

Leder av langrennsgruppen viser på lik linje med leder av fotballgruppen deltagelse i flere idretter i barne- og ungdomsårene. Informanten har vært en del av idrettslaget i en årrekke, og har bidratt på flere ulike områder som frivillig. I beskrivelse av allsidighet uttaler informanten

«Da tenker jeg at du først og fremst har flere idretter å velge mellom, og at du skal få lov til å prøve deg rundt i forskjellige ting. Og jeg tror det er kjempeskummelt at man driver med den spesialiseringen såpass tidlig, for da føler jeg man mister litt grepet om hva som er så bra med barneidretten.» (Leder Langrenn IL B)

Informanten forteller hvordan allsidighet oppleves som det som ikke lenger er idealet i idretten *«Mange blir påvirket av det de ser i media av fotball, og blir så innstilt på prestasjon og å utvikle talenter» (Leder Langrenn IL B)*. Informanten fremhever her hvordan den resultatorienterte eller indrestyrte logikken gradvis blir normalisert i barneidretten, og påvirker tilretteleggingen av allsidighet (Gammelsæter, 2016, s. 240). Denne oppfatningen deles av trener i langrennsgruppen som utdyper

«Veldig mange glemmer at dette handler om hva barna har lyst til. Og jeg mener at barn er utforskende av natur, og man legger på en måte litt bånd på den utfoldelsen når man gjør det normalt å spisse så tidlig. Noen barn har jo lyst til det selvfølgelig, men jeg opplever at fokuset blir veldig sånn ... da blir det tatt for gitt da. (Trener Langrenn IL B)

Informanten var kun aktiv som langrennsutøver, men fremhever den idealistiske barneidretten og en bekymring til den økende perfeksjoneringen og resultatorienteringen som kjennetegnes i den indrestyrte og profesjonaliserte logikken (Gammelsæter, 2016, s. 240). Informanten løfter frem den allsidige tilnærmingen, og understreker at det i bunn og grunn handler om barnas ønsker (Skirstad, 2011, s. 37). Som tidligere funn indikerer, var informanten i IL A som kun var aktiv i en idrett mer preget av den indrestyrte logikken enn den idealistiske. Treneren for langrennsgruppen i IL B viser derimot en større påvirkning av den idealistiske logikken, og viser med dette til tross for en aktivt bakgrunn innenfor en idrett betyr ikke dette nødvendigvis at man har sterke meninger til hvordan idretten bør utøves.

Fotballtreneren i IL B viser til en allsidig idrettsbakgrunn, og har vært en del av idrettslaget i flere år. I beskrivelse av allsidighet og tidlig spesialisering i barneidretten uttaler informanten:

«Det er jo muligheten å være aktiv i flere idretter, og uten at dette skal gå på bekostning av de ulike tilbudene. Men jeg ser jo allerede fra 9 års alderen har blitt

et veldig jag om å være på førstelaget, så man blir dratt inn i dette om at allsidighet ikke skal prioriteres. Utfordringen er jo definisjonen, for idrettene definerer allsidighet innenfor sin egen gren» (Trener Fotball IL B).

Fotballtreneren beskriver det samme som tidligere drøftet hvordan idretter selv definerer sine egne idretter som allsidige, og viser til skoleringsplanen for barnefotballen (NFF, u.å.) Informanten legger vekt på viktigheten av tilrettelegging i barneidretten, og at det blir feil å fokusere på laguttak, prestasjoner og meritter. Fotballtreneren viser med dette et tankesett som er sterkt knyttet til den idealistiske logikken, og viser en bekymring til trenden om hvordan prestasjoner og resultatorientering får en større plass i barneidretten (Gammelsæter, 2016, s. 240).

Det vises i analysen av oppfatningene og holdningene til allsidighet og tidlig spesialisering at de aller fleste informantene kan knyttes til den idealistiske logikken og fremhever allsidighet som et viktig ideal i den norske barneidretten. Kun en av informantene (Trener Fotball IL A), uttalte seg positivt til den tidlige spesialiseringen, og så i større grad ut til å identifisere seg med den resultatorienterte og profesjonaliserte logikken. Flere av informantene uttrykte bekymring til den økende spesialiseringen og profesjonaliseringen av aktivitet i barneidretten, og viste til utfordringer tilknyttet tilretteleggingen av allsidighet som en følge av at idrettene i større grad er helårsbaserte. Som Gammelsæter (2016, s. 256) påpeker, står den indrestyrte og den idealistiske logikken som to motsetninger og kan skape spenninger. De kommende delkapitlene belyser hvordan ulike institusjonelle logikker ser ut til å påvirke hvordan allsidighet oppfattes håndtert i praksis.

5.2.2 Idrettslagets fremstilling av allsidighet som opplevd i praksis

På spørsmål om hvordan trenerne og lederne oppfatter fremstillingen av allsidighet i idrettslaget, opplever flere av informantene i IL A at dette er noe som i liten grad utøves i praksis. Som trener for langrennsgruppen uttaler «*De [idrettslaget] er jo programforpliktet til det, men i praksis så klarer de det ikke.*» (Trener Langrenn IL A). Informanten indikerer at idrettslaget fremstår lite involvert i det som skjer i idrettslaget. Denne beskrivelsen er også en felles opplevelse hos lederne for fotball- og langrennsgruppen. Leder av fotballgruppen uttaler i forbindelse med i hvilken grad hovedstyret opplever å være involvert med å legge tydelige føringer for allsidighet

internt «*Det skal jeg være smertelig ærlig med deg at det savner jeg veldig. Det mangles en tydelighet i hvordan vi [idrettsgruppene] skal etterleve dette.*» (Leder Fotball IL A). Meyer og Rowan (1977, s. 355) beskriver hvordan organisasjoner som tilpasser de institusjonelle prosessene ikke nødvendigvis endrer praksis, og omtaler dette som dekobling eller løs kobling. Informantenes opplevelser viser til hvordan den allsidige idrettsaktiviteten på mange måter kan forstås som noe som idrettslaget har fremhever som form for legtimetsshensyn, men er lite førende for det som faktisk skjer (DiMaggio & Powell, 1983, s. 148; Meyer & Rowan, 1977, s. 355). En av informantene beskriver «*Jeg tror ikke dette er bevisst, men det er fordi man har vært for dårlig på å kommunisere ut til grenene og på tvers i klubben.*» (Leder Langrenn IL A). Som en følge av dårlig kommunikasjon indikerer dette på at allsidighet som et ideal oppleves til å være et dekket i det som skjer i praksis, og med dette skaper utfordringer mellom idretter og individer når det kommer til hvordan dette skal håndteres (Bromley & Powell, 2012, s. 17). De omtalte informantene kan knyttes til den samme idealistiske logikken.

En interessant observasjon er dermed trener for fotballgruppens uttalelse om at «*Jeg opplever at idrettslaget er flinke på å vise at de har mange tilbud, de fremhever dette i klubben*» (Trener Fotball IL A). Som tidligere funn indikerer kan informanten knyttes til den indrestyrte logikken, og vektlegger i større grad prestasjoner, utvikling og resultater enn de andre informantene (Gammelsæter, 2016, s. 240). Det vises her til et spenningsmoment hvor informantene som kan knyttes til den idealistiske logikken opplever at allsidighet ikke er gjeldende for faktisk praksis, mens informanten tilknyttet til den indrestyrte logikken opplever at dette er godt fremhevet i IL A. Trener Fotball IL A fremstår i større grad å forstå allsidighet som muligheten til å velge seg ut ulike idretter, men begrenser utøvelsen som en følge av utviklingen til helårsidretter.

Tidligere funn viser hvordan allsidighet i stor grad er fremstilt i IL B sitt planverk og identitet (Gioia et. al., 2013, s. 125; Gammelsæter, 2016, s. 243). Blant de utvalgte trenerne og lederne i IL B opplever samtlige at allsidighet er sterkt forankret i aktiviteten, og at dette er noe som i stor grad definerer organisasjonen. Leder for fotballgruppen utdyper «*Jeg synes vi gjør det tydelig, er jo veldig stolt at det da. Stolte av allsidigheten, og løfter den høyt*» (Leder Fotball IL B). Trener i langrennsgruppen uttaler også «*Inntrykket av klubben er jo at de ønsker at alle barn skal være aktive i*

ulike idretter» (Trener Langrenn IL B). Den påfallende likheten i informantenes opplevelser kan knyttes til aktører i sentrale posisjoner som er preget av en politisk logikk. Gammelsæter (2016, s. 240) fremhever hvordan individer innenfor den politiske logikken har klare målsetninger og forventninger om hva idretten skal stå for, og står frem for å fremheve hvordan idretten skal bidra til velferd. Leder av langrennsgruppen beskriver «*Vi har hatt en fremtredende styreleder som har stått hardt på for det, og det har vært viktig (Leder Langrenn IL B).* Likhetene i informantenes opplevelser av fremstillingen av allsidighet, kan indikere at idrettslaget på sett og vis har bevisstgjort allsidighetens rolle i idrettsutøvelsen blant de utvalgte informantene

Ettersom fremstillingen av allsidighet IL A oppleves dekoblet fra den faktiske aktiviteten, kan det argumenteres for at idrettslaget har manglet politiske aktører for å fremheve allsidighetens betydning. Som en respons på dette kan lederne i idrettsgruppene (Leder Fotball IL A og Leder Langrenn IL A) forstås som å påta seg den politiske rollen i idrettslaget for å kunne fremheve allsidighet mellom idretter (Gammelsæter, 2016, s. 240). Den manglende kommunikasjonen mellom hovedstyret og idrettsgruppene i IL A, har medført at hovedstyrets føringer og bestemmelser oppleves å være langt fra aktiviteten i idrettsgruppene, noe som også har påvirket fremstillingen av allsidighet. Leder for fotballgruppen beskriver:

«Og det har vært noe av det som har vært viktig i styret nå da, åpenhet og å være samarbeidsvillige med de andre idrettene for å nettopp kunne sørge for at barn som vil drive med mange aktiviteter får muligheten til det. Dette har vi egentlig fått litt mer til på eget initiativ» (Leder Fotball IL A).

Informanten utdyper hvordan idrettene opplever at avstanden fra hovedstyret til idrettsgruppene er for stor, og med dette skaper usikkerhet for hvordan allsidighet skal håndteres. For å svare på denne usikkerheten fungerer lederne i idrettslaget i større grad som politikere for å fremme allsidighet i IL A (Gammelsæter, 2016, s. 240). Leder for langrennsgruppen eksemplifiserer dette «*Vi jobber mye tettere sammen med de andre gruppestyrene enn tidligere, og det gjør det enklere å tydeliggjøre budskapet om allsidighet» (Leder Langrenn IL A).* Informantene antyder med dette at vil bidra til å bygge en felles identitet i idrettslaget, for i større grad kunne samle idrettene i lokalsamfunnet som de tilhører og å verne om barneidrettens idealistiske ideologi og

rasjonalitet (Gioia et. al., 2013, s. 125; Gammelsæter, 2016, s. 243; Goksøyr, 1988, s. 61). Funnet viser hvordan å inneha aktører med en sterk politisk forankring i sentrale posisjoner, bevisstgjøres idealet om allsidighet i større grad hos trenerne og lederne i IL B sammenlignet med IL A. Men selv om allsidighet fremstår mer bevisstgjort hos trenerne og lederne i IL B, er ikke dette synonymt med at aktivitetene i idrettslaget bærer preg av allsidighet.

5.2.3 utfordringer knyttet til håndteringen av allsidighet

Analysen viser hvordan det opplevde spenningsforholdet mellom allsidighet og tidlig spesialisering blant trenerne og lederne i idrettslaget, kan settes i sammenheng informantenes identifikasjon med de institusjonelle logikkene idealisme, identitet, politikk, indrestyring og profesjonalisering (Gammelsæter, 2016, s. 240). I IL A viser informantene at de opplever idrettslagets fremstilling av allsidighet i planverket dekket fra det som skjer i praksis som et resultat av dårlig kommunikasjon, noe som har medført at lederne av idrettsgruppene har inntatt en politisk rolle for å fremme allsidighet i aktivitetene (Meyer og Rowan 1977, s. 355; Gammelsæter 2016, s. 240). Informantene fra IL B opplever derimot at fremstillingen av allsidighet i større grad gjenspeiler det som skjer i praksis som kan ses i sammenheng med tilstedeværelse av politiske aktører og informantenes identifikasjon med idrettslagets identitet (Gammelsæter, 2016, s. 240). Samtidig indikerer trenerne og lederne allsidighet som utfordrende å tilrettelegge for. Oppgavens funn viser spenningsforhold mellom idrettsgruppene i hvordan de opplever hverandres håndtering til allsidighet, noe som gjør dette til et naturlig moment å studere. Til tross for de ulike opplevelsene av hvordan allsidighet oppfattes fremstilt i praksis, er det allikevel likheter i de opplevde utfordringene.

Spenningsforhold mellom idrettsgruppene

I funn av informantenes oppfatninger og håndtering av allsidighet, vises det en sterk likhet i trenerne og lederne fra langrennsgruppene i IL A og IL B sine beskrivelser. Samtlige fremhever betydningen av allsidighet som et ideal, og kan knyttes til idrettens idealistiske ideologi som modell for handling. Interessant er dermed observasjonen av hva informantene opplever utfordrer allsidighetsidealet, hvor en fellesnevner er fotballgruppens prestasjons- og resultatorientering. En av informantene forteller «*Vi har tidligere blitt litt offer fordi fotballgruppene har vært så sterke, og utøvere har fått*

inntrykket av at de må komme på alle treninger» (Leder Langrenn IL B). I IL A beskrives den samme erfaringen hvor de opplever «Fotballen er litt høye på seg selv fordi det er så enormt stort, så de har tatt seg litt til rette med denne spesialiseringen da.» (Trener Langrenn IL A).

Erfaringene fra langrennsgruppene peker på aktører med tilknytning til en indrestyrt logikk blir dominerende i fotballgruppen og med dette oppleves en spenning med den idealistiske tanken om tilrettelegging og allsidighet i barneidretten (Gammelsæter, 2016, s. 240). Sentralt er fremhevingen av trenere «*Noen trenere holder jo en veldig klam hånd rundt egne utøvere, og barna blir egentlig indirekte oppfordret til å bare spille fotball» (Leder Langrenn IL B). Selv om jeg har redegjort for at entreprenørskapets logikk ikke er like relevant i bredde- og barneidretten, kan virkemidlene og motivene bak logikken være gjeldene. Logikken viser til personlige motiver og handlingskraft som mål og middel, og kan i denne konteksten knyttes til trenere i idrettslagene som har egne målsetninger rundt sin engasjement som trener (Gammelsæter, 2016, s. 240). En av informantene beskriver «*Det har vært eksempler hvor trenere i barnefotballen har vært så innstilt på å vinne, at det nesten virker som at det er dem det handler om» (Trener Langrenn IL B). Tidligere funn viser hvordan representantene fra langrennsgruppene i IL A og IL B kan knyttes til den idealistiske og identitetens logikk. Gammelsæter (2016, s. 240) fremhever hvordan entreprenørskapslogikken står som en motsetning til idealismen og identitetens målsetninger, og aktører med en sterk forankring av entreprenørskapets logikk kan dermed oppfattes å komme i konflikter med aktører i tilknytning til de andre logikkene. Langrennsgruppene opplever med dette hvordan håndteringen av allsidighet blir utfordret av aktører i fotballgruppen, hvor de ikke ser på allsidig idrettsaktivitet med like stor verdi som informantene fra langrennsgruppene.**

Et spennende funn er dermed lederne av fotballgruppene i IL A og IL B sin erkjennelse av at fotballen i større grad preges av prestasjons- og resultatorienteringer i barneidretten, som sammenfaller med hvordan informantene fra langrennsgruppene opplever allsidighet håndtert. Fotballeder i IL A knytter dette til fotballgruppens kultur og beskriver «*Vi har nok vært vår egen familie på godt og vondt, og den meg-kulturen har nok satt seg hos oss. Og det har uten tvil påvirket hvordan vi har sett på allsidighet» (Leder Fotball IL A). Tidligere funn viser til underliggende spenninger*

mellom idrettsgruppene i IL A, og at fremstillingen av allsidighet i liten grad oppleves å gjenspeile seg i praksis. I mangel på en felles identitet i idrettslaget, antyder informanten at fotballgruppen på sett og vis har skapt seg en egen identitet og kultur som har satt seg i gruppen (Gioia et, al., 2013, s. 125; Gammelsæter, 2016, s. 243). Lesjø (2008, s. 58) argumenterer at egne kulturer kan utvikles i de ulike idrettene som et idrettslag organiserer. Informanten indikerer med dette hvordan prestasjonen og resultatorienteringen som kjennetegnes den indrestyrte logikken, kan ha formet holdningene og handlingene hos aktører i fotballgruppen som en følge av tidligere toppsatsing i fotballgruppen (Gammelsæter, 2016, s. 242; Bang, 2011, s. 327). Informantens beskrivelse av fotballgruppens kultur, kan på sett og vis forklare den resultatorienterte treneren i fotballgruppen sin uttalelse om *«Fokuset i klubben har vært å spisse kompetansen i sitt felt. Så det handler om å beherske den idretten man holder på med bedre, og da blir det krevende å drive med flere ting» (Trener Fotball IL A)*. Utsagnet kan forstås å underbygge det langrennstrener kritiserer fotballen for *«Jeg tror det ligger en forventning i fotballgruppa at det skal fokuseres 100% hvis du ønsker å spille. (Trener Langrenn IL A)*. Håndteringen av allsidighet i IL A kan forstås løst individuelt mellom aktører som er knyttet til den idealistiske logikken, som et resultat av mangel på forankring av allsidighet i IL A (Gammelsæter, 2016, s. 241). Som fotballederen uttaler *«Det gjøres avtaler som kommer på initiativ på lagsnivå om samarbeid mellom utøvere» (Leder Fotball IL A)*.

Fotballeder i IL B peker ikke på ene og alene på egen kultur i fotballgruppen som hovedargument til at håndteringen av allsidighet oppleves utfordrende. Tidligere funn viser til at fremstillingen av allsidighet er sterkt implementert i idrettslagets identitet, og bevisstgjort hos informantene både i fotball- og langrennsgruppen (Gioia et, al., 2013, s. 125; Gammelsæter, 2016, s. 243). Allikevel indikerer informantene fra langrennsgruppen utfordringer knyttet til håndteringen av allsidighet, som kan ses i sammenheng med aktører i fotballgruppen som preget av en indrestyrt logikk (Gammelsæter, 2016, s. 242). Fotballeder og fotballtrener i IL B viser også til aktører i trenerroller som i mindre grad ser verdien av allsidighet, men knytter også disse til foresatte og eksternt press og forventninger. Strandbu et. al. (2017, s. 143) reflekterer over utviklingstrekk i idretten som på mange måter kan forstås å gjøre barne- og ungdomsidretten mindre inkluderende. Et hovedtrekk er den økende foreldreinnsatsen og foreldreinvolveringen i idretten, og i forsøk på å forstå foreldreinvolveringen i

idretten fremhever blant annet Stefansen, Smette og Strandbu (2018, s. 171) middelklassefedre som i stor grad involverer seg for å sørge for at egne barn får det meste av idrettsutøvelsen. Dette er en trend som er sammenfallende med funn i informantenes opplevelser, spesielt i IL B, når det kommer til identifikasjon av aktører som i større grad fremstår å være tilknyttet en resultatorientert logikk (Gammelsæter, 2016, s. 242). Leder av fotballgruppen uttaler «*Vi har jo foreldre, og da kanskje spesielt pappaer, som er veldig tydelige på at egne barn skal være med i et prestasjonsmiljø og har forventninger til det.*» (Leder Fotball IL B). Forventningene fra de foresatte skaper med dette spenninger mellom idrettslagets idealistiske fremtoning og står som en motsetning til idrettslagets prinsipper for den allsidige idrettsaktiviteten. Som fotballtrener i IL B eksemplifiserer «*Det dukker jo opp spørsmål fra foreldre om hvorfor noen av de som har vært borte hele vinteren, skal likestilles med de som er med hele året.*» (Trener Fotball IL B).

I forlengelse av foreldreforventningene, og som kan være en forklaring på hvorfor spesielt informantene fra langrennsgruppen i IL B ser til fotballgruppen som kilden til utfordringer for håndtering av allsidighet, er særvidrettsklubbene i nærmiljøet. Tidligere funn viser til hvordan IL B som en følge av klubber i nærmiljøet blir nødt til å starte med fotballtilbud i tidlig alder for å forhindre lekkasje av medlemmer til andre klubber, og viser på sett og hvis hvordan omgivelsene kan ha en påvirkning på hvordan allsidighet håndteres (Eriksson-Zetterquist et. al., 2014, s. 262; Scott 2014, s. 232).

Leder av fotballgruppen utdyper:

«Det skjer en lekkasje, de går til en annen klubb og vi er jo nødt til å følge etterspørselen. Så vi gjorde en liten research og så at det var en del klubber i nærmiljøet som tilbude fotball fra tidlig alder. Og vi fikk litt gehør, men jeg visste at det kom til å komme litt skepsis fra de andre idrettsgruppene.» (Leder Fotball IL B)

Solstad og Bakken (2020, s. 100) viser til hvordan idrettsledere blant annet knytter forventninger fra foreldre som en faktor til det som legger press idrettslagenes tilrettelegging av allsidighet. De samme tendensene vises i IL B, hvor de økte forventningene setter fotballgruppen i en utfordrende posisjon som ser seg nødt til å etterkomme ønskene for å forhindre at andre klubber rekrutterer idrettslagets utøvere. På

denne måten blir idrettsgruppen nødt til å balansere forholdet mellom idrettslagets prinsipper om allsidighet, samtidig som de møter forventningene om gode tilbud hele året (Kraatz og Block, 2008, s. 262). Langrennsgruppen kan på sett og vis forstås å oppfatte fotballgruppens håndtering som en konflikt med idrettslagets allsidighetsideal, og på mange måter ser dette som et ønske om et profesjonalisert og spesialisert fotballtilbud (Gammelsæter, 2016, s. 240). Allikevel opplever fotballtrener i IL B at fotballgruppen helhetlig sett ikke har ambisjoner om et profesjonalisert og spisset tilbud og uttaler «*Det som er av profesjonalisering er foreldredrevet da, så noen tar med seg barna på eksterne tilbud og kjører egentrening med 4-5 spillere og sånt.*» (Fotballtrener IL B). Funnene indikerer at til tross for at det er et nedfelt ønske om allsidig idrettsaktivitet i barneidretten, skaper forventningene blant foresatte og i omgivelsene et press for fotballgruppen å imøtekomme kravene som stilles om fotballtilbudet (Meyer & Rowan, 1977, s. 340). Dette blir oppfattet som i konflikt med de idealistiske holdningene blant informantene fra langrennsgruppene, som dermed opplever at det skapes et forventningspress for barn å spille fotball hele året (Gammelsæter, 2016, s. 241).

Studien indikerer et spenningsforhold mellom de ulike idrettsgruppene i idrettslagene når det kommer til håndteringen av allsidighet i barneidretten, som knyttes til aktører i tilknytning fotballgruppene som i større grad fremstår å være påvirket av et indrestyrt eller prestasjonsorientert logikk, i tillegg til forventninger fra foresatte og omgivelsene (Gammelsæter, 2016, s. 242; Meyer & Rowan, 1977, s. 340). Utviklingen fra sesongbaserte til helårsidretter fremheves å være en faktor for de opplevde utfordringene, noe Solstad og Bakken (2020, s. 100) beskriver som det idrettsledere påpeker legger forholdene til rette for tidlig spesialisering.

Fra «sesongbaserte» til «helårsidretter»

Samtlige av trenerne og lederne i idrettsgruppene trekker frem utviklingen fra sesongbaserte til helårsidretter som en faktor som gjør tilretteleggingen av allsidighet utfordrende. Utfordringene fremheves uavhengig om hvorvidt informantene kan knyttes til den idealistiske eller de mer resultatorienterte logikkene (Gammelsæter, 2016, s. 240). Fotballtrener i IL A, som var mer positiv til den tidlige spesialiseringen, bruker på mange måter utviklingen til å begrunne sitt synspunkt på tidlig spesialisering. Informanten beskriver:

«Vi er så heldige at vi kan spille fotball hele året hvis vi ønsker det. Og det er jo klart at nå som det er mulig å ha like gode baneforhold uansett årstid, så er det veldig enkelt for oss å planlegge treninger som blir best mulig. Og det er kanskje det som er litt svakheten til vinteridrettene, at det er vanskelig å holde det gående gjennom et helt år.» (Trener Fotball IL A).

Fotballtreneren peker på som en følge av at vinteridrettene i større grad er sesongavhengige er informantene av oppfatningen *«Skigruppen har mange som også spiller fotball, så de har nok merket at flere velger fotball på vinterstid.» (Trener Fotball IL A)*. Representantene fra langrennsgruppene underbygger inntrykket til fotballtreneren i IL A, hvor en av informantene uttaler *«Vi har sett en utvikling hvor mange av de langrennsløperne som spiller fotball blir holdt til fotballen også på vinteren, og det er veldig trist» (Leder Langrenn IL A)*. Den samme trenden kan ses igjen hos informantene i IL B, og leder av langrennsgruppen reflekterer over fordelene allsidighetsprinsippene har for dem:

«Vi har hatt en bedre fordel av allsidighetsprinsippene enn det fotballen har gjort. Vi har tidligere tradisjonelt måttet avgi spillere fordi fotballen har vært alttopplukkende. Selv om de egentlig har hatt lyst til å drive med langrenn, så har det vært andre krefter som har bedt dem spille fotball på vinteren» (Leder Langrenn IL B).

NFF (u.å.) fremhever i retningslinjene for barne- og ungdomsfotballen viktigheten av allsidighet, og knytter dette til et høyere aktivitetsnivå og overføringsverdi til egen idrett. Allikevel poengterer NFF at fotballen er allsidig i seg selv, og det er ønskelig i samarbeid med klubber og kretser å tilby serie- og turneringsspill over en lengre periode. De utvidede sesongtilbudene er også det Solstad og Bakken (2020, s. 100) avdekker idrettsledere opplever legger opp til tidlig spesialisering langt nedover i barnefotballen, og på mange måter kan illustreres som en negativ effekt av utviklingen til helårsidretter. Funnene er sammenfallende med opplevelsene til informantene på et overordnet nivå og internt i idrettsgruppene, og skaper spenninger med idrettslagenes idealistiske målsetninger (Gammelsæter, 2016, s. 240). Hvor enkelte aktører opplever å se dette som en naturlig utvikling av idretten, indikerer flere at dette er en utvikling som på sikt kan ha konsekvenser i form av frafall i ungdomsidretten. Som leder for fotballgruppen i

IL A uttaler «Jeg tror det er mange som får inntrykket av at fotballen er spesialisert fordi mange er så innstilt på at laget skal ha et best mulig tilbud» (Leder Fotball IL A).

I Norges skiforbunds (NSF) idrettspolitiske dokument fremheves den allsidige idrettsaktiviteten, og det oppfordres til tilrettelegging og koordinering mellom flere idretter for å imøtekomme barnas ønsker om å drive med flere aktiviteter (NSF, u.å., s. 15). Informantene fra langrennsgruppene i IL A og IL B beskriver hvordan flere av barna som driver med langrenn i idrettslaget, også er aktive i fotball og i enkelte tilfeller tre eller flere idretter. På bakgrunn av informantenes sammenfallende erfaringer gis det indikasjoner på at langrennsgruppene i større grad er avhengige av allsidighetsprinsippene, noe som på så måte kan forklare hvorfor informantene fra langrennsgruppene i denne oppgaven ser ut til å kunne knyttes til den idealistiske logikken (Gammelsæter, 2016, s. 241). Ettersom at konkurransesesongen til langrenn kan knyttes til en bestemt årstid, opplever informantene fotballens helårstilbud kolliderer med aktivitetene langrenn gjennomfører på vinteren. Som fotballtrener i IL A uttaler «Eksistensgrunnlaget til skigruppa bygger nok mye på utøvere som også spiller fotball, så når flere velger fotball hele året så oppleves det nok urettferdig» (Trener Fotball IL A). På mange måter kan overgangen fra sesongbaserte til helårsidrett beskrives som en interessekonflikt mellom idrettsgruppene i de utvalgte idrettslagene, og oppfattes blant informantene å i større grad legge forholdene til rette for aktører med prestasjonsorienterte holdninger og handlinger i barneidretten (Gammelsæter, 2016, s. 242).

Analysen kan trekke paralleller til det DiMaggio og Powell (1983, s. 151) omtaler som koersivt eller tvingende press, hvor både formelt og uformelt press legges på organisasjoner av andre organisasjoner som de er avhengige av, og forventningene som foreligger i det institusjonelle feltet. Informantene beskriver hvordan det fra særforbundene og kretsene, fremtredende i denne studien NFF, skapes forventninger om å legge til rette for fotballtilbud for barn hele året. Idrettslagene og idrettsgruppene er avhengige av å bli akseptert og godtatt i omgivelsene for å sikre legitimitet, og på mange måter blir nødt til å møte forventningene til tross for at dette kan stå som en konflikt med egne ønsker

(Meyer & Rowan, 1977, s. 340). For eksempelvis IL B, som tidligere funn viser har en sterkt forankring av allsidighet i planverket, kan denne formen for isomorfi være utløsende for de opplevde spenningene mellom de idealistiske og mer resultatorienterte logikkene (Gammelsæter, 2016, s. 240). Selv om fremstillingen av allsidighet fremstår å være i stor grad bevisstgjort informantene i IL B og oppleves å være gjeldene for idrettsaktiviteten, kan dette indikere en form for dekobling da det som en følge av press og forventninger viser seg å være vanskelig å gjennomføre i praksis (Meyer og Rowan, 1977, s. 355). Dette kan være en mulig forklaring på hvorfor informantene fra langrennsgruppen i større grad opplever fotballen som resultatorientert, da presset og forventninger beskrives å være spesielt fremtredende blant aktører tilhørende fotballen (Gammelsæter, 2016, s. 242).

Hvorvidt dette er erfaringer blant trenere og ledere utenfor denne oppgavens kontekst er vanskelig å kunne si, men det er allikevel en interessant observasjon at de samme utfordringene løftes frem blant utvalget i IL A og IL B. Dette til tross for, som tidligere funn viser, at de har ulike tilnærminger til forankringen av allsidig idrettsaktivitet i idrettslaget. Samtidig er funnene påfallende like det Solstad og Bakken (2020, s. 100) avdekker i studien om Oslo-idretten, selv om ikke studien utreder videre om de opplevde utfordringene og er avgrenset til et spesielt case. Funnene gir indikasjoner på at helårssidrettene utfordrer allsidighetsidealet, som de sesongbaserte idrettene fremhever tydeliggjør spenningsforholdet mellom allsidighet og tidlig spesialisering i barneidretten.

De frivilliges motiver og ressurser

En stor andel av personer med barn som deltar i organisert idrettsaktivitet tar på seg frivillige roller som trenere og ledere (Saglie & Seggaard, 2013-3, s. 61; Chroni et. al., 2018, s. 15). Et fellestrekk ved trenerne og lederne i studien, er deres engasjement grunnet egne barns deltakelse i idrettsaktiviteten. Med dette forstås motivasjonsgrunnlaget å korrelere med aktivitetene som deres egne barn er en del av. Som en av informantene beskriver «*Sønnen min er jo ivrig fotballspiller, så som trener får jeg fulgt opp han samtidig som at jeg synes det er moro å drive med fotball*» (Trener Fotball IL B). På lik linje med trenerne kan denne begrunnelsen også observeres blant studiens ledere, som også vektlegger interessen de har for idretten eksemplifisert «*Jeg*

har alltid hatt et engasjement for langrenn og for klubben, så det ble også naturlig for meg å bidra på styresiden.» (Leder Langrenn IL A).

Oppgaven tar ikke utgangspunkt i informantenes sosioøkonomiske bakgrunn, noe som gir studien en begrensning i forståelse av hvorfor trenerne og lederne gjør som de gjør. Allikevel er det verdt med en refleksjon rundt informantenes motiver og ressurser i tilknytning til allsidighet. Uavhengig av de institusjonelle logikkene (Gammelsæter, 2016, s. 240), uttrykker informantene at involveringen tar mye tid og dermed ønsker å få det meste ut av deres eget engasjement i idrettslagene. Stefansen, Smette og Strandbu (2018, s. 170) har vist hvordan foreldre ser idretten som en viktig arena i foreldreskapet og foresatte engasjerer seg mer i egne barns idrettsdeltakelse enn tidligere. Familien fremheves også som en faktor til hvorfor barn og unge er aktive i idretten (Strandbu, Bakken & Stefansen, 2020, s. 943). En av informantene uttaler «*Det er jo en logistikkøvelse dette her, så for mange handler det jo om hva man har kapasitet til.*» (Trener Fotball IL A). I informantenes opplevelser med hva som gjør allsidigheten vanskelig er tid ofte nevnt, med de økte forventningene og kravene til foreldreinnsats er erfaringene til flere at hverdagens forenkles hvis egne barn kun driver en idrett. Med dette opplever de å kunne fokusere på at aktivitetstilbudet blir enda bedre. For foresatte og frivillige med barn som driver med forskjellige idretter, kan dette oppfattes som et ønske om profesjonaliserte og mer spesialiserte tilbud (Gammelsæter, 2016, s. 240). En informant uttaler «*Det er jo enklere å sende unga på trening med fotballsko og leggbeskyttere, enn å stå flere timer og preppe ski og alt det som hører med*» (Leder Fotball IL B).

Trenerne og lederne i IL A og IL B er samstemte i at tidsbruken er krevende, og opplever at kravene som stilles i de enkelte idrettene gjør det utfordrende å håndtere allsidighet. En av informantene har også en interessant observasjon:

«Idretten har jo blitt vanvittig dyr, ser jo bare på de utleggene vi har fordi ungene våre driver med mange idretter. Det er treningsavgifter, utstyr som skal være godt nok, og så dukker det jo opp andre ting. Du må egentlig være godt rustet skal du ha barn som driver med mange idretter.» (Trener Langrenn IL B).

Strandbu et. al. (2017, s. 143) viser til kostnader og alvorliggjøring som faktorer som kan bidra til å gjøre barne- og ungdomsidretten mindre inkluderende. Informanten

indikerer at de høye kostnadene medfører at deltagelse i flere idretter forutsetter at barn og unge kommer fra familier med god økonomi. Leder Fotball IL A uttalelse kan forstås som en forlengelse av langrennstrenerens uttalelse «*Jeg tror ikke man alltid tenker over kostnadene som følger med ved å drive med flere idretter.*» (Leder Fotball IL A). Mehus (2019, s. 133) argumenterer for at dårlig økonomi er en begrensende faktor for barn og unges idrettsdeltakelse. Som nevnt tar ikke denne oppgaven utgangspunkt i informantenes sosioøkonomiske bakgrunn, men det åpner for videre studier om hvilken betydning dette har for allsidig idrettsaktivitet i barne- og ungdomsidretten. Strandbu et al., (2017, s. 145) stiller spørsmålet om hvorvidt idretten i større grad treffer middelklassens foreldreskapskultur enn arbeiderklassen hvis en forutsetning er en intens foreldreinvolvering. I forlengelse av dette kan det kanskje tenkes at allsidighetsidealet ikke lengre blir like oppnåelig for alle?

Barneidrettsbestemmelsene og uklarhetene om allsidighet som ideal

Gammelsæter (2011, s. 284; 2016, s. 240) beskriver hvordan idretten har blitt sterkere regulert ved at den i større grad blir styrt av regler, kontrollsystemer og sanksjoner. Dette kan settes i sammenheng med Guttmanns (1978, s. 54) utredelse om utviklingen av den moderne idretten, og behovet om å sikre rettferdighet i konkurranser og likhet i idrettsdeltakelsen. Reguleringen av den norske barneidretten kommer igjennom idrettens barnerettigheter og bestemmelsene om barneidrett (NIF, 2019), hvor barnas frihet til å velge hvilken idrett de vil delta i fremheves. I dette ligger det implisitt at idrettslag skal tilrettelegges for barn som ønsker å være allsidige, uten at dette skal gå på bekostning av deltagelse og muligheter i andre idretter. Tidligere funn viser til spenninger mellom den idealistiske og de mer resultatorienterte logikkene når det kommer til håndteringen av allsidighet (Gammelsæter, 2016, s. 240), som kan settes i sammenheng med spenningsforhold mellom idrettsgruppene, utviklingen fra sesongbaserte til helårsidretter og trenerne og ledernes ressurser og motiver. Funnene kan med dette også åpne opp for spørsmål om hvorvidt føringene og reguleringene fra idretten er pregende for trenerne og ledernes håndtering av allsidighet i praksis, og om de opplever idretten er tydelige i hva som er allsidighetens hensikt (Gammelsæter, 2016, s. 240).

Da barneidrettsbestemmelsene er sentrale for gjennomføring av aktivitet i den norske idretten, var det naturlig å spørre informantene om hvordan de opplever disse er

styrende for aktiviteten som gjennomføres i praksis. Informantene var samstemte om kjennskap til bestemmelsene, men det var påfallende ulikhet mellom idrettslagene i forståelse av innholdet. Tidligere funn viser hvordan allsidighetsprinsippene i større grad er forankret i IL B og bevisstgjort hos informantene. Med dette kan også idrettens føringer i større grad observeres i beskrivelser, noe som også eksemplifiseres:

«De grunnleggende prinsippene kommer jo fra overordnet nivå [i idrettslaget], så det aktiviteten skal bære preg av går jo på tvers mellom gruppene. Og det bygger jo i bunn og grunn på det som barneidrettsbestemmelsene forteller og blir styrende for det man gjør i gruppene, hvor spesielt dette med allsidighet blir fremhevet.»
(Leder Fotball IL B).

Dette kan på sett og vis indikere at det Gammelsæter (2016, s. 24) omtaler som byråkrati- og regulerings logikk er gjeldende i IL B. Logikken beskriver hvordan idretten styres av reguleringer og kontrollsystemer, og informantens uttalelser peker i retning at IL B har implementert disse i sine egne reguleringer. På en annen side viser tidligere funn spenningsforhold mellom idealistiske og indrestyrte logikker i tilknytning til allsidighet, som på så måte kan forstås å begrense påvirkningen av regulerings logikk i det som gjennomføres i praksis. Støckel et. al. (2010, s. 633) beskriver hvordan de oppstår spenninger vedrørende forskjellige idealer i den norske barneidretten, og henviser til studier som viser hvordan kjennskapene til barneidrettsbestemmelsenes innhold er mindre blant representanter på lokalt nivå. Dette indikerer at både sentralstyrte og idrettslagenes egne føringer er vanskelig å få implementert i praksis. Dette kan settes i kontekst med tidligere resultater av de frivilliges ressurser og motiver, for som en av informantene uttaler *«Du kan ikke bare trykke ned 5-6 bestemmelser i hodet på foreldre og frivillige og kreve at det følges.»* (Leder Langrenn IL B).

I IL A vises det til en form for distanse fra føringene i barneidrettsbestemmelsene, i den grad at innholdet i bestemmelsene ikke fremstår å være så godt kjent blant informantene. Enkelte informanter, hvor en fellesnevner er at de knyttes til samme idealistiske logikk (Gammelsæter, 2016, s. 240), fremstår i større grad å reflektere over formålet og erkjenner at dette dårlig forankret. *«Her har vi gjort en for dårlig jobb, både i gruppene og i hovedstyret, så det er nok et sprik i hvor bevisste folk er på bestemmelsene.»* (Leder Fotball IL A). Fotballtreneren i IL A som tidligere funn antyder

i større grad identifiserer seg med en indrestyrt og profesjonalisert logikk (Gammelsæter, 2016, s. 240), kjenner til bestemmelsene men uttaler «*De ligger jo til grunn, men det er ikke noe som man aktivt går og husker på*» (Trener Fotball IL A). Gammelsæter (2016, s. 246) fremhever hvordan den indrestyrte og regulerende logikken står som motsetninger, da målsetningene og virkemidlene disse skaper spenninger. Informanten som dermed står i møte med en motstridende logikk som er vanskelig å sammenveve, distanserer seg fra logikken som står i konflikt med egen identifikasjon og blir ikke styrende for håndteringen av allsidighet (Gammelsæter, 2016, s. 246).

Funnene viser at det på idrettslagsnivå er vanskelig å implementere føringer og reguleringer, noe som er sammenfallende med hva tidligere forskning indikerer er utfordringene i barneidretten (Støckel et. al., 2010, s. 633; Skille, 2011, s. 289). Skirstad (2011, s. 45) reflekterer over at selv om idrettslagene har ansvar for sin egen aktivitet, har de overliggende leddene også et ansvar for at underliggende grupperinger følger vedtak som gjelder for idretten. Samtidig indikerer funnene i denne oppgaven at selv om idrettslag har et ønske om å følge overordnede føringer, vil også disse tolkes gjennom aktører internt i idrettslaget og de som er tette på aktiviteten i praksis. En interessant observasjon er derfor trenerne og ledernes erfaringer vedrørende allsidighet som målsetning og ideal i idretten.

I en tidligere evaluering av barneidrettsbestemmelsene fra 2007 beskriver Tollånes et. al. (2007, s. 16) om delte oppfatninger om hva allsidighet betyr, og indikerer varierende samarbeid mellom idrettsgrupper i idrettslag når det kommer til å tilrettelegge for barn som driver med flere idretter. Tidligere funn knytter IL A og IL Bs ulike fremstillinger av allsidighet til uklarhetene ved allsidighet som målsetning, blant annet som en følge av ulike definisjoner av begrepet. En lignende trend kan observeres hos trenerne og lederne i begge idrettslag fra begge idrettsgruppene:

«Slik som det er nå så kommer det litt an på hvem du snakker med, tar vi utgangspunkt i fotballen så sier jo forbundet [NFF] at denne er allsidig men jeg føler jo at den blir veldig ensformig allikevel. Du kan gjøre mange øvelser, men det er noe helt annet å bruke kroppen i andre idretter» (Leder Fotball IL A).

«Men hva betyr egentlig allsidighet, betyr det at du driver med flere idretter eller betyr det at du driver med ulike ting på trening. Alle idretter er jo ganske ensformig etter min mening, men dette er jo sånne ting som ligger i luften fordi det ikke er en knagg å henge det på» (Trener Langrenn IL B).

«Jeg tror det er nødvendig å være tydelig på hva man mener med allsidighet, ser du på det Idrettsforbundet sier så føler jeg det er litt diffust hva det egentlig betyr. Jeg synes at særforbundene og NIF bør samarbeid her, være tydelige hva allsidighet er hvordan dette skal håndteres.» (Trener Langrenn IL A).

Uttalelsene viser sammenfallende opplevelser med allsidighet som begrepsbruk, og det etterspørres tydeligere definisjoner på hva som menes med allsidighet. Støckel et. al. (2010, s. 633) indikerer at til tross for spenninger mellom idealer i barneidretten, er varierte aktiviteter og idrett på barns premisser fortsatt fremtredende holdninger. Allikevel er det som funn indikerer i denne studien, og sammenfallende funn hos Solstad og Bakken (2020, s. 100) faktorer som peker på at det legges press på idrettslags ambisjoner om å tilrettelegge for allsidighet som en følge av helårsidretter og tidlig spesialisering. Fotballtrener i IL A ser ut til å reflektere over at den tradisjonelle formen for allsidighet i organiserte former er i ferd med å fases ut:

«Hverdagen er hektisk, det kreves mer i de idrettene du er en del av, så sånn sett så tror jeg det er viktig at man fokuserer på å gjøre treningene varierte. Så er det jo ikke noe i veien for å gå på ski eller spille basket eller fotball i uorganiserte former.» (Trener Fotball IL A).

Erfaringene er sammenfallende med vurderingene til Tollånes et. al. (2007, s. 16) som reflekterer over den korte tiden som barn er en del av organisert trening og at det finnes andre arenaer er mulig å tilby allsidig idrettsaktivitet. Informanten indikerer det tidligere funn viser om de frivilliges ressurser og motiver som gjør den allsidige idrettsaktiviteten vanskelig å håndtere. Opplevelsene til trenerne og lederne kan være indikasjoner på at begrepet idrettsallsidighet bør tydeliggjøres i den norske idretten, da det knyttes usikkerhet om dette kan forstås som allsidig i flere idretter eller allsidige ferdigheter i egen idrett.

5.2.4 Deloppsummering av oppfatninger og håndteringer av allsidighet

Den andre underproblemstillingen hadde til formål å forstå hvordan trenere og ledere i idrettslagene oppfatter og håndterer allsidighet, og hvorfor de mener og gjør som de gjør. Sentralt har vært anvendelse av Gammelsæter (2016, s. 240) institusjonelle logikker i idretten. Funnene viser en likhet i hvordan trenerne og lederne oppfatter allsidighet som viktig ideal i barneidretten, og uttrykker at idrettslag bør etterstrebe å sikre at det tilrettelegges for barn som ønsker å drive med flere idretter. En av informantene, fotballtrener i IL A, fremsto i større grad å være positiv til de mer profesjonaliserte og spesialiserte tilbudene i barneidretten og var av oppfatningen at utviklingen av idretten gjør det utfordrende å forholde seg til deltakelse i flere idretter. Oppfatningene står som en motsetning til de resterende informantene i studien, og illustrerer på mange måter hvilke spenningsforhold som oppstår i diskusjon om barneidrettens ideal.

Trenerne og lederne viser til ulikheter i hvordan fremstillingen av allsidighet oppleves å være gjeldene i praksis. I IL A indikerer et flertall av informantene at prinsippene om tilrettelegging for allsidighet er dekket i praksis, og knytter dette til svak kommunikasjon mellom idrettsgruppene og at idrettslagets hovedstyre er for langt unna aktiviteten i praksis. Dette kan på sett og vis settes i sammenheng med hva tidligere funn viser om underliggende spenninger, hvor fotballgruppens tidligere toppsatsing har påvirket forholdet til de andre idrettsgruppene. Blant trenerne og lederne i IL B fremstår allsidighet i større grad bevisstgjort og gjeldene for praksis, som blant annet kan knyttes til idrettslagets identifikasjon med allsidighet som et ideal. Informantene fremhever også aktører med politisk innflytelse i fremtredende roller, som har bidratt til å bevisstgjøre dette i større grad. Lederne for idrettsgruppene i IL A fremstår, i mangel på lignende aktører, å påta seg de politiske rollene for å sørge for et tydeligere samarbeid mellom idrettene.

I håndtering av allsidighet identifiseres knyttes det utfordringer til ulike faktorer som informantene opplever påvirker evnen til å tilrettelegge for allsidighet i barneidretten. Disse utfordringene registreres uavhengig av hvilket idrettslag informantene tilhører, selv om enkelte utfordringer fremstår tydeligere i IL A enn i IL B. Utfordringene ses tydelig i spenningsforholdet mellom idrettsgruppene, hvor fotballgruppene fremstår å være mer resultat- og prestasjonsorientert enn langrennsgruppene. I IL A knyttes dette

til fotballgruppens egen kultur og tidligere toppsatsing som faktor for hvorfor enkelte aktører ser ut til å favorisere enn tidlig spesialisering i barneidretten. De samme trekkene oppleves også blant trenerne og lederne i IL B, men de prestasjonsorienterte logikkene knyttes også til aktører i omgivelsene og foresatte som har forventninger og legger press på idrettslagets allsidighetsprinsipper. Med dette knyttes det også en opplevelse av forventninger fra særforbund om å sørge for et best nok mulig tilbud i egen idrett hele året. Dette settes i sammenheng med utviklingen fra sesongbaserte- til helårsidretter, hvor spesielt trenere og ledere fra langrennsgruppene opplever at det i større grad en tidligere stilles forventninger om å være aktiv i en idrett hele året. På sett og vis er inntrykket blant informantene at helårsidrettene kommer i konflikt med allsidighetsidealet.

De frivilliges ressurser og motiver er også en faktor som kan trekkes inn i håndteringen av allsidighet. Et fellestrekk ved trenerne og lederne i studien er deres frivillige engasjement som en følge av egne barns deltakelse i organisert aktivitet. Oppgaven tar ikke utgangspunkt i informantenes sosioøkonomiske bakgrunn, men det fremheves at kravene til foreldreinvolvering har økt og det sammenlignes med en logistikkøvelse. Med dette er flere av erfaringene at fokuseringen blir å følge opp egne barn og sørge for at aktivitetstilbudet blir best mulig, noe som kan oppfattes som et ønske om profesjonaliserte og spesialiserte tilbud. Det reflekteres også over kostnadsspørsmålet, og det indikeres at de økte kostnadene i idretten kan være en medvirkende faktor til at allsidighet ikke lengre blir like oppnåelig for alle.

Trenerne og lederne viser også varierende kjennskap til innholdet i barneidrettsbestemmelsene og hva disse forteller om allsidig idrettsaktivitet, og opplever det samtidig som uklart hva idretten ønsker skal være målsetningen med allsidighet. I IL B fremstår bestemmelsene å i større grad være bedre implementert i idrettslaget, mens det i IL A fremstår å være en viss distanse med bestemmelsenes innhold. Dette kan knyttes til tidligere funn som forteller at IL B i større grad knytter allsidighet til idrettslagets identitet og har selvregulerende føringer på hvordan dette skal håndteres i idrettslaget. Allikevel viser opplevelsene til informantene at sentralstyrte og lokalstyrte reguleringer er vanskelig å håndheve i frivillige organisasjoner. Det vises samtidig til uklarhet i definisjonen av allsidighet, som medfører at allsidig idrettsaktivitet kan tolkes forskjellig. Med idrettens utviklingstrekk

og informantenes opplevelser med håndteringen av allsidighet, kan det reflekteres over hvorvidt den tradisjonelle forståelsen av allsidighet er vanskelig å gjennomføre i praksis.

6. Oppsummering og konklusjon

I denne oppgaven hadde jeg til formål å forstå hvordan norske fleridrettslag opplever å håndtere allsidighet i barneidretten. Hensikten med dette var å fremheve hvordan allsidighet oppfattes og håndteres i idrettslagene, og hvilke utfordringer som knyttes til tilretteleggingen av allsidig idrettsaktivitet. I tillegg hadde oppgaven et teoretisk formål, ved å studere hvorvidt idrettens institusjonelle logikker (Gammelsæter, 2016, s. 240) kunne anvendes til å forklare spenningsforholdet mellom allsidighet og tidlig spesialisering. Ti dybdeintervjuer med representanter fra to fleridrettslag ble gjennomført, i tillegg til dokumentanalyse av idrettslagenes planverk med det formål å besvare oppgavens overordnede problemstilling:

«Hvordan håndteres allsidighet i barneidretten i norske fleridrettslag?»

For å besvare den overordnede problemstillingen ble det utarbeidet følgende underproblemstillinger:

- 1. Hvordan fremstilles og begrunnes allsidighet i idrettslagenes planverk, og hvorfor gjøres det på denne måten?*
- 2. Hvordan oppfatter og håndterer trenere og ledere i idrettsgruppene allsidighet, og hvorfor mener og gjør de som de gjør?*

Med utgangspunkt i oppgavens teoretiske formål, blir alle logikkene som danner det analytiske rammeverket anvendt i forståelse av spenningsforholdet mellom allsidighet og tidlig spesialisering. Gammelsæter (2016, s. 239) hevder at i de mindre idrettslagene vil logikkene kunne være mindre gyldige. Påstanden oppleves å stemme i denne oppgaven, noe som sannsynligvis kan ses i sammenheng med at logikkene i utgangspunktet ikke er utarbeidet for breddeidretten. Logikkene blir i denne oppgaven anvendt i forståelse av et konkret fenomen, noe som gjør at enkelte av logikkens betegnelser oppleves å være malplassert. I tillegg har enkelte logikker blitt omformulert av hensyn til oppgavens kontekst. Allikevel fremstår logikkens målsetninger, virkemidler og målekriterier relevante til å forklare spenningsforhold i breddeidretten, noe som åpner opp for å bruke logikkene i fremtidige studier

Oppsummering av hovedfunn underproblemstilling 1

Funnene viser tydelige forskjeller i hvordan idrettslagene forankrer allsidighet i sitt overordnede planverk. IL B anvender allsidighet i sin organisasjonsidentitet og indikerer at allsidig idrettsaktivitet har vært sterkt fremtredende i idrettslagets tradisjoner og historie. Dette står som en motsetning til IL A, som på mange måter gir inntrykk for at idrettslagets føringer er for langt unna aktiviteten i idrettsgruppene, og viser til underliggende spenninger idrettslaget. Idrettslagenes omgivelser og interne tilpasninger kan settes i sammenheng med hvorfor tilnærmingene er ulike. For IL B kan identifikasjonen med allsidighet på mange måter forstås å gi idrettslaget legitimitet i lokalsamfunnet, samtidig som det tydeliggjør deres prinsipper om idrettsdeltagelse for alle. IL A oppnår på mange måter legitimitet i lokalsamfunnet i kraft av egen posisjon som eneste idrettslag i egen kommune. Dette kan også forstås å være en medvirkende faktor til de underliggende spenningene i idrettslaget, da det oppstår konkurranse om rekruttering mellom idrettene. Til tross for at IL B har tydelige allsidighetsprinsipper, skaper konkurranse med andre særvidrettsklubber i nærmiljøet press mot idrettslagets allsidighetsideal. Med dette blir idrettslaget nødt til å respondere for å unngå å miste på rekrutteringen i idrettslaget. For enkelte i idrettslaget oppleves dette å komme i konflikt med idrettslagets identitet.

Uklarhetene og de forskjellige tolkningene av allsidighet fremheves som en utfordring, og kan forklare idrettslagenes ulike tilnærminger til allsidighet. Det vises til at allsidighet er et prinsipp som løftes frem i idretten, men det indikeres allikevel til krefter som legger press på tilretteleggingen av allsidighet. Dette knyttes i stor grad til særforbund som skaper forventninger om tilbud hele året, noe som medfører at idrettsgruppene setter større krav internt. Allsidighetsbegrepet oppleves med å være uten klare føringer og målsetninger, som gjør det vanskelig for idrettslagene å implementere dette i eget planverk. Idrettslagene beskriver at dette skaper spenninger internt, og utfordrer ønsket om å tilrettelegge for allsidig idrettsaktivitet.

Oppsummering hovedfunn underproblemstilling 2

Funnene viser at trenere og ledere på tvers av idrettsgruppene og idrettslag stort sett deler oppfatningene om allsidighet, og fremhever dette som positivt for barneidretten. Fotballtrener i IL A fremstår i større grad å være positiv til en tidligere spesialisering og et profesjonalisert tilbud i barneidretten. Informantene viser til ulike opplevelser i

fremstillingen av allsidighet i praksis, som kan settes i sammenheng med at IL B innehar aktører i sentrale posisjoner som jobber for det og med dette opplever allsidighet sterkere implementert i klubben. I IL A oppleves dette dekket i praksis, noe som har tvunget lederne i idrettsgruppene gå inn i en politisk rolle for å påvirke medlemmer i egen idrettsgruppe. Til tross for at flertallet av informantene vektlegger å tilrettelegge for allsidighet i barneidretten, identifiseres faktorer som gjør tilretteleggingen av allsidig idrettsaktivitet utfordrende i den moderne idretten.

Studien viser spenninger mellom idrettsgruppene i begge idrettslag, hvor informantene opplever fotballgruppen med aktører som innehar en sterkere prestasjons- og resultatorientering og kommer i konflikt med de idealistiske holdningene. Dette kan knyttes til fotballens størrelse og popularitet, men overgangen fra sesongbasert- til helårsidrett ser ut til å være en fellesnevner blant informantene. Det oppleves en forventning og press om å legge til rette for fotballtilbud hele året, noe som spesielt representantene fra langrennsgruppene opplever kommer i konflikt med allsidighetsidealet. Forventningene kommer både internt og eksternt. Studien tar ikke utgangspunkt i informantenes sosioøkonomiske bakgrunn, men motiver og ressurser fremheves som faktorer for hvorfor tidlig spesialisering blir mer fremtredende i barneidretten. Funn kan indikere at allsidighetsidealet ikke lenger er like oppnåelig for alle, som en følge av de økte kravene til foreldreinvolvering og kostnadsutviklingen i idretten. På lik linje med idrettslaget på et overordnet nivå, indikerer også informantene at målsetningene med allsidighet er utydelige. Dette knyttes spesielt til hvordan idrettene definerer seg selv som allsidige.

6.1 *Hvordan håndteres allsidighet i barneidretten i norske idrettslag?*

Oppgavens funn viser utfordringer for idrettslagene i håndteringen av allsidighet i barneidretten, og viser likhetstrekk med Solstad og Bakkens (2020, s. 100) funn i evaluering av Oslo-idretten og idrettsklubbens erfaringer med forhold som legger press på evnen til å tilrettelegge for allsidighet. Til tross for idrettslagenes ulike forankringer og fremstillinger av allsidighet i sitt overordnede planverk, fremheves de samme utfordringene både på et overordnet og individnivå. Det indikeres om spenningsforhold mellom idrettsgruppene, hvor aktører i fotballgruppene fremheves å ha et større fokus på prestasjoner og resultater sammenlignet med aktørene fra langrennsgruppene. Disse

erfaringene observeres fra både representanter fra langrenns- og fotballgruppene. Utviklingen fra sesongbaserte til helårsidretter fremheves som en sentral faktor for det som skaper konflikter og spenningene i håndtering av allsidighet. Denne utviklingen bidrar å skape det informantene beskriver som økte forventninger til at barn og unge skal fokusere på én idrett. Dette kan settes i sammenheng med det som oppleves som uklarheter vedrørende målsetningene ved allsidigheten. Som det fremkommer av studiens funn, opplever informantene at de ulike forståelsene av allsidighet blant særidrettsforbundene gjør det utfordrende å forholde seg til allsidighet som et ideal. Det etterlyses tydeligere retningslinjer og beskrivelser for hvordan idrettslagene skal håndtere allsidighet, hvis idretten fortsatt ønsker at barn og unge skal ha muligheten til å drive med flere idretter uten at dette går på bekostning av muligheter og deltakelse i andre idretter. Studien indikerer at spenningsforholdet mellom allsidighet og tidlig spesialisering er komplekst, spesielt med tanke på at den norske barneidretten driftes på den frivillige innsatsen. Idrettslagene blir med dette satt i en vanskelig posisjon som de ansvarlige for gjennomføringen av idrettsaktiviteten i praksis, spesielt når det som studien indikerer, skapes forventninger og press fra både interne og eksterne hold. Spenningene mellom allsidighet og tidlig spesialisering blir på mange måter ikke til å unngå, og det kan virke som at spenningsforholdet forblir tydelig når det finnes flere ulike måter å tolke allsidig idrettsaktivitet.

6.2 *Studiens implikasjoner, begrensninger og videre forskning*

Denne studien kan forstås tydeliggjøre spenningsforholdet mellom allsidighet og tidlig spesialisering i den norske barneidretten, og viser hvilke faktorer som idrettslag og deres trenere og ledere opplever legger press på tilretteleggingen av allsidighet. Et hovedfunn i studien er uklarhetene vedrørende allsidighet som målsetning, noe som blant annet knyttes til at særkretser og særforbund definerer sine egne idretter som allsidige. Dette står som en motsetning til det flere av informantene beskriver som deres oppfatninger til hvordan allsidighet kan defineres. Funnene blant idrettslagenes og trenerne og ledernes opplevelser indikerer at det etterlyses tydeligere beskrivelser om hva idretten ønsker med den allsidige idrettsaktiviteten, da det legges press idrettslagenes tilrettelegging av allsidighet. Studien kan på mange måter gi indikasjoner på at målsetningene vedrørende allsidighet er noe som aktører i idrettslagene ønsker på agendaen.

Idrettens institusjonelle logikker utarbeidet av Gammelsæter (2016, s. 240) har ikke så ofte blitt anvendt i studier av fenomener i breddeidretten og denne oppgaven blir på mange måter et bidrag på feltet. Samtidig har ikke oppgavens fokusering vært på samspillet mellom logikkene i så stor grad, som Gammelsæter (2016, s. 239) etterlyser forskning på. På den måten generer ikke oppgaven kunnskap om hvorvidt logikkene er avhengig av hverandre eller om de påvirker hverandre, som på så måte kan forstås som en begrensning. Det kan også argumenteres for om hvorvidt logikkene er dekkende nok få en dypere forståelse av oppfatninger og handlinger blant representanter i idrettslagene, da idrettslagene består av flere ulike individer med forskjellige bakgrunner som kan være gjeldene for hvordan de opptrer. Samtidig er logikkene utarbeidet med utgangspunkt for handlinger i idretten, og fenomenet som har vært i fokus i studien er særegent for idretten. Uavhengig av dette inviteres det allikevel til anvendelse av logikkene i andre forskningsprosjekter.

Oppgaven tar kun utgangspunkt i to idrettslag og deres trenere og ledere, og sånn sett er det vanskelig å si hvorvidt opplevelsene er sammenfallende hos andre idrettslag. Studien kunne også inkludert representanter fra særforbund og NIF, slik at et større spekter av idrettshierarkiet kunne delt sine erfaringer og oppfatninger om allsidighet og tidlig spesialisering. Sånn sett kan utvalget forstås å gi oppgaven begrensninger. Blant trenerne og lederne opplevde utfordringer med håndtering av allsidighet, trekkes det frem både ressurser og motiver som påvirkende faktorer. På bakgrunn av oppgavens omfang var det ikke tid å utrede videre om dette, noe som kunne gitt interessante perspektiver og bidratt i forståelsen for hvorfor trenerne og lederne mener og gjør som de gjør.

For fremtidig forskning er jeg av den oppfatning at å ta utgangspunkt i teoretiske perspektiver om sosioøkonomi og sosial klasse for å forstå allsidige idrettsutøvere kunne gitt spennende funn. Det indikeres blant informantene at som en følge av de økte kostnadene og kravene til foreldreoppfølging, er man nødt til å være «godt rustet» for å kunne drive med flere idretter. Dette knyttes til blant annet medlems- og treningsavgifter, utstyr og andre utgifter. I kontekst av allsidighet vil også anleggsproblematikk kunne være interessante temaer å kombinere, og hvorvidt idrettslag opplever dette som en forutsetning for å motivere til allsidige utøvere.

Referanser

- Andersen, S. S. (2013) Casestudier: Forskningsstrategi, generalisering og forklaring (2. utg) Fagbokforlaget
- Archibald, M. M., Ambagtsheer, R. C., Casey, M. G. & Lawless, M. (2019) Using Zoom videoconferencing for Qualitative Data Collection: Perception and Experiences of Researchers and Participants, *International Journal of Qualitative Methods*, 18, s. 1-8. <https://doi.org/10.1177/1609406919874596>
- Arnesen, D., Sivesind, K., H. & Gulbrandsen, T. (2016) *Fra medlemsbaserte organisasjoner til koordinerte frivillige? Det norske organisasjonssamfunnet fra 1980 til 2013. (Rapport 2016:5)*
https://samfunnsforskning.brage.unit.no/samfunnsforskning-xmlui/bitstream/handle/11250/2442823/Rapport_VR_05_2016_V6_nettpdf?sequence=1&isAllowed=y
- Bang, H. (2011) *Organisasjonskultur* (4. utg.). Universitetsforlaget
- Bonkerud, S. (2019) *Daglig ledelse av idrettslag: Prioritering av arbeidsoppgaver og underliggende logikker*. [Masteroppgave]. Høgskolen i Innlandet.
<https://brage.inn.no/inn-xmlui/bitstream/handle/11250/2634340/Bonkerud.PDF?sequence=1&isAllowed=y>
- Boxenbaum, E. & Jonsson, S. (2008) Isomorphism, diffusion and decoupling. I: R. Greenwood, C. Oliver, K. Sahlin & R. Suddaby (Red.) *The Sage Handbook of Organizational Institutionalism* (s. 97-117). Sage
- Breivik, G (2011). Norges Idrettsforbund som ideologisk maktfaktor og aktivitetsskaper. I D. V. Hanstad (Red.), *Idrettsvitenskap: Perspektiver og praksis* (s. 11-26). Universitetsforlaget

- Breivik, G. (1999) Personality, performance and role conflict in elite sport. I E. Muller, F. Ludescher & F. Zallinger (Red.) *Science in Elite Sport* (s. 142-159). Taylor & Francis
- Bromley, P. & Powell. W. W. (2012) From Smoke and Mirrors to Walking the Talk: Decoupling in the Contemporary World, *The Academy of Management Annals*.
<https://doi.org/10.5465/19416520.2012.684462>
- Braathen, M. G. (2015) «Det er kanskje det som er den største utfordringen – å få det til å gli godt mellom den frivillige og administrative delen i klubben». *En kvalitativ analyse av frivillige og ansatte i breddefotballklubber*. [Masteroppgave]. Norges Idrettshøgskole. <https://nih.brage.unit.no/nih-xmlui/bitstream/handle/11250/298186/BraathenMG%202015v.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Chalmers, A. F. (1995) *Hvad er videnskap?* Gyldendal
- Chroni, S. A., Medgard, M., Nilsen, D. A., Sigurjónsson & Solbakken, T. (2018) *Treneren i norsk idrett. En nasjonal kartlegging av trenere og trenerrollen*. (Skriftserien nr. 4) https://brage.inn.no/inn-xmlui/bitstream/handle/11250/2569675/Skriftserien04_18.pdf?sequence=3&isAllowed=y
- Coté, J., Horton, S., Macdonald, D. & Wilkes, S. (2009) The Benefits of Sampling Sports During Childhood. *Physical and Health Education Journal*. 74(4), s. 6-11.
- Coté, J., Lidor, R. & Hackfort, D. (2009) ISSP position stand: To sample or to specialize? Seven postulates about youth sport activities that lead to continued participation and elite performance. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*. 7(1). s. 7-17. <https://doi.org/10.1080/1612197X.2009.9671889>
- De nasjonale forskningsetiske komiteene (u.å.) *Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi*. Hentet 4. februar 2021 fra forskningsetiske-retningslinjer-for-samfunnsvitenskap-humaniora-juss-og-teologi.pdf (forskningsetikk.no)

- DiMaggio, P. J. & Powell, W. W. (1983) The iron cage revisited: Institutional isomorphism and collective rationality in organizational field. *American Sociological Review*, 48(2), s. 147-160
- Edwardsen, R. (2011) *Breddefotballens ledere. En kvalitativ analyse av daglig leder rollen i to norske breddeklubber*. [Masteroppgave] Norges Idrettshøgskole. https://nih.brage.unit.no/nih-xmlui/bitstream/handle/11250/171730/MAS_R_Edwardsen.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Enjolras, B. & Seippel, Ø. (2001) Norske idrettslag 2000: Struktur, økonomi og frivillig innsats. (ISF Rapport: 2001:4) http://www.seippel.no/ISF_Idrettslag2000.pdf
- Eriksson-Zetterquist, U., Kalling, T., Styhrem A. & Woll, K (2014) *Organisasjonsteori*. Cappelen Damm Akademisk
- Everett, E. L. & Furseth, I. (2012) *Masteroppgaven: Hvordan begynne – og fullføre* (2. utg.) Universitetsforlaget
- Fahlén, J. & Stenling, C. (2016) Sport policy in Sweden, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 8(3), s. 515-531. <https://doi.org/10.1080/19406940.2015.1063530>
- Fahlén, J. (2006) *Structures beyond the frameworks of the Rink: On organization in Swedish ice hockey [Doktorgradsavhandling]* Umeå University <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:144352/FULLTEXT01.pdf>
- Fladmoe, A., Sivesind, K., H. & Arnesen, D. (2018) *Oppdaterte tall om frivillig innsats i Norge, 1998-2007*. (Rapport 2018:2) <https://samfunnsforskning.brage.unit.no/samfunnsforskning-xmlui/bitstream/handle/11250/2557786/Oppdaterte%2btall%2bom%2bfrivillig%2binnsats.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Ford, P. R., Ward, P., Hodges, N. J. & Williams, A. M. (2009) The role of deliberate practice and play in career progression in sport: the early engagement

hypothesis. *High Ability Studies*, 20(1), s. 61-75.

<https://doi.org/10.1080/13598130902860721>

Friedland, R. & Alford, R. R. (1991) Bringing society back in: Symbols, Practices, and Institutional Contradictions. I: W. W. Powell & P. J. DiMaggio (Red.) *The New Institutionalism in Organizational Analysis*. (s. 232-263). The University of Chicago Press

Føllesdal, D. & Walløe, L. (2017) *Argumentasjonsteori, språk og vitenskapsfilosofi*. Universitetsforlaget

Gammelsæter, H (2016) *Poeng, penger og politikk: Et institusjonelt perspektiv på idrettsledelse*. Cappelen Damm Akademisk

Gammelsæter, H (2021) Sport is not industry: bringing sport back to sport management, *European Sport Management Quarterly*, 21(2), s. 257-279.

Gammelsæter, H. (2010) Institutional Pluralism and Governance in «Commercialized» Sport Clubs, *European Sport Management Quarterly*, 10(5), s. 569-594
<https://doi.org/10.1080/16184742.2010.524241>

Gammelsæter, H. (2011) Fotballkommersialisering uten bremseser? I: D. V. Hanstad (Red.) *Norsk idrett: Indre spenning og ytre press*. (s. 277- 292). Fagbokforlaget

Gerrard, B. (2004) Media ownership of teams. The latest stage in the commercialisation of team sports. I: T. Slack (Red.) *The commercialization of sport* (s. 240-257). Routledge

Gilje, N. & Grimen, H. (1993) *Samfunnsvitenskapenes forutsetninger. Innføring i samfunnsvitenskapenes vitenskapsfilosofi*. Universitetsforlaget

Giulianotti, R. (2016) *Sport. A Critical Sociology* (2nd edition). Polity Press

Goksøyr, M (1988). Sivilisering, modernisering, sportifisering: Fruktbare begreper i idrettshistorisk forskning? *NORA*, 3(90)

- Goksøy, M. (2008). *Historien om norsk idrett*. Abstrakt forlag
- Goksøy, M. (2019) Idrettshistorie. I S. A. Sæther (Red.) *Idrettsvitenskap: Perspektiver og praksis*. (s. 43-63). Universitetsforlaget
- Granerud, Ø. (2020, 20. april) *Drømmen om å bli toppidrettsutøver. Momenter som påvirker muligheten til å realisere drømmen*. Idrottsforum.org
<https://idrottsforum.org/granerud200420/>
- Gray, L. M., Wong-Wylie, G., Rempel, G. R. & Cook, K. (2020) Expanding Qualitative Research Interviewing Strategies: Zoom Video Communications, *The Qualitative Report*, 25(5), s. 1292-1301. <https://doi.org/10.46743/2160-3715/2020.4212>
- Greenwood, R., Oliver, C., Sahlin, K. & Suddaby, R. (2008) Introduction. I: R. Greenwood, C. Oliver, K. Sahlin. & R. Suddaby (Red). *The Sage Handbook of Organizational Institutionalism*. (s. 20-65) Sage
- Guttman, A (1978) *From ritual to records. The nature of modern sports*. Columbia University Press
- Guttman, A. (2000) *The development of modern sports*. I J. J. Coakley & E. Dunning (Red) *Handbook of sport studies* (s. 248-257) Sage publications
- Hjelseth, A. (2014, 07. februar) *Mot en de-sportifisert idrett?* Idrottsforum.org
<https://idrottsforum.org/forumbloggen/mot-en-de-sportifisert-idrett/>
- Hjelseth, A. (2016) Frafall i ungdomsidretten – et overvurdert problem? I Ø. Seippel, M. K. Sisjord & Å. Strandbu (Red) *Ungdom og idrett* (s. 232-246). Cappelen Damm Akademisk
- Ingebrigtsen, J.E. & Aspvik, N. P. (2010) *Barns idrettsdeltagelse i Norge: - En litteraturstudie av barn i idretten* (NTNU Rapport 02/2010)
<https://samforsk.brage.unit.no/samforsk->

[xmlui/bitstream/handle/11250/2366431/Barns%20idrettsdeltakelse%20i%20Norge%20WEB.pdf?sequence=1&isAllowed=y](https://hdl.handle.net/11250/2366431/Barns%20idrettsdeltakelse%20i%20Norge%20WEB.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

Jacobsen, D. V. & Thorsvik, J. (2013) *Hvordan organisasjoner fungerer* (4. utg). Fagbokforlaget

Johannessen, A., Tufte, P. A. & Christoffersen, L. (2016) *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode*. (5. utg). Abstrakt forlag

Johannessen, L. E. F., Rafoss, T. W. & Rasmussen, E. B. (2018). Teori og analyse I: L E.F. Johannessen, T. W. Rafoss & E. B. Rasmussen, *Hvordan bruke teori? Nyttige verktøy i kvalitativ analyse*. (s. 21-48) Universitetsforlaget.

Krange, O. & Strandbu, Å. (2004) *Ungdom, idrett og friluftsliv. Skillelinjer i ungdomsbefolkningen og endringer fra 1992 til 2002* (NOVA Rapport 16/2004) https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/20.500.12199/4881/518_1.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kraatz, M. S. & Block, E. S (2008) Organizational Implications of Institutional Pluralism. I: R, Greenwood, C. Oliver, K. Sahlin & R. Suddaby (Red). *The Sage Handbook of Organizational Institutionalism* (s. 262-291)

Kvale, S. & Brinkman, S. (2009) Introduction to interviews. I: S. Kvale & S. Brinkman, *Interviews: Learning the craft of qualitative research interviewing*. (s. 1-21). Sage

Lesjø, J. H. (2008). *Idrettssosiologi: Sportens ekspansjon i det moderne samfunn*. Abstrakt forlag

Loland, S. & McNamee, M. (2017) Philosophical reflections on the mission of the European College of Sport Science: Challenges and opportunities, *European Journal of Sport Science*, 17(1), s. 63-69. <https://doi.org/10.1080/17461391.2016.1210238>

- Malina, R. M. (2010). Early Sport Specialization: Roots, Effectiveness, Risks. *Current Sports Medicine Reports*, 9(6), s. 364-371. doi: 10.1249/JSR.0b013e3181fe3166
- Mehus, I. (2019). Barne- og ungdomsidrett. I S. A. Sæther (Red.), *Idrettsvitenskap: Perspektiver og praksis* (s. 127-137). Universitetsforlaget
- Meld. St. 26 (2011-2012). *Den norske idrettsmodellen*. Kulturdepartementet.
<https://www.regjeringen.no/contentassets/aaf9142d54e344608cc20d4e5fa752e0/no/pdfs/stm201120120026000dddpdfs.pdf>
- Meld. St. 39 (2006-2007) *Frivillighet for alle*.
<https://www.regjeringen.no/contentassets/68b20a00c377479c98d8bac4c4e38cf6/no/pdfs/stm200620070039000dddpdfs.pdf>
- Meyer, J. W. & Rowan, B. (1997) Institutionalized organizations. Formal structure as myth and ceremony. *American Journal of Sociology*, 83(2), s. 340-363
- Myrhol, B. & Øiestad, E. (2019, 16. august). Tidlig spesialisering får en stadig mer naturlig plass i barneidretten. Det er ødeleggende. *Aftenposten*.
<https://www.aftenposten.no/meninger/kronikk/i/mRy1El/tidlig-spesialisering-faar-en-stadig-mer-naturlig-plass-i-barneidretten>
- Nagel, S., Schlesinger, T., Bayle, E. & Giaque, D. (2015) Professionalisation of sport federations – a multi-level framework for analysing forms, causes and consequences. *European Sport Management Quarterly*, 15(4), s. 407-433. <https://doi.org/10.1080/16184742.2015.1062990>
- Norges Fotballforbund (u.å.) *6-7 årsklassene*. Hentet 23. februar fra
<https://www.fotball.no/barn-og-ungdom/retningslinjer-for-barne--og-ungdomsfotball/6-7-arssklassene/#Toppen>
- Norges Idrettsforbund (2019) *Idretten vil! Langtidsplan for norsk idrett 2019-2023*. Hentet 02. januar 2021 fra
https://www.idrettsforbundet.no/contentassets/8149372c5d4d439cb1b34fc1625032f0/idretten-vil_langtidsplan-for-norsk-idrett-2019-2023_lr.pdf

- Norges Idrettsforbund (2019) *Idrettens barnerettigheter: Bestemmelser om barneidrett. Vedtatt av Idrettstinget 2009. Revidert av Idrettstinget 2019.* Hentet 02. januar 2021 fra
https://flippage.impleoweb.no/dokumentpartner/55c4aa9f4ad9433e811dcc8ba7821c3b/82_19_Barneidrettsbestemmelsene_NO_HR.pdf#page=1
- Norges Idrettsforbund (2021, 1. januar) *Lov for Norges Idrettsforbund og Olympiske og Paralympiske komité.*
<https://www.idrettsforbundet.no/globalassets/idrett/juss/lover/nifs-lov-1.1.2021.pdf>
- Norges Idrettsforbund (u.å.) *Bestemmelser om barneidrett.* Hentet 12.mai fra
<https://www.idrettsforbundet.no/tema/barneidrett/bestemmelser-om-barneidrett/>
- Norges Idrettsforbund (u.å.) *Håndbok for idrettslag som vil starte med allidrett for barn og ungdom.* Hentet 03. januar 2021 fra
<https://www.idrettsforbundet.no/contentassets/5bc12567bbbe44d5883c74ab5a15bd7c/allidrett-2020-brosjyre-allidrett-for-barn-og-ungdom-handbok.pdf>
- Norges Idrettsforbund (u.å.) *Idretten skal! 2019-2023: Strategiske satsingsområder.* Hentet 02. januar 2021 fra
https://www.idrettsforbundet.no/contentassets/ed1d788edca540e682b5a296836b22f8/130_19_nif_strategiske-satsingsomrader-2019-2023.pdf
- Norges Idrettsforbund (u.å.) *Idrettens barnerettigheter.* Hentet 02. januar 2021 fra
<https://www.idrettsforbundet.no/tema/barneidrett/idrettens-barnerettigheter/>
- Norges Idrettsforbund (u.å.) *Markedsføring overfor mindreårige.* Hentet 11. mars 2021 fra <https://www.idrettsforbundet.no/tema/retningslinjer/markedsforing-overfor-mindrearige/>
- Norges Idrettsforbund (u.å.) *Om Trenerløypa.* Hentet 23. februar fra
<https://www.idrettsforbundet.no/nif/trenerloypa/om-trenerloypa/>
- Norges Idrettsforbund. (2020, 01. oktober). *Nøkkeltall – Rapport 2019.*
<https://www.idrettsforbundet.no/contentassets/9f94ba79767846d9a67d1a56f4054dc2/20201001-nokkeltallsrapport-2019.pdf>

- Norges Idrettsforbund. (u.å.). *Organisering*. Hentet 01. juni 2021 fra
<https://www.idrettsforbundet.no/om-nif/organisering/>
- Norges Skiforbund (u.å.) *Skipolitisk dokument*. Hentet 11. mai 2021 fra
<https://www.skiforbundet.no/globalassets/01-felles---blokker/skitinget/sakspapirer-skitinget-2016/spd.pdf>
- O'Brien, D. & Slack, T. (2003) An analysis of Change in an Organizational Field: The Professionalization of English Rugby Union, *Journal of Sport Management*, 17(4), s. 417-448 <https://doi.org/10.1123/jsm.17.4.417>
- Ommundsen, Y. (1989) *Tidlig spesialisering og prestasjonsfokusering i barneidretten*. Upublisert manuskript. Norges Idrettshøgskole
- Ommundsen, Y. (2011). Spesialisere tidlig og plukke talenter – er det så lurt? I D. V. Hanstad (Red.) *Norsk idrett. Indre spenning og ytre press* (s. 53-68). Fagbokforlaget
- Regjeringen (2019, 03. september) *Idrettspolitikken*.
<https://www.regjeringen.no/no/tema/kultur-idrett-og-frivillighet/innsiktsartikler/idrett/id2001187/>
- Regjeringen (2020, 03. mars) *Tilskudd til Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité*. <https://www.regjeringen.no/no/dep/kud/tilskudd/Tilskudd-til-Norges-idrettsforbund-og-olympiske-og-paralympiske-komite-NIF/id764865/>
- Saglie, J. & Seggaard, S. B. (2013) *Grenseløs frivillig foreldreinnsats? En dokumentasjonsrapport (Rapport 2013:3)*
<https://samfunnsforskning.brage.unit.no/samfunnsforskning-xmlui/bitstream/handle/11250/2442817/Grensel%25C3%25B8s%2bfrivillig%2bforeldreinnsats.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Scott, W. R. & Meyer, J. W. (1994) *Institutional Environments and Organizations: Structural Complexity and Individualism*. Sage

Scott, W. R. (2014) *Institutions and organizations: Ideas, interest and identitet* (4. utg).
Sage

Seippel, Ø. (2003) *Norske idrettslag 2002: Kunnskap, ledelse og styring*. (ISF Rapport 2003:7) https://samfunnsforskning.brage.unit.no/samfunnsforskning-xmlui/bitstream/handle/11250/2442547/R_2003_7.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Seippel, Ø. (2006) *Frivillig innsats i Oslo-idretten*. (Rapport 2006:5) https://samfunnsforskning.brage.unit.no/samfunnsforskning-xmlui/bitstream/handle/11250/177589/R_2006_5%20web.pdf?sequence=3&isAllowed=y

Seippel, Ø. (2010) Professionals and volunteers: on the future of a Scandinavian sport model. *Sport in society*, 13(2), s. 199-211.
<https://doi.org/10.1080/17430430903522921>

Seippel, Ø. (2019) Professionalisation of voluntary sport organizations – a study of the Quality Club Programme of the Norwegian Football Association. *European Sport Management Quarterly*, 19(5), s. 666-683.
<https://doi.org/10.1080/16184742.2019.1579240>

Seippel, Ø., Sisjord, M. K. & Strandbu, Å. (2016) *Ungdom og idrett*. Cappelen Damm Akademisk

Selznick, P. (1957) *Leadership in administration: A sociological interpretation*.
University of California Press

Selznick, P. (1996) Institutionalism «Old» and «New», *Administrative Science Quarterly*, 41(2), s. 270-277. Sage. <https://doi.org/10.2307/2393719>

Shilbury, D. & Ferkins, L. (2011) Professionalisation, sport governance and strategic capability. *Managing Leisure*, 16(2), s. 108-127.
<https://doi.org/10.1080/13606719.2011.559090>

- Skille, E. & Säfvenbom, R. (2011) Sport policy in Norway, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 3(2), s. 289-299.
<https://doi.org/10.1080/19406940.2010.547867>
- Skille, E. (2008) Understanding Sport Clubs as Sport Policy Implementers: A Theoretical Framework for the analysis of the Implementation of Central Sport Policy through Local and Voluntary Sport Organizations, *International Review for the Sociology of Sport*, 43(2), s. 181-200).
<https://doi.org/10.1177/1012690208096035>
- Skille, E. (2010) Competitiveness and health, The work of sport clubs as seen by sport clubs representatives – a norwegian case study, *International Review for the Sociology of Sport*, 45(1) s. 73-85. <https://doi.org/10.1177/1012690209352395>
- Skille, E. (2011) Sport for all in Scandinavia: sport policy and participation in Norway, Sweden and Denmark, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 3(3), s. 327-339. <https://doi.org/10.1080/19406940.2011.596153>
- Skirstad, B. & Chelladurai, P. (2011) For ‘Love’ and Money: A Sports Club’s Innovative Response to Multiple Logics, *Journal of Sport Management*, 25(4), s. 339-353 <https://doi.org/10.1123/jsm.25.4.339>
- Skirstad, B. (2011). Barneidrett som politikk og praksis. I D. V. Hanstad (Red.), *Norsk idrett: Indre spenning og ytre press* (s. 33-52). Fagbokforlaget
- Skirstad, B., Waddington, I. & Säfvenbom, R. (2012) Issues and problems in the organization of children’s sport: A case study of Norway. *European Physical Education Review*, 18(3), s. 309-321
<https://doi.org/10.1177/1356336X12450790>
- Soberlak, P. & Côté, J. (2003) The Developmental Activities of Elite Ice Hockey Players. *Journal of Applied Sport Psychology*, 15(1) s. 41-49.
<https://doi.org/10.1080/10413200305401>
- Solenes, O. (2009) *Framtidas håp. Barneidrettsdiskuras i Noreg 1920-1976* [Doktorgradsavhandling]. Norges Idrettshøgskole

- Solstad, G. M. & Bakken, A. (2020) *Evaluering av «Idrett for alle i Oslo»*:
Kartleggingsrapport 2020 (NOVA Rapport nr. 8/20) <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/20.500.12199/2994/NOVA%20Rapport%208-2020.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Stefansen, K., Smette, I. & Strandbu, Å. (2016) «De må drive med noe»: Idrettens mening i ungdomstida, fra foreldrenes perspektiv. I Ø. Seippel, M. K. Sisjord & Å. Strandbu (red.) *Ungdom og idrett*. (s. 154.186) Cappelen Damm Akademisk
- Stefansen, K., Smette, I. & Strandbu, Å. (2018) Understanding the increase in parents involvement in organized youth sports, *Sport, Education and Society*, 23(2), s. 162-172. <https://doi.org/10.1080/13573322.2016.1150834>
- Stenling, C. & Fahlén, J. (2009) The order for logics in Swedish sport – feeding the hungry beast of result orientation and commercialization, *European Journal for Sport and Society*, 6(2), s. 515-531.
<https://doi.org/10.1080/16138171.2009.11687833>
- Strandbu, Å., Bakken, A. & Stefansen, K. (2020) The continued importance of family sport culture for sport participation during the teenage years, *Sport, Education and Society*, 25(8), s. 931-945. <https://doi.org/10.1080/13573322.2019.1676221>
- Strandbu, Å., Gulløy, E., Andersen, P. L., Seippel, Ø. & Dalen, H. B. (2017) Ungdom, idrett og klasse: Fortid, samtid og nåtid. *Norsk sosiologisk tidsskrift*, 1(2), s. 132-151. 10.18261/issn.2535-2512-2017-02-03
- Säfvenbom, R. (2003) Idrettspedagogikken og den nye tida. I V.F. Moe & S. Loland (Red.)- *I bevegelse – et festskrift til Gunnar Breivik på hans 60-årsdag*. Gyldendal Forlag
- Sæteren, T. B. (2021) – *En ny helhetlig plan for norsk spillerutvikling*. Norges Fotballforbund. <https://www.fotball.no/barn-og-ungdom/landslagsskolen/2021/--en-ny-helhetlig-plan-for-norsk-spillerutvikling/>

- Sæther, S. A. (2019) Idrettstalentene. I S. A. Sæther (Red.), *Idrettsvitenskap: Perspektiver og praksis* (s. 137-148). Universitetsforlaget
- Tangen, J. O. (2019) Den norske idrettsmodellen – en politisk konstruksjon. I: S. A. Sæther (Red): *Idrettsvitenskap: Perspektiver og praksis*. (s. 13-28)
- Thagaard, T. (2018) *Systematikk og innlevelse: En innføring i kvalitative metoder* (5. utg) Fagbokforlaget.
- Thornton, P., & Ocasio, W. (2008) Institutional logics. I: R. Greenwood, C. Oliver, K. Sahlin & R. Suddaby (Red). *The Sage Handbook of Organizational Institutionalism* (s. 99-129). Sage
- Thorsnæs, G. & Sæle, O. O. (2021, 24. februar) *idrett i Norge*. Store Norske Leksikon
https://snl.no/idrett_i_Norge
- Tjora, A. (2017) *Kvalitative forskningsmetoder i praksis*. (3. utg) Gyldendal
- Tønnesson, S. (1986). *Norsk idretts historie*. Aschehoug
- Wall, M. & Côté, J. (2007) Developmental activities that lead to dropout and investment in sport. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 12(1), s. 77-87.
<https://doi.org/10.1080/17408980601060358>
- Wollebæk, D. & Sivesind, K., H. (2010) *Fra folkebevegelse til filantropi? Frivillig innsats i Norge 1997-2009. (Rapport: 2010:3)*
https://samfunnsforskning.brage.unit.no/samfunnsforskning-xmlui/bitstream/handle/11250/177668/VR_2010_3_web.pdf?sequence=3&isAllowed=y

Tabelloversikt

Tabell 1: Studiens informanter s. 35

Tabell 2: Teoretisk kategorisering av «indrestyring» trenere og ledere IL A s. 39

Forkortelser

NIF	Norges Idrettsforbund
AIF	Arbeidernes Idrettsforbund
LF	Landsforbundet
NFF	Norges Fotballforbund
NSF	Norges Skiforbund
NESH	De nasjonale forskningsetiske komiteene
NSD	Norsk senter for forskningsdata

Vedlegg

Vedlegg 1 – Informasjonsskriv og informert samtykke

Vedlegg 2 – Intervjuguide Leder Idrettslag

Vedlegg 3 – Intervjuguide Ledere og trenere idrettsgrupper

Vedlegg 4 – Intervjufakta

Vedlegg 5 – Godkjenning NSD

Vedlegg 1 – Informasjonsskriv og informert samtykke

Vil du delta i forskningsprosjektet «Allsidighet i norske fleridrettslag»?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt som har til hensikt å studere utfordringer knyttet til allsidighet og spesialisering i norske fleridrettslag. Dette skrivet vil gi deg informasjon om målsetningene for prosjektet og hva deltagelse vil bety for deg.

Formål

Forskningsprosjektet er en masteroppgave ved Norges Idrettshøgskole, institutt for idrett og samfunnsvitenskap. Hensikten med prosjektet er å studere hvordan norske fleridrettslag tilrettelegger for allsidighet/spesialisering for unge utøvere og hvilken betydning det har for inkludering og prestasjon, og hvilke utfordringer som er knyttet til utvikling av allsidige tilbud.

Hvem er ansvarlig for prosjektet?

Norges Idrettshøgskole er ansvarlig for prosjektet ved student Brian Alexander Norem og veileder Ørnulf Seippel.

Hvorfor blir du spurt om å delta?

Utvalget i denne studien vil være ledere og trenere fra norske fleridrettslag. Utvalget er basert på strategisk utvelgelse, og kontaktinformasjonen til deltagerne er innhentet etter idrettslaget de tilhører. Din kunnskap og erfaring ansees som høyst relevant for dette forskningsprosjektet.

Hva innebærer det for deg å delta?

For å samle inn informasjon til studien vil det bli gjennomført et intervju med deg på din arbeidsplass, på Norges Idrettshøgskole eller et annet sted det måtte passe deg. Med tanke på koronapandemien og smittevern, er det ønskelig å gjennomføre intervjuet elektronisk gjennom Skype, Zoom, Teams eller linkende. Intervjuet vil bli tatt opp og kunne variere fra 40 til 60 minutter. Deltagere i forskningsprosjektet vil anonymiseres.

Frivillig deltagelse

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle dine personopplysninger vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Opplysningene om deg vil kun bli brukt til prosjektets formål som informert om i skrivet. Alle opplysninger blir behandlet konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

- Det er kun student, Brian Alexander Norem, og veileder, Ørnulf Seippel, som har tilgang til opplysningene
- Personopplysningene og data blir behandlet i henhold til Norges Idrettshøgskoles retningslinjer for behandling av personverndata
- Navn på idrettslaget du tilhører vil ikke bli referert til i studien. Det vil heller ikke ditt eget navn, kun din posisjon i idrettslaget vil bli brukt som

referansepunkt i studien – eks. «trener, fotball, jenter 14 i klubb A» eller «sportslig leder i klubb B». Du vil ha muligheten til å gjennomgå sitatsjekk før studien leveres og publiseres.

- Navnet og kontaktopplysningene dine vil jeg erstatte med en kode som lagres på egen navneliste adskilt fra øvrige data på en egen forskningsserver.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Prosjektet avsluttes i juni 2021 og alle personopplysninger og opptak fra intervjuer blir slettet.

Dine rettigheter som prosjektdeltager

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert,
- å få rettet personopplysninger om deg,
- å få slettet personopplysninger om deg,
- å få utlevert en kopi av personopplysninger (dataportabilitet), og
- sende klage til personvernombudet eller datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger

Behandling av personopplysninger om deg

Personopplysningene om deg blir behandlet basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra Norges Idrettshøgskole har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvordan kan jeg få mer informasjon?

Har du flere spørsmål angående forskningsprosjektet, eller ønsker å bruke dine rettigheter som prosjektdeltager kan du ta kontakt:

- Norges Idrettshøgskole ved student, Brian Alexander Norem
tlf. 941 52 984, epost bnorem94@gmail.com
- Norges Idrettshøgskole ved veileder, Ørnulf Seippel
tlf. 23 26 24 63, epost ornulfs@nih.no
- NSD – Norsk senter for forskningsdata AS
tlf. 55 58 21 17, epost personverntjenester@nsd.no

Med vennlig hilsen

Brian Alexander Norem
Student

Ørnulf Seippel
Veileder

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet «Allsidighet i norske fleridrettslag», og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i intervju

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet ca. 01.06.2021.

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

Vedlegg 2 – Intervjuguide leder av idrettslag

Tema: Allsidighet i norske fleridrettslag

1. Intervjuets formål

1.1 Beskrive hva som er hensikten med intervjuet til informantene, og hvilken betydning intervjuet har for forskningen. Gi en kort introduksjon av meg selv for å skape en god relasjon, tillit og sette stemningen mellom informant og meg.

1.2 Informere om samtykke; herunder anonymisering, databehandling, frivillig deltagelse og at informantene kan trekke seg fra prosjektet. Informere om at det blir brukt lydopptaker under intervjuet.

2. Introduksjon – bakgrunnsinformasjon og informantens funksjon

2.1 Hva er din rolle i idrettslaget?

2.1.1 Kan du kort fortelle hva denne stillingen omhandler?

2.1.2 Hvor lenge har dette vært din rolle i idrettslaget

2.2 Hva slags idrettsbakgrunn har du?

2.2.1 Har du drevet med flere idretter?

2.3 Har du hatt andre roller i nåværende idrettslag?

2.3.1 Hvis ja, hvilke roller?

2.3.2 Hvor lenge har du vært medlem i idrettslaget?

3. Idrettslaget – struktur og organisering (få innsikt i idrettslaget og hvordan det er organisert)

3.1 Hvor mange medlemmer har idrettslaget?

3.1.1 Hvor mange ansatte? Trenerne? Frivillige? Utøvere?

3.2 Hvor mange ulike idrettsgrupper?

3.2.1 Hvilken gruppe er størst basert på antall aktive?

3.2.2 Er det forskjeller på størrelse i årganger?

3.2.2 Er det store forskjeller i gruppens ressurser? Hvilke ressurser?

3.2.3 På hvilken måte vises ulikhetene i ressursene?

3.2.4 Har det oppstått spenninger som en følge av ulikheter i gruppens ressurser?

3.3 Hvordan administreres og koordineres de ulike idrettene?

3.3.1 Administrative enheter i hver gruppe? Sportssjefer/sportslige utvalg i hver gruppe?

4. Aktiviteten i idrettslaget (få innsikt i hvordan idrettslaget legger til rette for allsidighet)

4.1 Hvordan har idrettslaget forankret allsidighet i klubbaktiviteten/planer? (visjoner, verdier)

4.1.1 Hvordan ble dette initiert?

4.1.2 Tilnærming fra andre idrettslag?

4.1.3 Har omgivelsene hatt innvirkning?

4.1.4 Fremheves allsidighet i idrettslagets retningslinjer, håndbøker, sportsplaner etc?

4.1.5 Er dette en viktig del av idrettslagets verdier? Hvordan kommuniseres dette?

4.1.6 Har barneidrettsbestemmelsene påvirket hvordan idrettslaget har tolket allsidighet?

4.1.7 Er det tydelige retningslinjer fra særforbund, idrettsforbund, OLT om hvordan best tilrettelegge for allsidighet?

4.1.5 Er idrettslaget aktive i å påvirke trenerne/utøvere/frivilliges holdninger til allsidighet?

4.2 Har idrettslaget et system eller modell for å tilrettelegge for allsidighet?

4.2.1 Hvordan fungerer dette?

4.2.2 Hvor involvert er idrettslaget i at dette fungerer i praksis?

4.2.3 Bygger dette på tillit til at utøver, trenerne og foreldre fra ulike idretter kan samarbeide?

4.2.4 Stilles det krav til medlemmene om å tilrettelegge for allsidighet?

4.2.5 Gjøres det vurderinger om at dette fungerer?

4.3 Har de ulike idrettsgruppene i idrettslaget ulike tilnærminger til allsidighet?

4.3.1 Hvordan forankrer de ulike idrettene hvordan idretten skal utøves? Gjennom håndbøker/sportsplaner?

4.3.2 Bygger de ulike idrettene på de samme prinsippene for hvordan barneidrett bør utøves?

4.3.2 Kan sportsplanene gi ulike forståelser for hva som er allsidighet? (Allsidighet innenfor idretten eks. ulike øvelser, allsidighet innenfor egenskaper knyttet til idretten, allsidighet på måten treningen gjennomføres, allsidighet som andre idretter)

4.3.3 Gjøres det tiltak for at de ulike idrettsgruppene kan samarbeide om utøvere som ønsker å drive flere idretter?

4.3.4 Følger sportsplanene en utviklingstrapp for de spesifikke idrettene (for eksempel fotball eller langrenn), med klare målsetninger for ferdighetsutvikling?

4.3.5 Inngår ferdighetsutviklingen også mulighet for å være aktiv i andre idretter?

4.3.6 Hvis ikke, hva gjøres for å sikre et allsidig tilbud? Hvorfor er dette ulikt?

5. Idrettslagets utfordringer ved tilrettelegging av allsidighet (få innsikt i hvilke utfordringer idrettslaget opplever)

5.1 Har det oppstått situasjoner hvor enkelte har følt på urettferdighet ifbm laguttak/spilletid fordi de har drevet med andre idretter i tillegg?

5.1.2 I så fall, hva skyldes dette?

5.1.3 Tror du dette kan spores til kun enkelte hendelser, eller eksiterer det kulturer i idrettslaget som vektlegger aktivitet innenfor 1 idrett?

5.2 Er det noen idrettsgrupper som er mer mottakelige for allsidighet enn andre?

5.2.1 Er fokuset i dette miljøet annerledes enn hos andre idretter? (feks. tidlig spesialisering)

5.2.2 Hva tror du dette skyldes?

5.2.3 Gjøres det noe for å påvirke dette miljøet?

5.3 Opplever idrettslaget spenninger internt hvor man er uenige om allsidighet?

5.3.1 Er dette spenninger mellom idrettsgruppene?

5.3.2 Mellom trener/utøver, trener/foreldre, idrettslag/foreldre, idrettslag/trenere?

5.3.3 Hvis det er spenninger, hvordan håndteres dette av idrettslaget?

5.3.4 Hvis ikke, hvordan skaper idrettslaget et miljø hvor man deler synet på allsidighet?

5.4. Opplevs det press fra eksterne som påvirker utviklingen av allsidige tilbud?

5.4.1 Opplevs det at færre velger allsidige tilbud som en følge av opprettelse av flere sær-idrettslag?

5.4.2 Hvis ja, hvilken effekt har dette på deres tilbud?

5.4.3 Hva tror du skyldes at flere sær-idrettslag opprettes?

6. Avsluttende spørsmål

6.1 Er det noe annet du ønsker å trekke frem som vi ikke har dekket?

Vedlegg 3 – Intervjuguide ledere og trenere idrettsgrupper

1. Intervjuets formål

1.1 Beskrive hva som er hensikten med intervjuet til informantene, og hvilken betydning intervjuet har for forskningen. Gi en kort introduksjon av meg selv

2. Introduksjon – bakgrunnsinformasjon og informantens funksjon

2.1 Hva er din rolle i idrettslaget?

2.1.1 Kan du kort fortelle hva denne stillingen omhandler?

2.1.2 Hvor lenge har dette vært din rolle i idrettslaget?

2.2 Hva slags idrettsbakgrunn har du?

2.2.1 Har du drevet med flere idretter som utøver eller trener?

2.3 Har du hatt andre roller i nåværende idrettslag?

2.3.1 Hvis ja, hvilke roller?

2.3.2 Hvor lenge har du vært medlem i idrettslaget?

2.3.2 Hvis nei, har du vært aktiv i andre idrettslag? I hvilken kapasitet?

Hoveddel: Tema – Hovedspørsmål - oppfølgingsspørsmål

Gjennomføring av aktivitet	1. Hvordan planlegger du treningsøkter for ditt lag?	<i>1.1 Er dette nedfelt i en periodiseringsplan?</i> <i>1.2 Hvilke føringer kommer fra sportsplan?</i> <i>1.3 Hvor inngripende er føringene?</i> <i>1.4 Hvor fritt står ditt lag til å lage eget treningsopplegg?</i>
Holdninger til allsidighet og spesialisering	1. Hva mener du er allsidige idrettstilbud?	<i>1.1 Å utøve flere idretter, variasjon i treningen, ulike ferdigheter innenfor idretten?</i> <i>1.2 Hvilke fordeler kan barn og unge ha av allsidig idrettsbakgrunn? Noen utfordringer?</i> <i>1.3 Hva tror du kan være årsaker til at det er ulike holdninger til allsidighet?</i> <i>2.1 Hvilke fordeler? Hvilke konsekvenser?</i>

	<p>2. Hvilke tanker har du omkring at idretten blir mer spesialisert?</p> <p>3. På hvilken måte opplever du at idrettslaget fremhever allsidighet i idrettstilbudet?</p>	<p>2.2 <i>Tror du det er mulig å la seg kombinere spesialisering og allsidighet? Hvordan?</i></p> <p>2.3 <i>Flere blir kritiske til økt profesjonalisering av idrett og spesialisering og bekymret for lite allsidighet, hva tror du skyldes dette?</i></p> <p>3.1 <i>Hvordan når de dette ut internt i idrettslaget?</i></p> <p>3.2 <i>Er det tydeliggjort hva som menes med allsidighet?</i></p> <p>3.3 <i>Har du blitt påvirket på noen som helst måte i hvilken holdning du har til allsidighet som en følge av idrettslaget? Har du blitt påvirket av andre?</i></p>
<p>Spenninger mellom idrettene</p>	<p>1. Flere idretter har blitt helårsaktiviteter – blir gruppene konkurrenter i stedet for samarbeidspartnere?</p>	<p>1.1 <i>Opplever du det gjøres tiltak for samarbeid?</i></p> <p>1.2 <i>Hva tror du skyldes at noen ikke ser nytten av samarbeid?</i></p> <p>1.3 <i>Er det eksempler i idrettslaget at lag på tvers av idretter har et godt samarbeid, mens andre har et dårligere? Hva kan være årsaker her?</i></p> <p>1.4 <i>Hvor aktivt opplever du idrettslaget er i å løse og håndtere konflikter mellom gruppene? På hvilken måte gjør de det/bør de gjøre det på?</i></p> <p>2.1 <i>Opplever du at gruppene blir mer beskyttende ovenfor egne utøvere (beholde så mange som mulig i egen idrett)?</i></p>

	<p>2. Noen idretter kan være mer populære enn andre (antall aktive), oppleves det at idretter skaper sitt eget miljø hvor fokuset er mer spesialisert kontra å være åpne for at utøvere kan være allsidige i flere idretter?</p> <p>3. Tolker gruppene forholdet mellom allsidighet og spesialisering ulikt?</p>	<p>2.2 <i>Har du noen gang opplevd å være i en posisjon hvor en utøver på ditt lag ønsker å drive flere idretter? Hvordan løste du dette? Hva påvirket deg til å løse det på denne måten?</i></p> <p>3.1 <i>Er det idretter som du opplever ikke slipper til utøvere til andre idretter i like stor grad som andre? Hva tror du dette kan skyldes?</i></p> <p>3.2 <i>Tror du det er nærliggende for noen idretter å være positive til at utøvere er aktive i flere idretter, mens andre idretter vektlegger utvikling i egen idrett?</i></p>
Spenninger i egen idrettsgruppe	<p>1. Kan det oppstå uenigheter/konflikter mellom trenere i egen gruppe om allsidighet og spesialisering?</p> <p>2. Kan det oppstå uenigheter/konflikter med foreldre?</p>	<p>1.1 <i>Hva er i så fall årsaken til slike uenigheter?</i></p> <p>1.2 <i>Hvis ikke, hva tror du er årsaken til at dette ikke et utfordrende område?</i></p> <p>1.3 <i>Legger idrettslaget eller idretten opp til å diskutere allsidighet og spesialisering?</i></p> <p>2.1 <i>Hva er i så fall årsaken?</i></p> <p>2.2 <i>Hvordan kommuniseres det til foreldre slik at de har en forståelse for det som gjøres?</i></p>
Allsidighet og spesialisering i et utviklingsperspektiv	1. På hvilken måte tror du allsidig idrettsbakgrunn kan bidra til utvikling av idrettsutøvere?	1.1 <i>Hvis en talentfull fotballspiller som har drevet med flere idretter ønsker å satse håndball, er dette negativt for fotballen?</i>

	<p>2. Tror du det er mulig å trene allsidig samtidig som man spesialiserer seg tidlig?</p> <p>3. På hvilken måte tror du allsidige tilbud kan bidra til folkehelsen?</p>	<p><i>1.2 Opplever du at idretter jobber aktivt i deres gruppe, eller åpne for at de utvikler utøvere i andre idretter?</i></p> <p><i>2.1 Hvor bevisst er du på å tilpasse individuelt?</i></p> <p><i>2.2 Opplever du at idrettslaget er bevisste på å tilpasse tilbudene individuelt for de som ønsker å bli best?</i></p> <p><i>3.1 Hva med den psykiske helsen? Hvilken effekt kan allsidighet ha her?</i></p> <p><i>3.2 Hvor bevisste er trenerne og andre i idrettslaget på hvordan allsidighet kan påvirke folkehelsen?</i></p>
Prestasjon og resultater i barneidretten – den profesjonaliserte idretten	<p>1. Hvilke tanker har du om profesjonaliseringen i barneidretten?</p> <p>2. Opplever du at et økt fokus på prestasjon og resultater i barneidretten medfører at unge «presses» til å spesialisere seg innenfor en idrett?</p> <p>3. Blir de allsidige utøverne i idrettslaget belønnet eller fremhevet?</p>	<p><i>1.1 Er dette en utfordring i ditt eget idrettslag?</i></p> <p><i>1.2 Har profesjonalisering hatt innvirkning på aktiviteten i idretten? På hvilken måte?</i></p> <p><i>2.1. Hvor tror du dette fokuset kommer fra?</i></p> <p><i>2.2 Tror du at de voksenes ambisjoner om å skape de beste utøverne overskygger de unges ønsker?</i></p> <p><i>1.3 Hva tror du konsekvensene av dette kan være?</i></p> <p><i>3.1 Hvis ja, på hvilken måte kommer dette til uttrykk?</i></p>
Avslutning/oppsummering/andre spørsmål	<p>1. Er det noe vi ikke har pratet om som du ønsker å trekke frem?</p>	

Vedlegg 4 – Intervjufakta

Rolle/idrettslag	Intervjulengde (i minutter)	Intervjusted
Leder IL A	66:17	Klubbhus
Leder Fotball IL A	71:02	Møterom jobb
Leder Langrenn IL A	26:04	Telefon
Trener Fotball IL A	43:29	Teams (digitalt)
Trener Langrenn IL A	38:33	Teams (digitalt)

Rolle/idrettslag	Intervjulengde (i minutter)	Intervjusted
Leder IL B	72:22	Klubbhus
Leder Fotball IL B	51:42	Zoom (digitalt)
Leder Langrenn IL B	32:27	Teams (digitalt)
Trener Fotball IL B	44:14	Teams (digitalt)
Trener Langrenn IL B	38:53	Teams (digitalt)

Vedlegg 5 – Godkjenning NSD

11.5.2021

Meldeskjema for behandling av personopplysninger

NSD sin vurdering

Prosjekttittel

Allsidighet i norske fleridrettslag

Referansenummer

616238

Registrert

08.11.2020 av Brian Alexander Norem - brianan@student.nih.no

Behandlingsansvarlig institusjon

Norges idrettshøgskole / Institutt for idrett og samfunnsvitenskap

Prosjektansvarlig (vitenskapelig ansatt/veileder eller stipendiat)

Ørnulf Seippel, ornulfs@nih.no, tlf: 4723262463

Type prosjekt

Studentprosjekt, masterstudium

Kontaktinformasjon, student

Brian Alexander Norem, bnorem94@gmail.com, tlf: 94152984

Prosjektperiode

06.11.2020 - 01.06.2021

Status

10.11.2020 - Vurdert

Vurdering (1)

10.11.2020 - Vurdert

Det er vår vurdering at behandlingen av personopplysninger i prosjektet vil være i samsvar med personvernlovgivningen så fremt den gjennomføres i tråd med det som er dokumentert i meldeskjemaet med vedlegg den 10.11.2020, samt i meldingsdialogen mellom innmelder og NSD. Behandlingen kan starte.

DEL PROSJEKTET MED PROSJEKTANSVARLIG

Det er obligatorisk for studenter å dele meldeskjemaet med prosjektansvarlig (veileder). Det gjøres ved å trykke på "Del prosjekt" i meldeskjemaet.

MELD VESENTLIGE ENDRINGER

Dersom det skjer vesentlige endringer i behandlingen av personopplysninger, kan det være nødvendig å

melde dette til NSD ved å oppdatere meldeskjemaet. Før du melder inn en endring, oppfordrer vi deg til å lese om hvilke type endringer det er nødvendig å melde:

https://nsd.no/personvernombud/meld_prosjekt/meld_endringer.html

Du må vente på svar fra NSD før endringen gjennomføres.

TYPE OPPLYSNINGER OG VARIGHET

Prosjektet vil behandle alminnelige kategorier av personopplysninger frem til 01.06.2021.

LOVLIG GRUNNLAG

Prosjektet vil innhente samtykke fra de registrerte til behandlingen av personopplysninger. Vår vurdering er at prosjektet legger opp til et samtykke i samsvar med kravene i art. 4 og 7, ved at det er en frivillig, spesifikk, informert og utvetydig bekreftelse som kan dokumenteres, og som den registrerte kan trekke tilbake. Lovlig grunnlag for behandlingen vil dermed være den registrertes samtykke, jf. personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a.

PERSONVERNPRINSIPPER

NSD vurderer at den planlagte behandlingen av personopplysninger vil følge prinsippene i personvernforordningen om:

- lovlighet, rettferdighet og åpenhet (art. 5.1 a), ved at de registrerte får tilfredsstillende informasjon om og samtykker til behandlingen
- formålsbegrensning (art. 5.1 b), ved at personopplysninger samles inn for spesifikke, uttrykkelig angitte og berettigede formål, og ikke viderebehandles til nye uforenlige formål
- dataminimering (art. 5.1 c), ved at det kun behandles opplysninger som er adekvate, relevante og nødvendige for formålet med prosjektet
- lagringsbegrensning (art. 5.1 e), ved at personopplysningene ikke lagres lengre enn nødvendig for å oppfylle formålet

DE REGISTRERTES RETTIGHETER

Så lenge de registrerte kan identifiseres i datamaterialet vil de ha følgende rettigheter: åpenhet (art. 12), informasjon (art. 13), innsyn (art. 15), retting (art. 16), sletting (art. 17), begrensning (art. 18), underretning (art. 19), dataportabilitet (art. 20).

NSD vurderer at informasjonen som de registrerte vil motta oppfyller lovens krav til form og innhold, jf. art. 12.1 og art. 13.

Vi minner om at hvis en registrert tar kontakt om sine rettigheter, har behandlingsansvarlig institusjon plikt til å svare innen en måned.

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER

NSD legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1 f) og sikkerhet (art. 32).

For å forsikre dere om at kravene oppfylles, må dere følge interne retningslinjer og eventuelt rådføre dere med behandlingsansvarlig institusjon.

OPPFØLGING AV PROSJEKTET

NSD vil følge opp ved planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet.

Lykke til med prosjektet!

Kontaktperson hos NSD: Tore Andre Kjetland Fjeldsbø
Tlf. Personverntjenester: 55 58 21 17 (tast 1)